

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

۶۷۱۳۱

کتاب: حقایق اکبر (مجموعه)

مؤلف

مترجم

شماره قفسه: ۶۷۲
۶۲۹۰

و به رسمتیه حکیم عمار الدین

محمود در جواد

کتاب
مقایسه اسرار در طب
تصنیف ملک اطباء سعید
بن محمد السبزی غفر الله عنه

929
19

۶۶۹۰

۱۴۱۸۶

سازمان البانی

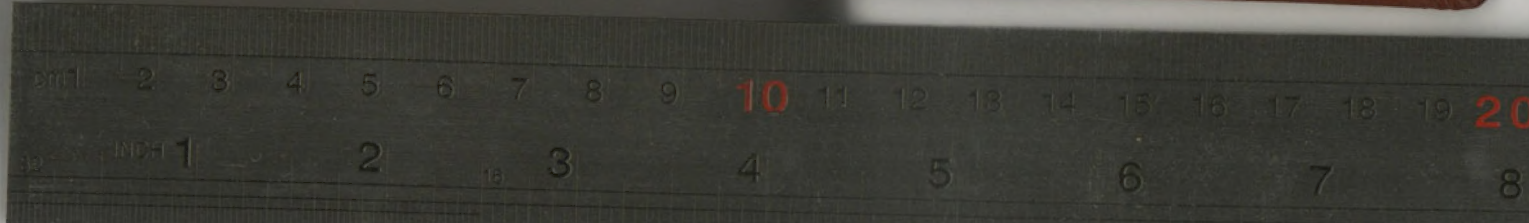

کتابخانه قجرا الدین شد
۱۳۰۰

استفاد از
سازمان البانی

بازرسی شد
۲۶ - ۲۷

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين
الحمد لله على اياديه المتواترة وصنايعه المعجزات
على كاشف الغم وشفيع الامة محمد وآله الاتقياء وصحابه
الاصفياء وتجد فان العبد مسعود بن محمد السجزي الطبيب
دفق الله لصادق الاقوال وصالح الاعمال نقول ما فصلت
بحمد مولانا الصاحب الاجل السيد الكبير العالم العادل
صدر الدولة والدين الملك وزداه الشرق والغرب
المفاخر قاسم بن عراق بن جعفر ادام الله جلالة وفضله
اقباله وكفيت باب المروس وجواب المائوس قسدا
الفضل والعبية العلماء ومنيب الفواضل ومطلع القضا
يجمع فيرشا بهر الاقطار ونجابه الامهات ويخبر
كل واحد منهم بحجة عليه راحة قلبه وحرر من بعض
الادفات على السادة الشريف لازل صادقا في

بسم الله الرحمن الرحيم

الرحمن حال جهنم ان فضاست
بلى فضاست بهر نيك و بهر غناي كس خلق بدین دلیل که تدبير باری جملة خطاست

ناطقا حديث الالفاظ المبهمة التي اورد بها الاطباء
في مصنفاتهم وادراسها بالعلل والعبارات التي
انهم كانوا يدعون ان يكون منخرط في سلكهم
منطوقا في عقد زمهرهم فجمعت هذا الكتاب باسم
وحيته برسمه وانتشرت فيه على تعريف الالفاظ والعبارة
وتبيين الاسماء والاصطلاحات عن طريق الرسم و
التجديد وسيمتدح فابق اسرار الطب كما هو معناه وادرس
في ثلثة فصول **الفصل الاول** في اعيان الاشياء التي
يتعلق بكليات الطب ورسوم التوبة **الفصل الثاني**
في كفيات الاعمال والصناعات المتعلقة باصول
الطب **الفصل الثالث** في كليات اقسام الامور المنقسمة
انقبضت الكليات في **الفصل الاول** على ثلثة اقسام **القسم**
الاول في تعريف الالفاظ الكلية التي تحتاج اليها ارباب
صناعة الطب **القسم الثاني** في تعريف اسماء العلل المشهورة

الاطباء

التوبة

والامراض المعروفة **القسم الثالث** في تعريف
 اسماء الادوية المركبة وافعالها وما يتعلق بها
واما الفن الثاني فجعلته على قسمين **القسم الاول**
 في كيفية اتخاذ الادوية والتفاتها وحفظها وما يتعلق
 بهذه الامور **القسم الثاني** في كيفية استعمال الادوية
 من الدق والطبخ والسحق والادخال وغير ذلك مما يتعلق
 بهذه الاعمال **واما** الفن الثالث فجعلته على عشرة
 اقسام **القسم الاول** في كيفية اشياء كلية منقسمة
 بقسمين فحب **القسم الثاني** في كيفية اشياء كلية منقسمة
 بثلاثة اقسام فحب **القسم الثالث** في كيفية اشياء كلية
 منقسمة بأربعة اقسام فحب وهكذا يتصاعد الى عشرة
 على هذا النسق والترتيب فانه صارت هذه الكليات
 فبولا من مجملها لادراك عاليتها قرب بسادة الادوية
 ذكراته المحيئين للتم وفق في جميع هذا الكتاب بسلك

الاخذة من

منها السداد والصواب **القسم الاول** من الفن
 الاول من كتاب حقايق اسرار الطب في تعريف
 الالام والبيوت التي تحتاج اليها ارباب صناعة
 الطب ومن ثلثة عشر فصلا **الفصل الاول** في
 تعريف الامور الطبيعية الكلية الطب علم باحوال
 بدن الانسان من جهة الصحة والمرض والحالة البسيطة
 لتحفظ الصحة او تعاد الصحة هيئة تكون بها بدن الانسان
 في مزاجه وتركيبه بحيث تصدر عنه الافعال سليمة
 المرض هيئة مضادة لهذه الحالة والعرض هو الشيء الذي
 يمنع هذه الهيئة الحالة المتوسطة من الحالة التي لا يكون
 فيها غاية الصحة ولا غاية المرض موضع الطب بدن
 الانسان وما يتربك عندها البدن الامور الطبيعية
 من الامور الدخيلة في بقا الانسان الطبيعية هي القوة
 المدبرة لبدن الانسان وهي ابتداء كل حركة وسكون

تحدث عن تفاعل كيميائيات متضادة موجودة في العنقا
 الكيميائية الاربع من الحرارة والبرودة والرطوبة واليبس
 الكيميائية الفاعلة من الحرارة والبرودة والمنفعل
 هي الرطوبة واليبس المزاج المعتدل من كيفية مستوية
 بين الكيميائية الاربع الاعتدال النوع هو المعتدل كج
 ابدان الناس الاعتدال الصنف هو المعتدل صنف
 من الناس الاعتدال النسخ هو المعتدل صنف
 من الناس الاعتدال العضو هو المعتدل كج عضوين
 نسخ من صنف من الناس المزاج الاقل هو المزاج
 الذي يحدث من امتزاج الاركان المزاج الثاني هو المزاج
 الذي يحدث من امتزاج الاشياء له في انفسها مزاج
 المزاج الموثق هو المزاج الذي يعتبر على الحرارة فويبق
 سابط المزاج المركب هو الذي يجمع فيه كيفية فاعلة
 ومنفعل المزاج البسيط هو لا يوجد فيه الا كيفية واحدة

الكيفية

كج
 الاشياء

يقسم

الذي

المزاج هو الذي يغلب على مزاج الحرارة وكذلك في سائر
 الكيميائية المزاج الطبيعي هو ما يكون به الصحة والوجود
 المزاج العارض هو الذي يحدث بعد الوجود الحار
 بالقوة هو الذي يوجد فيه الحرارة بواسطة الطبيعة
 مثل الدبس فان الحرارة لم يطر منه ما لم يؤثر الطبيعة
 فيه الحار بالفعل هو الذي لا يوجد فيه الحرارة بواسطة
 الطبيعة مثل النار وسائر الكيميائية على هذا القياس
 الحار بالفعل هو الذي يوجد فيه الحرارة بالحس الحار
 في الدرجة الاولى هو ما يكون حارته ملائمة لحرارة
 البدن الحار في الثانية ما يكون حارته زائدة على حرارة
 البدن لكن غير ضارة بالفعل الا ان يتكرر الحار
 في الثالثة هو ان يكون فعله بحيث يوجب ضررا
 يتبا بالذات لكن لا يبلغ ان يهلك الحار في الرابع هو
 بحيث يبلغ ان يهلك ويوسم الفاعل بالكيفية

هو
 يتكرر

٩
 هو ما يفعل بكيفية فقط من غير ان يشبه بالبدن
 الفاعل بعينه هو ما يستحيل عن طباعه يشبه بالبدن
 وكيفيته باقية فيه الفاعل بحزبه هو الذي يفعل بصورته
 النوعية الى اصله لا بعد الاستخراج ويسمى خاصية
الفصل الثالث في الاخلط الخالص جسم رطب يتألف
 من سائل البه الغذاء اولا الخلط الطبيعي هو الذي من شانه
 ان يصير من البدن الخلط الفضي هو الذي ليس
 من شانه ذلك المادة من الشئ الذي يكون منه المرض
 اذا ما جئت من خلط ابيض او قوامية الدم الطبيعي هو خلط
 حار رطب احر اللون حلو البليغ الطبيعي هو خايط بارد
 رطب ابيض اللون الحلاوة الصفراء الطبيعية
 خلط حار باس من احر اللون ناصعة ومن رغو
 الدم السوداء الطبيعية من خلط بارد باس سود
 اللون الالموضة البليغ لما هو الرقيق المستوي

في هذا الفصل
 في الاخلط
 في الاخلط
 في الاخلط

الطبيعية

القوام

١٠
 القوام البليغ الاجاج هو النجس الذي يشبه الرطاب الذي
 البليغ الحماط هو الغليظ الذي يختلف قوامه البليغ القوام
 هو الرقيق الذي يختلف قوامه الصفراء المجردة من التي يخلط
 بالبليغ الغليظ الصفراء الكرائية من الحية اذا احرقت
 الصفراء الزجارية من التي يحدث من اخراق الاخلط
 المرة من الخلط الفضي من الدم كالصفراء السوداء والكبريت
 هو الغذاء الذي استحبال في المعدة فصارت مثل ماء الكحل
 النجس الكبريت هو الغذاء الذي يحرس في العروق المعظم هو خلاصة
 استحبال الغذاء واستعداده يدل بان يخلط من البدن المعظم
 الاقل هو ما يكون في المعدة الثاني هو ما يكون في البدن الثالث
 هو ما يكون في العروق الرابع ما يكون في الاعضاء الغذاء
 المطلق هو ما يتناوله الانسان ويكون بحيث يشبه
 بالبدن ولا يغير البدن الغذاء الدوائ هو الذي يتغير
 عن البدن ويغير البدن ثم يتغير ثانياً ويشبه بالبدن

في هذا الفصل
 في البليغ

هذا هو الموضع الذي ينشأ منه
العضو الذي ينشأ منه
العضو الذي ينشأ منه

الداء المطلق هو ما يتغير عن البدن ويغيره ثم يتغير ثانية
ولا يشترط بالبدن السهم المطلق هو لا يتغير عن البدن
وتغيره الحسن الكيموس هو الذي يتولد منه دم مجزء الرئ
الكيموس هو الذي لا يتولد منه دم قليل الكيموس الغذاء
الفصل الرابع في الاعضاء الاعضاء هي اجسام
متحركة من اقل مزاج الا خلاط الاعضاء
من الاعضاء التي يحتاج اليها في البقاء وهي المبادئ
للقوى الاول الاعضاء المادية هي التي خلق الآلات
للافعال الاعضاء البسيطة هي التي تباين اجزائها
الاعضاء المركبة هي التي تتركب من البسيط العظم
هو عضو بسيط صلب اللحم المفرد هو عضو خلل
الاعضاء الغضروف هو عضو بسيط اصله من سائر
الاعضاء واللين من العظم العضل هو مجموع من العصب
والعقب والدم والغشاء المجلل واما العقب فهو عصب

محمود القلبيل الغذاء
هو الذي يتولد منه
يلج دم

آلات

الافعال

والرباط

صلب

صلب اصفر اللون العصب هو عضو بسيط ابيض لين
في الانعطاف صلب في الانفصال يثبت من اللزج
والنسيج الورق هو عضو بسيط عصباني يثبت من اطراف
العضل الرباط هو عضو عصباني اللين يثبت من العظام
الشرائين هي عروق نابضة من القلب عصبانية يتركب
بالانساط والانقباض الواردة من عروق نابضة من
الكبد الغشاء هو عضو بسيط شبيه من ليف العصب رقيق
الغشاء مشترض يغشى سطوح الاعضاء الغفوة هي
عظم في وسط ثقب ينغرز فيه النخاع الاجنبيه هي زوايد موضوعة
على جنبتي الفقرة الشوكية من زوايد موضوعة على فقرة
كاشوك السميانية هي العظام الصغيرة التي بين فقرة
المفاصل بمنزلة الحشو متفارة الغراب هي الزايدة التي على راس
الكشف العظم الزورقي هو الذي وضع عند انحناء
العظم اللامي هو عظم كالمثلث وضع قدام الحجرة العظام

الاطراف

ابدا

ساكنة

السمانية

ص

١٥ من الاخر اس **الفصل الخامس في العروق الشريانية**
 السبائنان هما عرقان ضاربان وضعا عند الودجين
 الودجان هما عرقان وريديان ساكنان وضعا عند
 جنبتي الحلق الشريان الا بطل موادل شريان يثبت من
 القلب الشريان الوريدي موعر ضارب يتفرق
 في الريد اطلقوا واحدة الوريد الشريان عرق ساكن تال
 من اللبدة القلب ذات طبقتين الماسا ريقا
 عروق تثبت من فروع اللبدة وتال بعضها الى اسفل
 للعدة وبعضها الى الاعوار لجذب الغذاء الى اللبدة
 القيقال ومود وريدي ساكن على المفضل المرفق من جانب
 الوضئ اليسار سلق هو الوريد الساكن على من الجانب
 الالاسي الاكل مود وريدي ساكن فيما بينهما اجل الذراع
 مود وريدي ساكن على ظهر السعد الا شمل مود وريدي ساكن
 على ظهر الكف بين الجفرد والينفر عرق النسا مود وريدي ساكن

مونه

عند الكعب

١٦ عند الكعب في الجانب الوضئ الصافن مود وريدي ساكن
 عند الكعب في الجانب الالاسي المايفن مود وريدي ساكن
 تحت الركبة العرقان هما عرقان اخضران تحت الكعب
 باب الكبد اقل وريدي يثبت من مقعر الكبد الاخر
 اقل وريدي يثبت من محذب الكبد الحالبان هما
 وريديان ساكنان يجذبان الماء من الكلية الثانية
 الجذ اقل من عروق صفار بيفة السواقي من عرقا
الفصل السادس في الاعضاء المركبة الدماغ
 هو عضو مركب رئيس من المخ والجح خلق آله للقوى
 النفسانية ومنه يثبت الاعصاب القلب هو عضو
 رئيس مركب من اللحم والعروق خلق آله للقوى الحسنة
 الكبد هو عضو رئيس مركب من اللحم والعروق وخلق
 آله للقوى الطبيعية العينين من عضو مركب من طبقات
 سبع ورطوبات ثلث وعصلات داوودة

بلغ

مؤلف

١٧ وسفرايين خلفت الالليم طبقات العين من خشية
 موضوعة في العين بعضها فوق بعض يبرار طبقات
 محفوظة الملتحمة من الطبقة الاولى الشبيهة بالعصل
 القوية من الطبقة الثانية الشبيهة بالقرن الغنية من
 الطبقة الثالثة الشبيهة بالعين الاسود الشبيهة
 من الطبقة الرابعة الشبيهة بالشبك العنكبوتية من
 الطبقة الخامسة الشبيهة بنسيج العنكبوت المشددة من
 الطبقة السادسة المشددة على الحقل الصلب من
 الطبقة السابعة المتصلة بالعظم الرطوب الجليدية
 من الرطوبة التي وضعت في وسط الطبقات لتزويها
 ولكونها خزانة للنور ومن شبيهة باليد الرطوب البنية
 من الرطوبة التي وضعت قدام الجليدية كالفضة اللينة
 عنها ارجاجية من رطوبة وضعت خلف الجليدية ومن
 عند لها الحلق هو الفضاء الذي فيه جوى النفس الغذاء

في رطوبة العين
 في رطوبة العين

الرطوبة

فصية

١٨ قصبه الريه من جوى النفس مؤلف من عصار ريف
 دوائر اجزاء دوائر ريف بعضها على بعض الخفة من
 عضو مؤلف من العصار ريف الشدة المذكورة الكلا
 من عضو معلق على اعلى الخفة الذي ران مما لحان شيان
 من اصل اللسان العلقية كم صفان لاصق بثلث
 تحت اللسان منطبق على راس القصبه اللقايق
 عظم دوائر اضلاع موضع فوق القصبه القواد
 قد يطلق على فم المعدة الصفان هو الغشاء البطن
 من داخل المران هو الغشاء البطن من خارج البواب
 هو المعاء الذي يتصل بقعر المعدة ويقال له الاثنى
 عشرية الصائم هو المعاء الذي يتصل بالبواب
 الدفان من التي يتصل بالصائم الاعور هو المعاء
 الذي يتصل بالدفان ودفن واحد كالبسر القويون
 هو المعاء الذي يتصل بالاعور يدعى فيه القول المستقيم

قصبه الريه من جوى النفس مؤلف من عصار ريف
 دوائر اجزاء دوائر ريف بعضها على بعض الخفة من

نابان در

في رطوبة العين
 في رطوبة العين

هو المعاد الذي يتصل بالقولون وهو آخر الاعاءة **قوة**
 المقعدة والشرم **الفصل السابع في الالام**
والقول الروح جوه لطيف بخارج يتولد من الطف
 الا خلاط القوة من الروح يصدر منه الالام والروح
 النفسان هو ما يكون في جواريف الالام الروح الحيواني
 هو ما يكون في تحريف القلب الروح الطيب هو ما يكون
 في جواريف الكبد الموكدة من القوة التي تولد للنفوس
 الذكرو الانثى المغيرة من القوة التي تغير للنفوس المصورة
 من القوة التي تجعل تشكيلات الاعضاء وتخطيطاتها
 ويجويفاتها وينشأها وتغيرتها واصاغها الناعية من
 القوة التي تزيد في اقطار البدن على التنا **الطبيعية**
 الخاوية من التي تحيل الغذاء الى مشابهة المتعدي **القوة**
 من التي تحدم غزاة المزدومة من التي تحدمها غزاة الجاودة
 من التي تجذب الغذاء الماسك من التي تمك الغذاء

تدبر
 تدبر
 تدبر

التي لا يعرف فيه العاصم **قوة** من التي تحيل الغذاء
 الى القوام **قوة** من التي تحيل الغذاء الى القوام
 تحيل القوتل الاعراض النفسانية من الامور الواردة
 على القلب مثل الغم والفرح والغضب ونحوه الحواس
 الخمس من البصر والسمع والذوق والشم واللمس
 الخمس المشتركة من القوة التي تدرك المحسوسات
 الكرام وبسببها يتطاسبا الخيال من القوة التي تحفظ
 صور المحسوسات ويسمى **النفس** المصورة **قوة** من القوة
 التي يتعرف على المستودعات في الجبال **قوة** من القوة
 قوة حاكمه في المحسوسات لعان غير محسوسة الحافظة
 من القوة التي تحفظ هذه المعاني النطقية من القوة
 العقلية المحتقة بالاسان **الفصل الثامن**
الاسباب **قوة** الهواء الجيد هو الذي لا يخالط
 من الامور الاذنية والابخرة العربية الفاسدة وهو

سنة

٣١ للمساكن غير محييين بين الجدران والسقوف ويكون
 بحيث لا تجلس عند الرياح العاصية ^{مثل تصبوا والشمس} الحارة العاصية
 من مياه العيون الحارة الأرض التي لا يغلب عليها من
 من الكيفيات الغريبة ويكون جارية مكنة للزوال
 شديدة البرودة متوجهة إلى المشرق والسمت إلى العيفة
 عن المبدأ من جهة من الأرض العالية وكانت قد تم
 الناحية خفيفة الوزن سريعة الاستجابة للحام المختار
 ما قدم بناؤه وانه فضاء وطاقتا وادوية
 مارة وقد لا تمان وفوقه على حسب من اراد وروى
 النوم العاضل هو الغرق البسيط الذي يكون بعد نهار
 الطعام عن فم المعدة مستندا على البطن ثم على
 اليسار الرابضة حركه ارادته محيية النفس العظيم
 المتوازن ذلك هو التميز الرابضة ذلك الخشن هو
 الذي ينادى بل فشيء ذلك الصلب هو الذي يستند

الانضمام

انفاس

يكون

فيه التميز ذلك الاستعداد هو الذي يكون قبل
 الشروع في الرابضة ذلك الاستعداد هو الذي يكون
 بعد الرابضة الاعيا حاله للبدن شبيهة بالمرض
 يحدث عقب الرابضة في الكثرة وقد يحدث بعضها
 الاعيا الغروية حاله شبيهة بيس الفوق والثلث
 الاعيا التمدد حاله للبدن كان صاحبها قد
 بدنه ويحسن بكرة وتمدد الاعيا الرابضة حاله شبيهة
 بالمشحون الاعيا القوية حاله شبيهة بالجفاف
 والبس الجمع هو الذي يتبع استنقاع الفضول
 الحسنة والبرية والنفهم وهذا اذا كان على شيق
 وغلبة الشهوة الاستنقاع انتفاص السوائل
 البدن الاضيقان جنبا من المواد في البدن التخلل هو
 استنقاع غير محسوس هذا انتفاص الدم الما بدار
 المخططة من التي امر بها الجبهة فاضله وقد كان الخطا

تخرج من الرقبة

القصير

للنوم

في التبريد من رطوبة فاستقرت فيها المادان
 المنسوبة من التي امرتها الجبلية غير فاضلة الربيع هو
 الزمان الذي لا يحتاج الى ادفاس من البرد ودرجات
 من الحويرة ابتداء الشتاء استجار الحريق هو الزمان
 المقابل له الصيف هو جميع الزمان الحار الشتاء هو الزمان
 البارد الربيع الحار هو ما يربط فيه الرياح الجنوبية على
 هذا القياس سائر الفصول الربيع الشمال يربط
 فيه الرياح الشمالية الباردة وديف في الهواء السموم
 رياح مجتازة يبرأ من حرارة هذا الصيف من الرياح
 الشرقية الدبودة من الرياح الغربية وكذلك الشمال
 والجنوب الحركات البدنية من الانتقالات الحسية
 في البدن الحركات النفسانية من الاعراض النقص
 مثل التهم والغم والحزن والخل **الفصل التاسع**
في تقدم المعرفة تقدم المعرفة هو الفضاء امر كان

لا يجوز

تجيب

في التبريد من رطوبة فاستقرت فيها المادان
 المنسوبة من التي امرتها الجبلية غير فاضلة الربيع هو
 الزمان الذي لا يحتاج الى ادفاس من البرد ودرجات
 من الحويرة ابتداء الشتاء استجار الحريق هو الزمان
 المقابل له الصيف هو جميع الزمان الحار الشتاء هو الزمان
 البارد الربيع الحار هو ما يربط فيه الرياح الجنوبية على
 هذا القياس سائر الفصول الربيع الشمال يربط
 فيه الرياح الشمالية الباردة وديف في الهواء السموم
 رياح مجتازة يبرأ من حرارة هذا الصيف من الرياح
 الشرقية الدبودة من الرياح الغربية وكذلك الشمال
 والجنوب الحركات البدنية من الانتقالات الحسية
 في البدن الحركات النفسانية من الاعراض النقص
 مثل التهم والغم والحزن والخل **الفصل التاسع**
في تقدم المعرفة تقدم المعرفة هو الفضاء امر كان

بول

يقول البرهان الذي يدل على ما قبل موجوده العلامات التي
 للطبيب اعراض تدل على المرض في الخاص العلامات التي
 للبرهان اعراض تدل على المرض في الحال العلامات التي
 لغير الاعراض تدل على المرض في المستقبل **البحر ان** هو الفصل
 في الخطاب بين المتخاصمين عن الطبيعة والمرضى **البحر ان**
 الثامن هو انزام احد الخصمين بالطبيعة **البحر ان** هو
 انزام المادة **البحر ان** هو انزام الطبيعة اليوم
 الباعث من هو اليوم الذي يقع فيه البحر ان الانذار
 علامات والادوية البحر ان الانتفال المحمود ان
 يتدفق من عضو شريف لعضو خسيس النقص هو
 استئثار الطبيعة على المادة واستعدادها للانتفاع
 الفجاجة ضد النقص الناقص من زال مرضه وعاد
 صحة النفس معاودة المرض في حال الساقية
 السكونية حال البدن في اللون والسمن والزال

لا يجوز

تجيب

الردى

علم

في التبريد من رطوبة فاستقرت فيها المادان
 المنسوبة من التي امرتها الجبلية غير فاضلة الربيع هو
 الزمان الذي لا يحتاج الى ادفاس من البرد ودرجات
 من الحويرة ابتداء الشتاء استجار الحريق هو الزمان
 المقابل له الصيف هو جميع الزمان الحار الشتاء هو الزمان
 البارد الربيع الحار هو ما يربط فيه الرياح الجنوبية على
 هذا القياس سائر الفصول الربيع الشمال يربط
 فيه الرياح الشمالية الباردة وديف في الهواء السموم
 رياح مجتازة يبرأ من حرارة هذا الصيف من الرياح
 الشرقية الدبودة من الرياح الغربية وكذلك الشمال
 والجنوب الحركات البدنية من الانتقالات الحسية
 في البدن الحركات النفسانية من الاعراض النقص
 مثل التهم والغم والحزن والخل **الفصل التاسع**
في تقدم المعرفة تقدم المعرفة هو الفضاء امر كان

الموت الطبيعي انقضاء الرطوبة الاصلية المزمنة
 اللازمة الضرورية للموت الاخر في النطاق الكونية
 المزمنة لا بالاسباب ضرورية الاوقات الحكيمة
 هي ازمان المرض من وقت حدوثه لا وقت زواله
 الاوقات الحكيمة هي ازمان المرض بحسب توبة توبه
 الابداء الكلي هو الزمان الذي لا يظهر فيه دلائل النقص
 وعدم الابداء الجزئي هو الزمان الذي يظهر فيه اعراض
 النسبة الزمنية الكلي هو الزمان الذي يظهر فيه علامات
 النقص والمضادة للنقص الزمنية الجزئي هو وقت تربية
 الحرارة وانتشارها في البدن الانتهاء الكلي هو الزمان
 الذي يشهد فيه القتال بين الطبيعة والمادة وهو
 وقت ظهور الجوانم الانتهاء الجزئي هو الوقت
 الذي يقع فيه الحرارة والاعراض بجانها الاخطاط
 الكلي هو الزمان الذي يظهر فيه استبداء الحرارة للزمن

في الموضع
 في الموضع
 في الموضع

على المادة وتقرأ الاخطاط الجزئي هو الوقت الذي ياخته
 فيه النسبة على الارتفاع المدد وان المطلق هو المقصد
 النفس المرضي والعرض التقدم بالمحفظ هو المقصد
 الى ان النسب المرضي **الفصل العاشر في توبه**
الاعراض التي يستعمل في النبض النبض حركة من
 نوعه الروح مؤلف من انقباض وانقباض الجزيء
 الروح بالنسبة او عينة الروح هي القلب والشرائين
 الحركية موضع التحقق في عين النبض الابطس ط
 حركة الى الظاهر والانقباض حركة الى الباطن النبض
 البسيط هو الذي يكون نوعا واحدا فقط
 النبض المركب هو الذي يوجد فيه نوعان فصاعدا
 اجزاء النبض هي التي تقع عليها الاصابع النبض
 الطويل هو الذي يحس اجارده في طول الزمن
 الحسوس الطبيعي القوي منه العريض يحس اجارده

ينبع

في عرض اكثر الضيق ضده الشرف بالحس اذ لا
 في ستمك الكرو فقال ان الشافق والموقع للتحقق ضده
 العظم هو الازيد في الطول والعرض والشرف في الضيق
 هو الناقص فيها العليق هو الازيد في العرض والشرف
 الدقيق هو الناقص فيها القول هو الذي يعاد لم يحس
 عند الانبساط الضعف ضده السري هو الذي يتم
 الكون من هذه قصيرة البطل ضده اللين هو الذي للماندع ال
 واخذ عن الغار بسره الصلابة ضده الممتلئ هو الذي
 يحس ان في كونه رطوبة الخالي ضده الشواء هو الزمان
 المحسوس بين الوقوف المتفاوت ضده المندرك
 هو مثل السري للمخرج هو مثل المتفاوت المتخلف هو مثل المخرج
 للثبات هو مثل المندرك المستوي المطلق ان شابه فيه
 البضات او اجزاء البضات في جميع الانواع ولا حول ولا
 يكون مستويا في نوع دون فيكون مستويا في مختلف المطلق

نوع ٢

بالخلق

يختلف في هذه الانواع من القوة والضعف والعظم والصغر
 والسرعة والبطء واللين والصلابة وقد يختلف في نوع واحد
 فيكون مختلفا غير المنظم من المختلف الذي لا اختلاف نظام
 محفوظ يدور عليه في الادوار هو المختلف الذي يكون له
 دور اختلاف في فصاعدا القوة من هو الذي يكون على
 النسب المتسوية مثل نسبة الذي بالثبات او الاربعة
 المتغيرة الوزن هو الذي يكون له دور منض الصبيان مثل
 الشيخ وامثال ذلك الخارج الوزن هو الذي لا يشبه
 الود منها منضامن نبض الاسنان المختلف في جزء واحد
 هو الذي يختلف فيه موضع اصبع واحد المختلف في اجزاء
 كثيرة هو ان ياخذ من نبض فيندرج الازيد منها انقص
 ويستخرج ذلك الشيخ حتى يوافي غاية في النقصان او غاية
 في الازدياد في القوة هو المختلف الذي حيث يتوقع فيه
 حركة يكون سكونا الواقع في الوسط هو الذي حيث يتوقع

الزيادة دور

٢٩ فيكون تكون ذلك المختلف في الوضع هو الذي يختلف
 نسبة اجزاء العروق الى الجذات الست المنقطع هو الذي
 ينقسم في جزء واحد بفترة خفيفة العايد هو ان يكون
 بعض عظم رجع صغيرا في جزء واحد ثم العودة لطيفة
 المعتدل ان يكون بعض كسطين او ينقسمان كبعض
 الجذات هو المختلف في جزء واحد اذ كان بطيئا ثم ينقطع
 فيسرع المخرج هو المختلف في اجزاء العروق في العظم الضعف
 والتقدم التأخر اذ كان عبقيا غير صغيرا الذودى
 هو المختلف الذي يكون اختلافه في الشروق والافاض
 والسكون والبطون صغرة واثرة النمل هو المختلف على
 هذا الوجه الا انه اصغر واشد تواتر من الدود والخصايش
 هو الشبيه بالمخرج الا انه اقل وسريع متواتر
 الغار هو الذي يتدرج في اختلاف الاجزاء من النقصان
 الى الزيادة ومن الزيادة الى النقصان المستعمل هو الذي يأخذ

مورد

من نقصان

من نقصان واحد في الزيادة فنبينا كسطح الزيادة الى النقصان
 الحد الاول في النقصان ذو النوعين هما نقصان زجوعا ملاحظتان
 المنته هو الذي يرى فيه انتقال كالجذات المنقسم هو الذي
 كس فيه ارتفاع هو مختلف في التقدم والناظر المتوازي
 هو المختلف الذي لا يوجد فيه الا التواء والشد والمعتدل
 المطلق هو البعض الذي يتوسط بين جميع الانواع
 المعتدل في نوع واحد هو المتوسط بين النوع الواحد
 وفيه البعض الطبيعي هو المعتدل في جميع الانواع
 القوة فان الطبيعي فيه مواز ايد الاسباب المسببة للبعض
 هي الاسباب العامة الضرورية الداخلة في تقويم
 مثل القوة والحاجة والآلة الاسباب اللازمة التي لا
 يدخل في تقويم البعض لكنها مغيرة لاحكام البعض الخفية
 على الاطلاق من اسباب بغير احكام البعض لا يكون
 لازمة البعض المزعج هو ان يختص بزاج او سن او لواء حالة

ولهذا

الانواع

رابع

الفصل الحاد عشر في تعريف الالفاظ المستعملة

باب النفوس النفوس هي القارورة التي فيها بول

البيض لغرض على الطبيب ويسمى ايضا دليل البول

التي عليه منقوشة من الشاة في سفوف

القارورة كلما مر تيمك امداد غلظا وكلما بعد امداد

صفاء البول المحموم هو ما يكون معتدل القوام ان خرج

الصبي غير متشنج الاربعة وغير محموم هو الاسوب

معتدل في القل والكثرة التفسر المحموم في البول

فيها شرايط عشرة التي تتركها القارورة الصادقة

هي التي تحت من الجسم الشفاف الجود الصافي الشاف

الاجرام هو على شكل الشاة بحيث تفصل عن البول

البول الغليظ هو الذي يشابه قوامه في حمة البول

الكدر هو الذي لا يشابه قوامه تحت طبقات الصفرة

اقلها التي في الخارج ثم الاخر ثم الاصفر الخارج

فيما ورد

المتشابه

في

فيما ورد في البول

ثم الشار

ثم الشار ثم الذي يشترط فيه الاعوان ثم الاعوان الذي

يشترط فيه وهو الاخر الشاف طبقات البرة اقلها

ثم البول ثم الاخر الثاني ثم الاخر الاثم طبقات الصفرة

التي عليها الصفرة ثم الاسباب الحوية ثم البنية ثم الكثرة

ثم الاربعة طبقات اللون الاسود هو المضارب

في الاعوان ثم الاسود والاخر في الصفرة والاسود

الاخر في الصفرة طبقات البياض هو البياض

والابيض البنية والابيض الفقاع والابيض الكدر

والابيض الكدر هو الذي يكون الخارج دما صفا البول الرق

هو الاخر المضارب الى السواد القارورة التنجيد

هي التي فيها بول اخضر وخصو صا بعد النوب القارورة

القارورة هي التي فيها فوق الخارج القارورة الباردة

هي التي فيها بول اقل من الاخر في الصبي القارورة

فيما ورد في البول

فيما ورد في البول

فيما ورد

الدوسية هي التي يفرها بول الحمار في القارة
 السوداوية هي التي يفرها بول من طبقات السواد
 الاكلام كلها الكزبة البول التي هي الذي يحاطه حفرة صفراء
 سفيحة في شفايف برقي كبريتي وفوام الى الخلط
 ما هو الاخر الساصع هو الذي فيه براقة وصفاء الاحمر
 هو الذي يستند في الاحمر الاقنم هو الذي في حمار
 السواد والابيض الشف هو الذي يشبه البول الذي
 الكيفية هو الذي يشبه الوطاس الحامس في ريشة القارة
 يفيق الاجزاء من المدة شدة ريشة في القارة
 رقيق الاجزاء من اسباب السوب الاربعة فيها الحامل
 والنخال والكرسي والشيش واللحم والدم في الحامل
 والعلق والسويق والدموي والشعر والبط والراوى و
 الشفايف ومنه رسوبات شبيهة بما يجب اليه
 وكل واحد منها يدل على مرض وادوية السوب

في القارة
 في السواد
 في الاحمر
 في الكزبة
 في البول
 في الشفايف
 في الوطاس
 في الحامس
 في ريشة
 في القارة

الجسم

الجسم العليل من المائنة السوب المحموم هو
 الابيض لانه ليس له النقص الاجزاء المشابهة السوب
 السوب الطافي هو الذي يتعلق فوق الماء السوب يتعلق
 هو الذي يترد في الماء السوب العوزي هو الذي يدل على
 قدر المشرب البراز هو النقص المنفع من المعاد الى الحارة
 البراز الكثير هو الذي يترد مقداره على قدر الماكول البراز
 الباس هو الذي يعدم فيه المائنة البراز الرطب هو الذي
 سم وطوبان طرفة في البنادق من البراز الذي يشد
 جفاف وصل بده حمار بقرا البراز الفاصل هو النقص
 للمخ المتشابه الاجزاء شديدة احتلال الماء في السوب
 الذي يخلط في العسل سمن الخوخ لا يخلط كود اصفر
 غير شدة الشين ولا عاده غير من يخالق ولا فز في
 في ريشة في الوقت المعتاد يفقد ارتفاع
 الماكول في الكثرة لا يكون شقطة في وقت الفصل

يزيد

استند

في القارة

البيضة حلاية

صوت الجوز

مع

الفصل

وذلك لان فيقول الماكول
 في القارة
 في السواد
 في الاحمر
 في الكزبة
 في البول
 في الشفايف
 في الوطاس
 في الحامس
 في ريشة
 في القارة

المكتبة
الدارية

الثاني عشر في الامراض الجلدية الامراض الجلدية
هي الامراض المنتشرة بالمواد الامراض المنتشرة في
بطول او قاعها الجلدية الامراض الجلدية هي التي تنفذ
او قاعها الجلدية الامراض الجلدية هي التي تنفذ
من امراض اخرى الامراض الجلدية هي التي تنفذ
التي تنفذ من الامراض الجلدية هي التي تنفذ
سكان بلد الامراض الجلدية هي التي تنفذ
لاستحضار المجاورة الامراض الجلدية هي التي تنفذ
من الابوين الى الاولاد الامراض الجلدية هي التي تنفذ
برهان من ازمة السنة مثل الامراض الجلدية هي التي تنفذ
وقد ذكر الامراض الجلدية هي التي تنفذ
سبب عضوا اخرى الامراض الجلدية هي التي تنفذ
عضو بسبب يكتسب به الامراض الجلدية هي التي تنفذ
تنبه الى الاعضاء البسيطة بان يتغير مزاجها الامراض

117

ما حدث بسبب انتقال المراء
فأبجوان

المؤدة باليكون بنوعه واحد فقط الامر ارض المركبة يتحد
بها نوعان من المراض فصاعداً الامر ارض البحر ارض الارض
العصرية من التي يقع فيها المواد ويكتسب في تحت الماء
سبب البرد امر ارض الخلال الفوهن التي يتباعدها
اجزاء البدن ويتوقن اتصالاً ببعضها ايضا امر ارض فوق
الاتصال الامر ارض التركيب من التي يخص بعضها
امر ارض الشكل من فادني بنية الاعضاء امر ارض الجارية
من السداد فيها اذا نشأ امر ارض الادوية ان
الوصف في ان يتقل العظمون موصلة الشج خدش
في سطح الاعضاء الجراحة تفوق اتصال في العضو
مجاور للجلد القوة جراحه فهناك فيه الصلابة الكار
في العظم البتر انفصال العصب في العرض الشخ
الشفاة في الطول اذا كثر عدة التثاق الشفاق

والقوي بين الاربعة
يا طوي سما عوان الوعاء
يا طوي سما عوان الوعاء
يا طوي سما عوان الوعاء
يا طوي سما عوان الوعاء

اشترى بالتمتع

بالا والى اعطى لانا
الذي يكون له

هذا العضو الى انفصال العضو **انفصال العضو**
 طولها اذا كثر عودها وقفت اجزاءه اتم الدم تفرق
 انفصال تقع في الشرايين السنية الفجاء والاوردة
 الفقى تفرق انفصال في الاغشية والحق الشق الفجاء
 تقع في الجداول الكلية انفصال بين عضوين مركبين
 الفك انفصال تقع في العصب الذي يربطه
 ليست على راس الجذع بمنزلة القشرة الفاسفة
 تفرق انفصال تقع في جلد الراس بمنزلة الجلد الباقية
 ما جاوز الجلد وبلغ الى اللحم المشابه ما ينفصل اللحم الى
 ما جاوز اللحم وبلغ الغشاء المغش على العظم المتوسطة
 ما جاوز الغشاء وكشف العظم الباقية ما كسر العظام
 اللامعة ما قطع اسم الدماغ الدماغ ما يلبس نفس الدماغ
 الحجة اسم الحبل ورمح ما يذوق **الفصل الثالث**
 عشر في تعريف الاعضاء **الوجع** هو الاحساس
 الاصل

بالشأن

بالا والى اعطى لانا
الذي يكون له

بالشأن **الوجع** من الاحساس بالطلب سوء المزاج
 المتفق هو ان يكون المزاج المختلف هو ان يكون المزاج
 الذي لم يتكلم بعد وحدث من الالم الوجع الفجائي هو
 الذي يتحرك مع العضو يتحرك الشريان الوجع الحذر
 هو الذي ينفذ مع الدم الى الروح **انفصال الوجع**
 السلي هو الذي يترأى لصاحبه كانه يتنبه بمشكلة
 الوجع الشافق هو الذي يلزم العضو وينفذه الوجع
 الوجع هو الذي يستمر في فخذ العظم والعصب الوجع
 المتكرر هو الذي يفرق بين الغشاء والعظم الوجع المتكرر
 هو الذي يفرق انفصال الغشاء والعظم الوجع الضاعف
 هو الذي يجعل العضو كانه مقبوض عليه ويضيق عليه
 الممان الوجع الناحض هو الذي ينفذ مع الغشاء وجعاً
 الوجع المتكرر هو الذي ينفذ مع العصب طولاً
 الوجع الحثاكي هو الذي يكون مع حكة **الفصل الثالث**

يتوارى

العصب

يلج

من النفس **الاول** في تعريف **اسماء العقل** المشهورة
 والامراض المعروفة من الفرق في القدم وفيه تفصيل
الفصل الاول في تعريف **الامراض العقلية**
 الصداع الم في اعضاء الراس الشقيقة الم في احد في
 الراس البيضة وجع مشتمل على الراس كله ثابت ينج
 في كل ساعة بادل سبب وله اعراض رديدة ويقال **انجاء**
 الخوذة الخبطة اسداسام الراس على فاست
 البارد واجتماع الحارات فيها تخرج الدماغ حالة
 للدماغ كانه يتحرك ويدور معه وجه الذوار حاله لركا
 يتجمل معها الصاحبه ان الاشياء تدور عليه فلا
 ان يجبت السدر هو ان يكون الانسان اذا قام
 اظلم عيونه ونعيا للسقوط فرائطس هو الورم
 الحار في جيب الدماغ ويقال له **السرسام الحار**
السرسام ورم في الراس عسارا هو الجنون للوظف

مرحوم

عليه

رحمكم

حارم
 في سرسام **السرسام** هو ورم بالجم في مجارى الكلى
 يلزم اليان ولبست السرسام البارد عطا
النصبان هو اجتماع رطوبات بين الفم والجلد او
 بين الجاهين الخارجيين يمرض في الاكثر للنصبان
 النوم هو رجوع الروح النفسانية عن آلات الحس
 والحركة الى السبات والنوم الطبيعي كان رجوع
 مع غور الروح الجسدية الى الباطن لانفس الغدا
 النعاس هو النوم الغير الفرق النوم المتكامل هو ان
 يكون بين النوم واليقظة السبات استوان
 في النوم الطبيعي الثقيل بحيث يعسر انتباه
 اليقظة حاله طبيعي يستعمل فيها الحيران آلات
 الحس والحركة عند انصباب الروح النفسانية
 فيها **السر** هو اليقظة المفرطة التي ليست لطبيعة
 اختلاط العقل هو ان يعرض للمرض ان يقول يصنع

والنفس

٤١
 مما لا ينبغي الرغوة نقصان العقل انما القوة المعركة
 ومن الحقائق المأثبات جنون يخلط فيه الغضب بالحب
 والرغبة بالنفوة المألوس ليا جنون وتغير تقع في القوة
 المعركة فتغير الظنون ويطلب على صاحبها ان يكون
 لظلمة يلحق الروح النفسانية المراق في نوع منه هو ان يترك
 في المراق فيقول روية يرتفع منها الى الدنيا بخار است
 مظلمة لجمهر الروح دار الكلاب هو المأثبات يسمى بذلك لان
 يشبه افعاله افعال السباع القطرب هو جنون لا يقدر
 صاحب عن الناس ويطلب الحكمة والمفاهيم
 مشيئا يخلط لا يدري ان ينوحي خوف وحذر
 ويهرب عن كل ما يستقبل العشق جنون بعرض
 لصاحبه ان يديم استئمان صورة معينة في الفكر
 ويطلب له الصعداء والبيكار ويبتاع به عن كراهة
 في حالة السباع السحر في نوع من الخمر واغلى ان ينام الانسان

مستقيبات

٤٢
 مستقيبات خاض العين بحث لا يترك السبات
 السريري هو ان ينام المريض تارة نوا تقبل اذناه
 بسره سررا موقظا البقيت بحالة شديدة بالاعياء
 يتمدده العروق بسبب الاستلقاء ويكثر التشاوب
 والتعطيل الكاير بس حالة الحس في الانسان عند دخوله
 في النوم جنونا لا تقبل النقع عليه وتغمره وبقيته نفس
 فينقطع صوته وحركته ويكاد ان يخفى الصرخ على ما يديه
 في الداع ينجس الاعضاء النفسانية عن افعال الحس
 والحركة بسدة في التجاوب منعاً عن تمام اتم الصبيان
 نوع من الصرخ يحدث بسبب الصغراء السكرة تعطل
 الاعضاء عن الحس والحركة لا السداد تمام في بطون
 الداع ومجاري الروح الحاسر والحرك الفعالة
 استرخا لا احد شيخه البدن كلسوى الاسترخ
 على عصبية يترك لها العضل الى مباديها فينعش

الانسحاب التمدد مرض الى منع القوة المحركة عن قبض
 الاعضاء التي من شأنها ان تنقبض لا تدفن العضل
 والعصب الكرام هو المركب من شئين متضادين
 يقع الكثرة في ناحية العنق المقوية على ان يتحرك
 احد شئين الورد الى جهة غير طرية فيفسد ههنا التفاء
 الجفنين والتفتين الرعشة من عدم القوة المحركة
 عن تركيب العضل على الاتصال فيتمثل طرية المحركة
 الارادية بغير الارادة في الحذر على ان يتحرك ليس
 الاضلاع حركة عضلاتية يتحرك ههنا بالمتوسط ليا من
 الجلد والكثرة بجهة **الفصل الثاني في حركات الانقباض**
في بعض احوال العين وجه العين لم يكون
 في العين الرمد وجه في العين مع حمرة والتفتان وخرقان
 ودرور الوردي ينشأ من الرمد صعب يعظم فيه الورم
 بحيث يتعذر التنبض ويترقبه البياض على القرنية الشفافات

بعض

بعض

بخور يحدث في بعض قشور القرنية التي من طبقات اربعة
 اربعة اقسام الغور في الفرج في العينين سبعة انواع الاول
 السحابة وهي قرص بيضاء بالداخل متغيرة في سواد
 العين النشأ السحاب وهي قرص عميقة وهي اقل حجم من الاول
 والثالث الاكبر وهي قرص على الكليل السواد وربما اخذ
 بعض المتأخرين في السواد روي بيضاء وما على البياض
 روي حمراء الرابع الصوفي وهو قرص في ظاهر الحدف كالهما
 صوف صغيرة عليها الخامس لونيون وهو قرص عميقة
 ضيقة النقرة السادس لوليا من الحافة وهو قرص عميقة
 كثرها اقل عمقا وادس عرضا من الخامس السابع
 اقنونا وهو قرص دس وذات فشرية تنقبض
 مماثلة فينا كل الاغشية وبفرد مع العين السورج
 هو الخراق في ظاهر القرنية النشأ هو الخراق فيها وهو
 اخو من الاول الدمال الخراق فيها ايضا اخو من الثاني
 العين الخراق فيها ويغور بحيث يظهر جنة العين النفا

بياضا

لونون

الدبال

في العين
 الخراق
 في العين
 الخراق

٦٤
 النور في عظيم بحيث يخرج العين مع الفلك من حشر النفاث
 إلا أنه قد استدارة فلفظا يا هذه يدور بحسب الحسنة
 وبأخذ موصفها وصار مثل الطفرة السرطان في العين
 ودم بعض في العفان الفلانة مرة في العين وتعد
 ووجه شديد مع صداع ونحس وسقوط شهوة الطعام
 فيكون دم في فوق العين من العين قد يصير صلبا
 وقد يصير خاذا فتتغير ويغيرنا صوراً فإدام لم يغير سمي
 خالجا وإذا انجز سمي زائلا الغمام بياض في العين غليظ
 فإدام رفقا يقال له الغمام وإدام غليظا سمي كلبيا
 السبل هو غشاة بعرض العين من الشفاه عروفا الظفرة
 في سطح اللحية والوقية وانحساش فيها بينهما كالداخل
 الطفرة هي زيادة من اللحية أو من الجباب المحيط بالعين
 يتبدل من اللون ويجري على اللحية وترعا غشت القرينة وميل
 انشق الطفرة من لطف من دم طري امره خفيف اسود
 لادحة من سيلان الرطوبة الالكية وإياها من العين قد يكون

ويقال

فقد

الظفر

٦٥
 شرط في العين من غير سيلان من الحول سور وال من
 المقلد اليه من الجرمات فالان الى جبه العلو السفلى فاما
 بر من السنين شينين واما في سائر الجرمات فلا الحول طمو
 برور المقلد وتواليا واشفاهما السلان غلط فمن سنة
 الاجفان من مادة الكاليدوقية يجر كما الاجفان وتشتد
 الندب ويفسد العين ضياء الاجفان هو اشياء ذلك
 الاجفان وتضرب مع وجه وحرارة ورطوب بالسن النقصان
 الجفن هو ان يلزق الاجفان بالمقلد السدبة ويقال
 لها الودقة في مفرجة يربط في المقلد الشدة من انقلاب
 الجفن وثلاث درجات في الصعود والبعد والوسط البركة
 من رطوبة تظلم وتجر في باطن الجفن ما يذله البياض
 الشفة ودم مستطيل يظهر على حافة الجفن يشبه الشعر
 في الشفاه في زيادة من مادة شحمية تكثر في الجفن
 الا على ويكون قبلها بته لا يتحرك التورقة من لحم وخويج
 في باطن الجفن يسيل منها مادة مثل نوتة النحر ودم صغير

جاء

يخرج من بين الاضراس في اللسان من حدة في الاضراس
 وقد ينزف الاضراس من دم بلغم او سودا في اللسان
 مع حكة انقلاب اللسان من اجل العصب الى الداخل
 ينحس المقادير العشاء من ان يبطل السجدة ليلًا ويغير النعناع
 الجوز من لابرسي لمارا وسجدة ليلًا الانتفاخ من لابرسي
 النفخة العنيفة اوسع قاع في الطبخ يزدل الماء يطوبه
 غريبة تقف في النفخة العنيفة من الطبخية البهيمية والصفاء
 الفل من نفوذ الاستبالي الى السجدة القوية من لابرسي
 لا يرمي من بعيد ومن دراهم صوب فاذا انظر صاعدا
 الالوان تجل ان عليها ابيها **الفصل الثاني في علاج**
الاضراس التي ليس من الامراض الاذن للالاف
والعلم الدوس الطين موصوف لا يزال الانسان
 يسعد لاسن خارج المنة يطوبه ينصب الى جرح الحلق
 والرية الاكام من التي ينصب الى جرح الانف الحشم
 سدة في الانف يمنع النفس من طريق الانف الناصور
 حلي

٤٧

القم

فوق

الانف

قروح من تحت الانف الاضراس من لابرسي زائدة بينت
 في الانف وقد تسمى بواسير الضفدع موسسة غدة صلبة
 يكون تحت اللسان عروق فيز القلي فزده يكون سدة
 سطح الغم والسان مع انتشار ونفخ البهيمية
 الشدة في الغم القلي علادة تركب السن وتخرج في اصول
 الاسنان من تحت انفسر انفسر الغرس خذ من السن
 ويا بيا الانسان من لابرسي السن شيابا ودا
 اعدادا او صلبا الدج من لابرسي صلب وموت
 نفوذ النفس الى الية والقلب الاضراس من لابرسي
الفصل الرابع في تعريف اسرار امراض الصدر
والقلب النفس من كنان ابراديتان وبينهما
 سكونان ليل والرية لسيما فيرسل الى القلب وهو ليل
 كبرة النفس العظيم هو النفس الذي ينال من لابرسي
 جفاف في الحسد ويحب طمع اعضاء النفس انبساطا
 كاسا الصبر هو الذي يقابل النفس الشديدة من لابرسي

الروميان دبر

الانف

ونفخ

نفس

سج

يكون مع عظمه قوة مزعجة للأادخال فخرجت النفس
 الشايفة من النفس العظيم الذي يغتنم فيه الاعمال
 المصدر النفس العلوي هو الذي يطول فيه في ذلك
 المواء في استنشاق وروحه القوية هو الذي يقابل
 المتواتر هو الذي يقهر الرمان منه وبين الذي قبله
 النفس المنحرف هو الذي يترك الرية ويبدل على خلق
 شديد سوء النفس شئ يعم الاحوال الخارجية على الطبيعة
 النفس السريع هو الذي يكون فيه الحركة في مدة قصيرة
 مع بلوغ الحاجة البطل هو الذي هو الذي يقابله مسبوق
 النفس هو الذي لا يجد المواء المنصرف فيه النفس
 منفذ في هذه الحركة الا في نفس النفس المتعصب هو
 ان يتعصب بنصف الرية ان تصاب النفس بالنفس
 التي لا يتاثر لصاحبه ان يتعصب الا بان يتعصب
 ويستوى ويعد رقبته الى فوق فينتج بسببه المجرى و
 لا يستطيع ان يتخلى العنق فانه يضيق عليه النفس

الروح

الذي

الذي

الروح

الروح هو رية لا يجد الواف مع رية آمن بنفس متواتر
 الصوت فاعلى العنق الذي عند الحجرة يتقدم من الفم
 ويدفع الهواء الخارج وروحه دالة القوية الحجرة ولسان
 الرمان باعانة الحجاب والرية ومادة الهواء تحت الصوت
 من العنق والحشوة في الصوت الصوت الكدر هو
 الذي يشبه صوت الرصاص الصوت المرتفع هو الذي
 يرتفع السعال حركة من الطبيعة بواسطة الحجاب يسهل
 الصدر وانقباضه لدفع الاذى عن اعضاء الصدر
 ذات الجنب هو مرض يعم جميع الاورام الحارة من
 نواح الصدر وسوى يكون في الرية والقلب ذات الرية
 ورم حار في الرية الشروحة ورم حار في الجنب التي
 على الصدر تحت الحجاب الحار البرسام ورم حار في
 الحجاب الحار ذات الجنب الخالص ورم حار في الحجاب
 النصف وغير الخالص اورام في عضلات الصدر
 التي تخط برافق تبعد من نواح الصدر النصف الحار

الروح

٥١ هو الابطح النكس المستوي الذي لا راحة فيه ويكون
 نقيجا سهل الخرج السهل على رية يتفرج بها الرية
 ويخرج فيها اعضاء مما يغذي النديم النقيج هو ان يخرج
 الصدبة في الصدر الخفقان حركة اخلاجة تعرف للقلب
 الغشية هو يعطل جلي القوس الحركية الحاسة لا اجتماع
 الرية كله **الفصل الخامس في تعريف اعضاء**
المعدة ضعف المعدة هو اسم حال المعدة اذا كانت
 لا يضم مضافا للسبب نفس المعدة وقوا سقوط
 السمنة هو ان لا يشتمل الطعام والشراب ضعف
 السمنة هو ان ينقص الاشتراك فساد السمنة
 هو ان يشتمل الشياء غير معتادة كالطين والشمع
 الجوع هو حالة تدفعه لضم المعدة شبيهة بالقوة
 المجاذبة لا تشعاص العروق مصفا بعد مقياس الى ان يشتمل
 لاف المعدة الجوع الغش هو ان لا يملك صاحبه لطيف
 اذا اجاع واذا انا عنه الطعام غش عليه وسقطت

اشتهاء

لوحوس

٥٢ هو ليس هو جميع الاعضاء مع شئ المعدة اعني سقوط
 سمنة هو ان يشتمل جميع الباطن المضم هو ان لا
 يشتمل الطعام في المعدة ضعف المضم هو ان لا يشتمل
 القدر الواجب من الغذاء فساد المضم هو ان يشتمل
 الطعام استحال غير طبيعية طفو الطعام في المعدة
 هو ان لا يشتمل المعدة على الطعام القوا في المعدة
 في البطن زلق المعدة هو ما استدل سطح المعدة
 لا يشتمل الطعام القوا هو في ما في المعدة من طريق
 اللحم للترتيع وركن الدافع للدفع من المعدة لا تشتمل
 وركن السدفع الغشيان هو حالة متقاربة في تركب المادة
 قلب النفس يقال للغشيان اللزوم وقد يقال له باب
 السمنة الغلق المعدن هو اضطراب المعدة عند
 حدوث هذه الحركات فيعرف بها جوارب خفقان
 وسد روده وارتفع لونه واشتغال من شكل الاشكال
 الغشيان حركة مختلفة من شئ الغشيان من شئ غش

اصلا

الفاسدة الغير المتغيرة الى الانفصال من طريق الامعاء
 على حدة وعنف وسرعة من الدافعة وقد يندفع من القوة
 المبطلون من كان به اختلاف في ايم العصب ووجه الادنى
 في المعارج قليل ثم في القوليج مرض معوي مؤلم يجنبس
 خرج ما يخرج بالطبيب بل لا راس من نوع من القوليج
 صعب يكون في الامعاء الدفان في غير النجس في ذلك
 النفل هو ان يجنبس النفل في معارج القوليج الوردي يكون عمو
 بسبب ورم الامعاء وربما يجنبس في غير الامعاء
 هو ان يجنبس البراز في طبقات الامعاء البلي هو ان
 يلتصق في سطح الامعاء صوابا بل يجنبس غليظا جدا
 فيستطيرق الاثنى عشر هو ان يتقلب الامعاء بسبب
 من الاسباب المعلومة فيستطيرق الطريق الحجابات والبدان
 الكبار وجب الفرج من البدان العراض البواسير شيرة
 نزولية او ثوية او جنية في المقعدة البواسير الضميمة لا
 يسيل من الدم حرق البول وجه اخر في عند فرصة

الامعاء
 الفتيان
 مجساة

البول

البول عسر البول هو ان لا يخرج كما ينبغي بسبب
 البول هو خروج البول بلا ارادة قليلا قليلا فينبسط
 هو ان يخرج الماء كما يشرب سريعا ببول ويشرب مرة
 بعد اخرى الاثني عشر لا تشد او في الاعصاب المجوفة
 كالقصب وتورما الباردة الحماة الشظية التي الذي يجعل
 في الرحم على وجه الدفق والسرورة الذي هو رطوبة يخرج
 من او غير التي لا على وجه الدفق الذي هو الذي يخرج بعد
 البول اذ يربس هو الانحفاظ الذي هو غير شربة
 العذبة هو الذي اذا جامع القى زبله عند الانزال
 فلا يمكن مقعده ارساطون هو اختلاج الذرا دائما
 وقد دأب عليه الخلق اعوجاج الذراع وهو شبة بعرض الذراع
 فيميل الى الجانب واحد والى الضيق عروق متصلة
 في الضيق ملتوية ويكون معه اختلاج في الذراع فيقلل
 اشتقاق في الضيقين الورم بائس او رجي او معوي ثم قول
 الامعاء فيه القينس الرجل المذكور المقودة من المرأة

سبيل رد

يقع في رد
الذكر

والشرائين والودق في جميع البدن فيشتعل فيه اشتغال
بالأفعال الطبيعية التي يوصفها ما يعرف بسبب مرض آخر
سوى الحمى التي يوصفها ما يعرف بالسبب مرض آخر الحمى
اليومية من التي تنفصل في كل يوم وليست يكون الحرارة
فيها متباعدة بالارواح اذ لا يتم يغشوها في الاصل
والاعضاء انما يتاثر بها الحمى المخلطة من التي تنوب بعد انفصال
ويكون الحرارة فيها متباعدة بالاخلط اذ لا يتم يغشوها
منها في الارواح والاعضاء انما يتاثر بها الحمى الدفينة التي لا تغل
فيها الحرارة ويكون الحرارة فيها متباعدة في الاعضاء اذ لا
تتم يغشوها في الارواح والاخلط انما يتاثر بها الحمى العفينة
منه الحمى تحدث بسبب الكثافة في ظاهر السام والسموم
النحارات في البدن فيسحق الروح اذ لا يتم البدن انما
الاستحفاة هذه الحمى تحدث بسبب السام او بعض
في سام البدن على غور فيها بسبب مواتي من سبب
الغشقة اقسام الحميات اليومية من الحمى العفينة والحمى الدفينة

٥٩

معا
حدث

لا ينفصل

الحمى

في يوم
الحمى

١٠

والحمى العفينة الريبة الريبة الغشقة التي يوصفها ما يعرف
بالحمى العفينة الراجعة الاستوائية الريبة العفينة
الفكرة الوجعية الغشقة الاستحفاة هذه حميات
يومية متباعدة اسبابها المذكورة الظاهرة المعاني
المستبعدة عن البيان والشر الحيات العفينة من
التي تحدث بسبب عفونة الاخلط وكل نوع منها
يسبب الاخلط الحمى العت هذه من الحمى صفو او تنوب
بوتاد يوما الى العت الحاصلة من العت الذي يقترن به
الارضية غير الحاصلة من العت الذي يطول فيه الارضية
حمى يبع هذه حمى سوداوية تنوب يوما ويومين لا
المراطة هذه حميات بلحمية تنوب كل يوم باحوار
الطبية هذه حمى دسوية دائمة غير منفصلة عن العت
منه حمى مركبة من الصفراء والبليغ تنوب فيها
الخلطان المظلم كل واحد على حدة المقلقل من الحميات
التي سببها اخلط عفينة خارج الودق ذات

السهرية

ويومين

بغير

الخلطان

ادوار الطائفة من الحيات التي سببها اخلاط عينية
 داخل العروق في عذوات ادوار الدائمة من الحيات التي
 لا يكون لها يكون ادوار ظاهرة الدائرية هي التي لها ادوار
 ظاهرة المصفرة هي التي لها رادها فترات وشذوذا
 المحركة هي التي يكون بسبب اخلاط صغادية عينية
 داخل العروق التي في نواحي القلب ومن لانه صعب
 الاعراض الثانية هي التي ينوب كل يوم الحيات اللينة
 هي الحيات الغالبة التي بسبب بسبب الاعضاء الالهة
 وذو بانها الحيات الوابية هي الحيات المختلفة
 بالادوار ثم الاخلاط بسبب اذ بعث الهواء الحيات
 المركبة من الحيات التي يجمع فيها خلطان فصاعدا اسما
 الحيات باليونانية مشهور من الحي التي يكون من
 غليان الدم ليغور بها من الحي التي يبطن فيها الحي
 ويظهر فيها البرد انقمارا من الحي التي يظهر فيها

الحيات التي يكون فيها
 الحيات التي يكون فيها
 الحيات التي يكون فيها

المصالبة

في الحيات

الوديع

في الحيات

انقمارا

الوديعين فيها البرد انقمارا من الحي التي يظهر فيها
 من الحي التي انقمارا من الحي التي يظهر فيها
 والحيات من الحي التي يظهر فيها
 يظهر فيها من الحي التي يظهر فيها
 ينوب في كل سبعة ايام ويقال له السبع برديا
 هي الحيات التي ينوب في كل ستة ايام ويقال
 لها الدائرة فاريقوس هي الحي المحركة سميس من الحي
 الجدر من الحي كبر من غليان الدم يتم
 السبدن طلة لاندفاع الجباب التي فيه الحية من الحي
 مسطحة شجرة بالجدر الى الالة اقل من الحي
 من الملية حاله متقدمة على الحيات فيجربها
 ونومهم وكسلهم وقطع وحرارة ما ظهر اعراض الحي
 المصالبة من الحي التي لا يوجد فيها البرد والنفق
 التكرس في الجدر السبدن فيها اختلافا في البرد
 في الجدر والعصل القشرية من التكرس او قشر

الحيات

توصيف

البرد هو ان يحسن في اعضاءه وعضلاته واوراقه
 ويضع فيها حرارة جزاء اذية القلب فيكون
 الاضطراب واليهيوان في المبيض الكلب حار بلز فيها
 الغم والوسواس **الفصل الخامس في تعريف**
الاسماء التي تتعلق بالاورام والبرص والورم
 اشتقاق بعض من سبط الاعضاء يوجد فيها اجناس
 الامراض الثمور او ارام صغار الفلغمون هو الورم
 الذي يحدث بسبب دم غليظ حار يكون ويكون
 مع ضربان وحرارة ودموغاير في السطح فينتفخ او
 يصلب او يتخلل ما مشا هو الورم الذي يحدث بسبب
 صفراء ردية محترقة ويكون الاعراض فيها اشتد
 وصعب من اعراض الفلغمون الحمر وورم مركب
 من الدم والصفراء والريدين الحمر بالجميم ينور وفيه
 فيها حدة وحرارة فليبيب وحكة الخرج هو الورم
 الذي يحدث فيها القيح والحدة الطاعون هو خراج

حار النار في بعض موطن البليل
 اعضاءه على العزاز

ينبع

ينفع في

يقع في اللحوم الرخوة والمغلي وخلف الاذن من مادة
 فاسدة السرطان هو ورم صلب متغير متحرك وجع
 له اصول ناشئة تشبه بياض رجل السرطان عسر البرا
 فينتفخ في الحكة السليقة بها غدة وريعية في خلف عنبرية
 فيها اجسام غريبة صلبة وياينة ومجتمعة الزئبق في الغدة
 البخر الطاهر الكثرة الخاططة بالدم الزئبق اسر خاف في اللقطة
 الاستسار النخاع ورم ربيخ الخاططة الجسم حمر
 النخاع ورم ربيخ الخاططة الجسم حمر جوده كالمحصول
 النور النور ينور في فم فخرج منه المدة الديلة دمل كبر ذر
 افواه كبره الشوك من ورم فلغمون ليس له غور وخرقان
 النار الفارس من جوشن الحرة الريد الشديدة الاعراض
 النور ورم يحدث من اخلاط حارة كاله ينفع في
 الجاروسيني ينور صغار صفراء ذات او جلع
 شديدة الحرة ينور متوقفة خشنة تشبه قورق
 يحدث من حرق النار النقط هي برة بالية الشرم

ينور المر

ينفع في
 يشبه

الدم

ورم

حاد

٢٥ ادرام بقرية مسطحة غير متساوية الاجزاء اعم البدن
 في الاكزيت حكة شديدة ولعيب وكرب وحكة
 الاكل من الفم ساجدة فاسدة الكالغا لغزايامو
 اكلام بطل معا حسن لس ما حولا شفا فليس هو
 الاكل الحى يحدث معهما بطلان الحس اذ بها هو الودم
 الرخو البلس في جيل ادرام عذبة يحدث خلاف الافق
 وفي النماذ يحدث في اللثة والخور الخنازير ادرام
 صلبة سليمة منسوبة بالليم غير متبركة والكرمان العنق
 التخمير الودم الصلب السوادى العديم الحس بقرية
 هو الودم الصلب البلس السامير من نابيل كبا عظيم
 الودم مستند الاصول العرق المدنى موان يحدث
 في الرجلين في الاغلب بقرية نقطة السواد وثيقا ويزيد
 ويخرج منها شئ خطي بعض طويلا قريب من ذراع او
 الكز وكونه كوك الدودة او الكاسد هو الجذام الجذام
 على دودة مفسدة لهيئة الاعضاء ما تارة لشراطين

في جيل ادرام
 عذبة يحدث
 خلاف الافق

بقرية

الجاحدين
 والعيب

٢٦ والهند مسطحة للناف والاطراف يحدث من اشتر
 البقرة السوداء في البدن القوق كل جراحة تنقي الصبر
 هو القيق الرقيق البس هو القيق الغليظ البقرة كل شئ
 في الراج المدد النقي من اللسان الى لها قوام معتدل
 الناصور موقرة لها عور يسيل منها القيق والصدور
 وايما الكهف من الناصور الواسع القم العظيم العمل
 القوق الموقرة من الكهف الذي صلب افواهما القوق
 القوق هي التي فيها النزاع من القيق القوق الجردية
 التي بعصرها لها لوداها من جزان يكون ناصورا او
 شاكلا في الشوك من الراج النخل في ظل العظام
 سواة عادة مفسدة للعظام **الفصل الثاني**
الامراض التي يتعلق بها الرشد داء الثعلب
 هو ان ينقر الشعر في بقعة من الراس واللجنة في الكز
 الاحوال يكون في الاستدادة داء الحية هو ان ينقر على
 الشعر في الاستدادة فيقل الشئ من الجلد

البضا

الحسية

المختلفة

يد

٢٧ الرقية التي ارموا الاربعة والمخالة في الراس الكلف آثار
 تظفر الى السواد من الوجه في الاكثر التشنج آثار لظفر
 البرص آثار على السواد العروق آثار على جميع
 البدن الى السواد والى البياض لا بعدد و ظاهر الجلد
 البرص آثار تغير غايض في الجسم البياض او الى السواد
 الوجه آثار الى السواد والى البياض بين البرص والبق
 الوشم آثار بين الأبرة الباسنام حرة متكررة على الوجه
 سمي ينشد في البرد وقد تقدم الجذام السحر الطيرة
 بنور فرجة ذات مواد قبيحة او خشرية وبشرية
 البقعة نوع من الشرج ذات ردية ذات خشرية للبلخية
 نوع من الشرج ذات غور واكل وسحابة القوبا
 نوع من الشرج ذات قشور باب وقيل حكة وغور
 البثور اللينة بنور صغار بعض كأنها نقط لبن
 الزم على الوجه الجرب بنور مختلف الشكل في الصور والكم
 والارطوبه والبسوسة والتقيح وغير التقيح حكة حادة

الخطية و رعا

بنور

٢٨ يظهر الزم في الاطراف الحشف بنور شوكية بيضاء
 تملأ من الحرق العرق السرج التنقص في حبس الجلد
 ومكانه في العرق المستعص على الخرج نبات اللبل
 بنور عند سرج حكة وخشونة يعرض في الليل الحفا
 الجلد بسبب البرد الشولون بنور طوال زوايد
 الصلب القرون نابيل معقود الراس اسداد السام
 الصنان مواراة المنزة التي يكون تحت الابط
 الضبيان من القمل الصغار الداحس مودرم حكة
 خارج يعرض في جانب الطفر اسنان الفار من زوايد
 وبقية وسنطابا حادة نابتة عند اصل الطفر ضامة حودية جدام
 الاطفا رموضاة في مية الاطفا رتقف الاطفا
 موكذب يظهر في الاطفا برص الاطفا رتقف
 صغار بعض على الاطفا رتقف
 من العين الاقل شعرة تفصول الفصل الاقل في العين
 اسما الاغذية التي يتعلق بالطيب الاغذية

زوايد
 حكمة معقود

زوايد

بنور

ليقوم

عامة يقع على الاطعمة والاشربة التي يمكن ان يتولد
 منها دم فيقوم بدل ما يتحلل من العبدن الطعام اسم عام
 للمأكولات التي فيها غذاء غالبة يتعدى بها الانسان
 عند الجوع السعيد من اللحم الذي يتخذ من الحنطة النقية
 المبسولة المطبوخة المنقولة يتحلل فيبقى الحواشي هو اللحم الذي
 يتخذ من دقيق الحنطة التي قشرت قبل الطبخ كاللشك
 الخشكار هو اللحم الذي يتخذ من الحنطة اليابسة المطبوخة
 كما هي من غير بل اللعك هو اللحم الغليظ الذي يطبخ
 في النشور على ارجار حماء الفطير هو اللحم الذي يتخذ من
 دقيق عجن في الحال ولم يطبخ فيه الحبة الخيرة هو اللحم
 الذي يتخذ من عجين قد طبخ فيه الحبة حتى صار مثل كور
 النحل الاسفيد اجابت من المرقه التي لا يطبخ فيها
 مثل من السوابل الا ياربها فيها طعم غالبة الزبد
 من المرقه التي يتخذ من الحنظل والقواكه اليابسة يطيب
 بالزعفران ويطبخ فيها السواحل المعروفة مثل الكمون
 فيه

والم

٧٠

المقطعة

بالا باربرم
 من اللحم
 من اللحم
 من اللحم

وتنحل ببعض الاشياء المحلوة المزودة من المرقه التي
 يتخذ من بعض بدون اللحم الجاهل التي يتخذ من الحماة وكله
 بالسكود من اللوز ويقال له الحبره وقد يتخذ من غيره
 القلايا من اللحم المسفلة في القدر التي صبت فيها الماء
 وطبخ حتى ينصب الماء ويبقى اللحم ويكون مطبوا بالزبد
 السواء هو اللحم الذي يعلق في النشور حتى يشوي او كما
 هو اللحم الذي يدار على الخمر على سفوفه حتى ينطبخ اللحم
 هو اللحم الذي يوضع على شئ عند النار الى ان ينضج
 الطياهي من مرقه متخذة من اللحم المشوية في الاوان
 الطيبنة الاطرية من الطعام الذي يتخذ من العجين المقل
 دقانا وهو المسمن رسته اللقابق هو الحوايا المشوية
 الحما المشوية في الاوان ماء اللحم هو المرقه المشوية من اللحم
 الذي يعصر من اللحم بعد ان يذقه ناعما وتشوية في
 القدر قليلا الى ان يسيل منها الماء النشور بابة من المرقه
 التي يتخذ من الماء واللحم والمالح من القليلين وهو صين

ناتج من اللحم
 من اللحم
 من اللحم

٧١ يتخذ من لحم السمك والبطون والاكاف المسلوقة في الخل
 مع البقول والابازير في ينقع ثم يركب حتى يبرد المصنوع
 هو صبيغ يتخذ من الفول والدرابج المسلوقة في الخل
 مع البقول الباردة والحارة ^{الدرابج} ^{الدرابج} ثم يصبغ يتخذ من
 لحم النجا حيل والجدار المسلوقة في الماء والماء في ينقع
 ثم يركب ويوضع على شئ نظيف حتى ينقطع مائه كله ثم
 يغلى بماء كحل اليد من البقول المذكورة في الخل ويبلغ
 فيه تلك اللحوم ويرفع منه الاشياء الثلاثة المنقعة متفئة
 الصنعة الا ان اصلها جميعها اللحم والبقول والتوابل
 والابازير والخل الا بالمواء السكب المصنوع من اللحم
 التوابل المنقعة البنيض البهيمت هو البهيمت المسخن
 بالنار حتى يقارب الانعقاد ثم يحسن الرواير من
 صبيغ يتخذ من البقول المسلوقة في الماء للقبلة في ^{القبلة}
 الملقاة في الاشياء الحامضة والابازير الكوايج
 من صبيغ متخذة من القوتج واللبن والابازير القوتج

يدفع

بالحارة

الغذاء

الغذاء

صبيغ

٧٢ هو جرة الكوايج المتخذ من دقيق الشعير العجين المعمول
 جرادق المدفون في التبل اربعين يوماً حتى ينكس ثم
 يصيب عليه اللبن فيوضع في الشمس اياما فيجذ اللبن
 حتى يربو ثم يطرح فيه الابازير مثل الانجوان والشوستر
 والشبث او البكر او سائر البقول ثم ينسب الطماخ
 الى ذلك البواردي اصول البقول مثل السلق والجزر
 والسلي وكذلك الفوخ اذا طهر في الخل البهيمت في المرن
 شئ سكب من حبس الصبيغ يتخذ من الجوزة متخذة
 من دقيق الشعير والنخالة ^{المزج} اذا طح في الحبس
 مع الماء والماء ووضع في الشمس الصبيغ اربعين يوماً
 الا ان يدرك شئاً ثم يصفى فيكون ماؤه مرثياً وسهلاً
 فعملها الصبيغ اذ هي صبيغ يتخذ من السمك الصغار
 المطبوخة في الحبس مع الماء والماء الموضوع في الشمس القنيط
 اربعين يوماً والابازير ^{الابازير} ان يدوب السمك ويغلي
 ويدرك ويقال له اميراب الخل ريت يتخذ من ريت

الغذاء

الغذاء

القنيط

الغذاء

الغذاء

٧٣
والمحرم ودهن الموزن والخمر الغيت والسكر وغير
ذلك **النوابل** الالاشجار التي يطرخ في القدر مثل
الكزبرة والكمون والنعنع والشبث الالفاديين
الادوية بالخطرة **الطبخ** مثل الغرغرة وغير ذلك
الفصل الثاني في تعريف الاسماء الجلاب
هو العسل المطبوخ في المادود وقد يتخذ من السكر
والماء السكرين هو الشراب المتخذ من الخل والعسل
وقد يتخذ من السكر وقد يجعل مكان الخل تمر امنديا
ويقال له السكرين الزورى ما يقع في خط الزور
والاصول السرجيا ما يطبخ فيه كان الماء عصير
السفجل القراطة هو ماء العسل وهو العسل القليل
او اقل في الماء الكثير دياقودا هو شراب الخشخاش
ويامرون هو شراب التوت انبا طلون شراب
يتخذ من عصير العنب والعسل مع الالفادوية ويقال له
السنداني الطلاء هو الشراب المسكر الذي يتخذ في الماء

ي

الطبية

السكرين التمرى

ويامرون

منه

٧٤
مستحق الزباني هو الشراب الطيب الرائحة الخمر الشراب
المطبوخ عصيرة مع الماء مناصفة حتى يرجع الى الثلث
الشراب من النع من ماء العنب اذا تم فيه الغليان
وسقط الخلاوة **الفصل الثالث في تعريف الاسماء**
الادوية المركبة المعجون يقال على كل ادوية مركبة
جمعها عسل او ربوب مقومة الزباني هو الباذر
المقابل للسموم وقد يكون مركبا مثل زباني الفادو
وقد يكون مفردا كالزباني البوشنجي اياح موسم
ادوية مركبة من مسهلات مع مصطحي اهن او معناه
الدوار الاتي لان عمدة امر الله من قوى طبيعته
وهو اول مسهلات التماركينة القديمة الشلبان
البوينة تميزه المعناه الفادو زهر الالكروم ووجون
مركب من ادوية كثيرة نافعة لجميع السموم والامراض
منزلة وديطوس هو اسم طبيب يوناني اتخذ من هذا
المعجون وهو مركب من ادوية كثيرة منفعته اقوى

بلغ

الفادو

الطبيخ

دكت

٧٥ من نفعه التلثا الاسكندر معناه الكبر المتنازع وهو
 معجون نافع لجميع الامراض السحر معناه الدواء الحار
 وهو معجون نافع للامراض الباردة مركب من الادوية الحارة
 فهو زئبق من الكبريت المبارك وهو معجون يصلى الهاضم
 للامراض الباردة فيجوز من الالهة التي تسمى الطير
 وهو معجون يصلى لضعف اعضاء الغذاء الحادث من البرودة
 معناه المخلص الاكبر ينفع من جميع الامراض والهمدان
 هو اسم طبيب مخدئ اتخذ هذا المعجون خاصيته النفع
 باعضاء التناسل الرسطون معناه الفاضل وخاصيته
 في هذا المعجون النفع باعضاء النفس وخرنا معناه البلاء
 فهو خاصية هذا المعجون طرد الريح افقونيا هذا
 المعجون نسب له افلق وهو طبيب رومي خاصية هذا
 الدواء ان يلبس الاوجاع ودا الكرم هذا معجون ينسب
 له الكرم وهو الزعفران خاصيته النفع من اعضاء الغذاء
 انما ينسبها معجون ومعناه دواء الذئب وهو ينسب

المواضع

ينفع

مندس

علا الذئب

٧٦ الالذيب والمعز لانه يدخل فيه كسيد الذئب وقرن الماخر
 وخاصيته هذا المعجون النفع من امراض الكبد ومعناه
 المنقذ فقطار عان معناه دواء الضيق هذا معجون يتخذ
 من مرقة الضيق العوجاء الهرة خاصيته النفع من امراض
 الرصم الاطرافات من المعاجين المتخذة من الالميلجات
 الخمس وهي ابلج كابلج وبلج وابلج واصلج واصلج
 هو الشراب المتخذة من الخمر والسوجل نافع لضعف المعدة
 القلابة هو معجون مسخي للبدن نسب له القلابة القلابة
 القفل الاسود والقفل الابيض والدافقفل
 الجوارس معناه الهاضم للطعام فند يقولون هو شراب
 يتخذ من الخمر الافاديه الرساطون معناه معني فند يقولون
 الما انه اغلظ من الخمر يقولون الخنجين معناه الورد للملح
 بالعسل طرا طبقتان معناه شياقات العين وخاصيته
 النفع من جرب العين ونقلها باسليقون معناه الكحل
 الروشناين وقيل هو اسم رجل الانبيات في الرقيات

وعلي

وسيلها

ومن ما يشاهد في نثرنا بالعسل او بغيره وهو ان
 بالدين الماصفة من الادوية المدفونة المخلوطة بالسوائل
 المتساكنة الاجزاء يوضع على الاعضاء الاظلمة من مثل
 الاصفه الا انها رقيقة سبابة بمسح على الاعضاء المراد
 ادوية مسحوقة خبثا مخلوطة بالزيت والزيات او على الجرح
 بجربها متخذة للقوى والخراجات انشراجات من العقاقير
 التي يتخذ من النباتات التي لها سبله فبدق ويعبر ماؤها
 وما في شمس ليعطى الربوب من العصارات المتخذة
 من النباتات والغمات التي فيها عسيلة وحلاوة ويخرج
 في يعلط الاستربة من السبلات التي يطلع فيها
 السكر وما يخرج بجربها ينحاه مدبه الانسان الشيايات
 من ادوية مركبة مسحوقة مجببة كالفلقل الماصف والمزج
 يتناول في الليل وبنام عليه مقلباتا هو الدواء المركب
 المتخذ من الزور المقذوة والقوابض المعربة بمسح
 والاسمال الغرة من اظلمة يطلع بها النساء والودمن

القزجات من الادوية التي يتخذها النساء في فروجهن من
 الشيايات من الادوية المركبة السبلية صغرى او
 كبرى كمثلها في ادبار من وقد يطلق هذا الاسم على
 ادوية العين الكادات من الاشياء المسحوقة بالنار
 كالخوق والنفخات توضع على الاعضاء لتسكين الالام
 القوي من الادوية المدفونة التي توضع في الفم ويتناول
 كما في دفعة واحدة القليل من الادوية التي تحمل من
 السبلين اعني الدبر والفوق بقطرة او صوفة ويجعل
 في تجاويف الفوق **الفصل الرابع في تفسير**

الادوية التي على وزن محولات النفورات من
 الادوية المسحوقة الباب التي ينثر على الجراحات
 وفي داخل الاجفان النفولات من المياه الفائرة
 التي توضع فيها الخشيش يستعمل المرص بالصب
 على ابدانهم وبالجوس فيها او بالالباب على
 تجاربا الشنونات من الادوية المسحوقة الباب

المسحوقة

يستعملها

يصب

التي يدلك الاسنان السكبات من الستالات
 التي ينصب على الاعضاء عن قريب وقيل ويكون
دقيقا بجفاف النظور فانه اعلم الشوات من ال
 التي بها مدى لشم ليصل رايحتها الى الذراع التي
 من المياه السوائل التي ينشق بالانف ليصل فيها
الى الذراع المضوجات من المياه التي تشر على الاعضاء
الغطوسات من الادوية التي ينشق في الانف ليعطس
الانسان الحوليات من الادوية التي تكلمها الانسان
في الدم او في الغزاة العروق من الاسنيان المعدة
من المرجبة للورق الغزوات من السوائل التي تتفرع بها
الحذوبات من الادوية الحاذية التي يجذب السلا بوتوك
الدلوكات من الادوية التي يدلك بها اليدون
المضوجات من الادوية العلية التي بمض الحلويات
من الاسنيان الحلوية والمعصورة مثل اللبن ومياه
البرود واللبوب وجزه النقوعات من المياه التي

التي

يستخرج من الادوية اليابسة يصب الماء عليها
 وذلك لما لها السقوفات من الادوية المسحوقه
اليابسة التي يطرح في القم بابا ويشاول بالمار وبجزة
من الستالات اللطوفات من السوائل التي يلطخ
بها بدن الانسان الشعوطات من السوائل التي ليعط
في الانف الفطورات من المياه التي يقطر في جذيف
الاعضاء النقوعات من الادوية اليابسة التي ينشق
في الانف وجزه الوجورات الادوية التي يصب من
من المريض عند عجه عن تساو البرودات من الادوية
التي يكحل بها بالعين اللذوات من الادوية التي يصب في احدهم
او احل ششق القم المضوجات من الادوية التي تنقص
بها المريض المروحات من الادوية التي فيها بمنية
او من ادمان يدلك بها البدن للحوقات من الادوية
العجينة العلية التي يلج في القم قليل قليل
النحورات من الادوية التي ينشق بها على الساو مثل

التي يسكن

ان يفيد الخلط وارة معتدلة ونفسها الهام هو الذي
 من شأنه ان يفيد الغذاء امضا الياسر للرياح هو الذي
 من شأنه ان يجعل قوام الروح رقيقا موائيا للقطع هو
 الذي من شأنه ان يفيد لطفا فيما بين سطح الخلط
 للروح والسطح الذي يشرق فيه غير مدعوم ومجرب لا جزاء
 سطوحا متناهيته بالفعل فيسهل اندفاعها من
 الموضع المثبت في الخلط هو صند المحلل للكتف
 هو صند اللطف الجادب هو الذي من شأنه ان يترك
 الرطوبات الى الموضع الذي تلاقيه اللطف هو الذي يكون
 له كيفية تقاذف لطيفة جدا يحدث في الاتصال نفقا
 كثير العدد ومتقارب الموضع فيغير المقدار فلا يحس
 كل واحد بانفواده وبحس الجدة كالوضع الواحد المجرى
 هو الذي من شأنه ان يسهل العضو الذي يلاقه شجنا
 فويجذب الدم جذبا فويجذب به سلب ظاهرا فيخرج
 ولا يسلخ ان يفرح الجلد المقترح هو الذي من شأنه ان

الرياح

المتباينة

متغير

يحلل الرطوبات

يحلل الرطوبات الواصلة بين اجزاء الجلد ويجذب المادة
 الردية البهجة بغير قرض المحرق هو الذي من شأنه ان يحلل
 لطيف الاخطا والاعضاء ويقي راد بينها الكمال
 هو الذي يسلخ من تقربه ويحليل ان ينقص من جوهر الجسم
 اللطيف هو الذي اذا صادف خلطا من اصغر اجزائه
 ودرتها المعضن هو الذي يفيد مزاج الروح الصابر
 الى العضو ومزاج رطوبة العضو حتى لا يصلح ان يكون
 جزءا لذلك العضو الجادب هو الذي يترك الجلد اذنا
 محققا مضطربا محدثا بكتلة القاسم هو الذي
 من شأنه ان يجلو اجزاء الجلد القاسد جلا موقظا من
 القوى هو الذي من شأنه يعيد قوام العضو ومزاجه
 حتى يمتنع من قبول الفضول الباطية صيته اول مزاج فيه
 الرادع هو الذي من شأنه ان يحدث في العضو كثيفا
 ونفيسا للمسام وكسرة الحرارة الجاذبة المحركة
 الذي يرد العضو الى ان يحبل جوهر الروح والحاملة

تريفة

٨٥ هو الذي يهيم قوة الحس والحركة الا رادية باروان المراه

عليها في جرمه العقال هو الذي من شأنه ان يحلوا
بقوة فاعلا بل بقوة شعور بعجزها السيلان الموشح
هو الذي اذا ارطب الدل في الطرطوبات القروية
فيصير الكرفيت الاندال المذلق هو الذي يسل
مسم سلاف الجرح محبس فيه حتى يتؤبه ويغير اجزاءه افضل
للسيلان اليهها الشفاو ونجا الطنهام يتوكتها
موتها الشفاو ونجا الطنهام بغلبها الطبيب
او بالقوة الدافعة التي تفس هو الدواء الذي من
شانه ان ينسج على سطح عضو من انساها
يملس السطح فيصير السطح متساو الخشونة القابض هو
الذي يحدث في العضو فطرحه اجزاءه الى الاجزاء
لتكاتفه وضمرها ونسجها من الجاهل الحاضر هو الذي
يبلغ من تقبضه وجعه الاجزاء الى ان يلفظ الطوب
الرفيق المقيت في ظلمها الى الانقضاء والانفصال

مستور

السدة

٨٦ السدة هو الذي يحبس في انفا فذبحدت في السدة

المنقش هو الدواء الياس الذي فيه رطوبة كبيرة
لا تملصق بها على القومات فسد ما ويحبس السائل
المدتل هو الذي يحفف ويكفف الرطوبة الواقعة
بين سطح الجرح النجا ودين من بصره لا التعرية والورق
فيلتصق احدهما بالآخر المنبت الذي هو الذي من
شانه ان يحيل الدم الوارد على الجرح الى التعديل
انه مزاج وعقده بالتخفيف الحاتم هو الدواء المحفف
الذي يحفف سطح الجرح حتى يصير خراب عليه

بقية من الاوقات لا ان ينبت الجلد القائل هو الذي
يحيل المزاج الى افراسه فيفسد السهم هو الذي يقتل

بخاصيته **الفصل الثاني في تعريف الفاظ**

الادوية مشتملة مشتملة من اسحق بن قسطنطين

الكليل الملك سوزير نبات يبين اللون بدل الشكل
فيسح نخله صلا فيقيد بعض وعنه اصغر اطفال

ح

٨٧ الطبیب فی قطع مشهور بالاطفار طيبة البحر صدق
 الجوهرة الضارب لا البيضاء من قطن المسقط اصلي
 صور مونيات شكا كالق البني بين صفوة وبياض
 وفيه ملاوة ام غيلان في شجرة معروفة من فضارة الفاير
 الباردة اذ ردت في شجرة كثيرة لها قطع الرجوان
 اللون مدور الشكل ووزن طويلا كثيرة اذان الفاير
 خفيفة تنسج على وجه الارض وفيه القضا الاستاذ
 المنبت طيبة البحر واما الجو و الزهر صغيرة
 الادوان صنوبرية البو طسا مونيات رغبان شاك
 حش سود الورق الى الطول له اصل في غلظ اصبع
 احمر اللون ينوع في الجوهرة اصابع مرص موني السو فان
 ار يد بر يد مود واد فارسي شير البصل الشقوق و كلب
 من سجنان بوني ما دران هو الذي يقال له برجاسف
طراز بياض هو بصل تاكول صغار تنفس الورود كرا ان
 الورق ويقال له لبوس البقل البياض موني طيفة
 في

احسان رد

لازودة رد

الشكر

فان

الجوهرة الطعم كالبابنة الورق مستان اذ مونيات
 يشد اذ ردت ادوان الحاشي احمر الازهر ويقال له شكا
 بنجكست مونيات ورقة كورن الاستون ولا رقة
 ورقة ويقال له بالعينة برز القفد البقل البه و
 مونيات مثل اسفانج الان الادوان القضا ان
 ويقال له بالفاير سرج مرز البقل الحفا من نبات
 منسج على الارض صغيرة الادوان الى الاستاذ اف
 الطعم لها برودة صغار سود وودات لبو ب بضا
 حش حش حش مونيات صنوبري الشكل في راس كاشي
ربا اشق والف جار النهر مونيات ينبر زهرة البكوف
 يكون غالبا في الماء يظهر منه بشير قير دوس حش
 ينبر و فما درن الخط لها نرة دوجب و عليها
 رغب مثل الشجر ويدور و هو صنوبر الكبار وس
 الا فني من عصارة حمراء مزه حش ان في شجرة لها
 نرة شيرة بالعنا قيد ويقال له فاشر ان فان

الزهر
الزهر

۸۹ و هو عود هند من رنجیل اللباب من بفر ما یبیه و رفته کوفی
الخلایف لهما قضبان حر و هو فانی للباب للیونیس
من حشیشة صغرة الاوران فشره القضبان
لعن الیونیس من اصول نبات من به بالسر و بحان لسان
العصا من شجرة کبيرة لهما ثمرة کثیر و البیض الالوان
الحر لسان الثور من حشیشة عریضة الورق فشره
للقضبان و الاوران لسان الساق علی اوراقه فقط
شوکید لسان الحمل من حشیشة طویل الاوران من
عاشط الالوان و لهما بر و صغار الی الیونیس
الملوک موصی صغیر مثل الماش و یقال له امود و
امی زمره من قشور شجرة صغرة جزا الی الصغرة و هو
من الیونیس سراج القطر و موصی خرب
من الیونیس العشر من یقع علی الشجر و یقترق
میل فیه عفر و حلاوة و مرارة و عصار الیونیس
حشیشة طویل و منبسطة علی وجه الارض قلیل الاوران

الطول

شجرة

الصغرة

الصغرة و لهما انا بکثرة و یقال له بالفارسی زمره
هو من العالم موصی کثیرة فی الصحاری و لهما ثمرة
عشیرة طویل و اوراقه لای الاستدارة و الغلط و من
الصغرة من حشیشة من حشیشة الیونیس من شجرة یقال
له زمره و هو یقال له زمره من شجرة المحض لهما ثمرة کثیرة
عود الصغرة موصی کثیرة کالاصب بعض الباطن یقال
لهما فا و انبا فانی الذی من حشیشة یقال له الذیاب
قره العین من حشیشة یقال له فی الماء و یظهر علی راس
الماء عطر الیونیس یقال له فی الماء قشور الحار من حشیشة
یقال له لهما ثمرة الماء طویل کالقشور المر یخذ عصاره
و یقترق النمل ریحان سلیمان موصی الیونیس الی
جنت باصفهان ریحان الحار من حشیشة ریحان
الاس لای الیونیس لای کالعین المقتدر رجل الغراب
من حشیشة مجتمعة منبسطة علی وجه الارض رجل الحار
من حشیشة صغرة الاوران فشره بکثرة لای الیونیس

۹۰

اوراق شنبه باوراق البوطه واصول الارواح

کافی طور

كما في طورس وهو حشف اليونانية وهو قصبان

وذكر في السواد فيه قبض وحرارة له اذ ^{مفقط}

عَلَى الْأَرْضِ وَتَوْرًا صَوْنًا مَطْمَاحًا وَيُقَالُ لِرَأْسِ

النضيا وموضيتة نخل الساقم الى الحق

لهما قضبان وقانونا قضباناً قالوا لا

وهو في صغار قتلها مراق وميل الى الذبيحة لظاواه

موال المورق الاربع قنطاط فليسون موال الحنة الاوراق

وہو سات منوم لا اور ان علی کا قصیدہ منوم

فمن استقر ربه من الثوم المسمى باليس

بسم الله الرحمن الرحيم

الملك الروم سببا ووزیر چندی از ایشان نیز بودند

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

منه

في المبدأ الرابع من الجواب السطر الأول

اسم جامع

at

اسم طابرقومما سوفل ومن الزخوان فنظرون

يقال له الكثرث البرن اقلما يعرفث الفطراو

الذهب قليل يسوس موهبات اللادان فيسود

هو زيد بن يحيى اوتوع من فارس هو الباقر المصنف هو

حب مغرطمة الطيم منفرد الوسط فلقدرب حوالا

الابيض قلقلطاً وهو الزنج الاصفر قلقلطاً

لا فخر سوى في موالاتي الامر فافسأ به وضع

الكتاب الثاني في فنون ونفوس الحنظرة الربعية

الفصل الثامن في تعريف الادوية التي لها اسم

كتابان في الكتب الطبية انيسون هو منزه الرانجاني

الرد على الكتاب بمؤثرة العرعر الشق موضع الطرير

ابار موالصام الا سودافسون موعصاره الخشيش

[illegible]

الشكر السطواطيه فساد الكوارير ارمي منة عماد

النقود وهرشات ذودور واصلو بطاها به

20. 10. 1900

قیسوس

الفصل

خند او

الملحق

عصى الراعي حيد سبد شمره موقضت القلب النجوى ويسمى
 البضا ضبيان جلوزة هو حب الصنوبر نذصيل هو الجوز
 الهندى / نازك هو ثمرة الطرافاج بين موج الجلس
 وهنت هو شجرة العارود هو جوز الخبز رالون
 ديناو ديه هو الارو فرايسل بيا هو قرد بوا الودع البقش
 حلتيت هو صمغ المروث دشت هو الكندر دون
 هو الصب الاعوان حب العار هو حب الرمث
 حب النيل هو القوط الهندى طاشقون هو العندباء
 البرى يتسرب هو الخروب وهو ثمرة الشوك كندر
 خود و مو صمغ الحشيش هو كينل دارد لذان
 الذهب هو الاشقي مغاث هو اصل الزمان البرى
 مرد اسنه هو الاثك المحرق هو يزنه هو الاسبج الجبل
 محوت هو اصل الالنجدان ملوحيا هو الخبازى نادون
 هو السبل الرى غام هو السبب نعلع هو القود
 سدر هو شجرة البشق سرق هو الغطف عرعر

جلوز

بنات ليسى

طاشقون

مويوز

السر والمجلى هو حب هو العليق فلهو به هو اصل
 الفلفل فاشتر هو يزنه راجان وهو الكندر البضا
 فاشتر سبدونى من الفاشتر افاعين من فقا الحنا
 فزده هو بقة الحما صفتان هو شجرة الخلاف
 قده هو البازر دفتاه هو شجرة الكندر فريص هو شجرة
 الالبخة قلت هو الحاش الهندى رطبه هو القث
 بخور زبريم هو شجرة مريم شلم هو اللفت بنوب هو
 فشم فريش فاش هو الشين البوى حمير هو فو
 من الشين فزوت هو الشوت الشامى ترس هو
 الاشقي نيل هو بيد كباد رايج هو ريشو الشوك
 صمير ان هو ان اسفوم سحقو بنا هو زبد الفاج
الفصل التاسع في تعريف الادوية
التي لكل واحد منها اسم تعرف به فستين
 هو حشيت يشد ورق السفر فبد مرارة وقبض
 ودرافه اسارون هو حشيت ذابت بزور كبره

الكثير

الشين

بيع

٩٧ عقد الاصول معوجها ينسب اليه طبقة الاربع
 لذات اللسان ولما زهر بين الورق عند اصولها
 فرفرف من اللون شبيه بغير البني انزوت هو صمغ
 شجرة سايكس شجرة رقيقة لطيفة ينف
 على شجرة البيلوط اشد موجد الاسر الميت
 اقبسكون موزوز وورق فضبان صغار شجيرة
 حادة الطعم والرائحة احمر الزود صغيرة او بل ومن
 متملك من سايكس شجرة تسمى كالحل حال
 موصيت مما يذو عطرة مثل القود البان شجرة
 كبيرة ولها حب اكر من الحصى لا البياض ما هو ولا
 لب دهن بلان شجرة تسمى بحرقى موضع
 يقال لعين الشمس فقط شجرة الورق والرائحة
 بالسحاب الازهار بارب الى البياض يزفد
 ومن بان بشرط ساقه مجددة بعد طلوع الشمس
 ويحيا شجرة بقطنة ومن قطر على اللبن الحدة

شجرة
 شجيرة

لبن

في الحال

في الحال يفتح قطع خشبية من اصول مجفوفة شجيرة
 منقضة افر واهيض بلادة شجرة موطر كالين
 الاسود لها لب وقشرة متلحملة في الخلل
 لرج دورا كحاداة بورق شجيرة لم يذو ينولد
 على شجرة العوب ومنه ارض ينولد على الارض
 برساويان هو خشب شجرة دقيق الغصبان
 مثل الكزبرة لكن فضبا لها ال السواد بل ساق
 الامور ولا نمر ولا نمر راسع هو عود اخضر
 السواد واللينة دقيق ذو شعب كاللينة
 الارجل مع قبض ومراره جاش شجرة موصيت شجرة
 لا يبعد عن الارض شجرة الورق بورق النين
 شجرة مقطعة الاجزاء مستديرة وساقه كالقنا
 وعليه رغب خبارية وورقه صغار على طرفه
 الحليل اصغر الامر طيب الرائحة يستخرج صمغ
 بتشفيق اصله جنطيانا شجرة صغيرة ساقها

الموطر
 شجرة
 خفيفة كاللينة

خبارية

١٠١
 ينسج اسم للثمن له كين حاد وهو انواع كثيرة لا
 يمكن ان يشرح ههنا كافور موسجوة كبيرة
 يظل خلاقا وبالغ النور فلا يوصل اليها الا حدة
 معلومة من السرة خشية ابيض مشن خفيف ممثلي
 من الكافور يترك ويؤخذ منه وقد يؤخذ من شجرة
 الكافور تصعيد الكبرياهي كالبندريش كسرة لثا
 الصفوة والبياض يجلب الثمين كبدا موسجودان
 كالقوة تعلو اسود كسوت مشن ينفذ على الاشجار
 يشبه اللبف الكلى لا ورق له ولا زهر صغير بيض
 فيه مرارة اسنة موحية اصوم من الملك والكرمن
 القديس غير مفرط لونه نابض العبرة والصفوة
 ويعلف البوق كسنة فغيرية يثبت على الصخرة لثا
 مشن من جنس الالة مدور مجنح غظم الكلية
 مخدر غابة التخذ يربط في الابار لا ذن موطون
 يتعلق شجر المعزى الراعذ وتجانا اذ ارغت نباتا
 الحوراد

كالسندريش

الصفوة
رواسي

ومعتل

ملار

الرمال

يعرف

يعرف فيسوس اذ ارتكك عليها نفاذة لك موسجوة خشية
 شبيهة بالثمن طيبة الرائحة موسم الموم الصافي موسجودان
 يسوت النخل التي يتنض فيها وفيقوة وفيها العسل
 والموم الاسود موسج كوارا نامة ان خشب
 ذو عقد صفوة فيقوة السوداء مع العطف قليل
 مارشك موقعا وفشور واقعا يشبه البساسة
 الا الصفوة ولا عقوة سوريجان هو اصل نبات
 ولا ورد ابيض واصفر يثبت في سفوح الجبال
 ذوقه لاطل بالارض عشر شجرة اعراية يمانية لا ورق
 يتوعد يقبل الجلس في ظلة فونيات له اوراق شبيهة
 بالكرس ويسان مثل ذراع ارجو الى ذو عقد زهر
 كالتزجس تشعب اسفل اصله شعبا شعيرة
 وفي اصله عطرية فنظويون منه كبار ومنه سفاد
 فالكبار فضيان مبيض وصفون وسطها حمرة
 وبساتها كبار كاللث والصفار يشبه خشب الفونج

جداربيت

الفونج

والسبب في تميزها هو صفاتها كالرخام سبعة براهين
 طيبة في طعمها كالفوزية سريعة التفرغ شبيهة
 قطاع خشب صغاره قشور كالقنفل يثبت في الحيطان
 للعين في حبيباتها والشمس في لسانها كالزجاج
 وورقها كورق القنار وورقها كورق القنار
 خفيف منه ابيض ومنه اسود فالاسود قطا
 منبسط له ورق يشبه ورق الزنبور السوداء
 فصفة الالفوزية وشكلها كالقنود وفيه ثمة والابيض
 هو كجارية ابيض وقشور شقته الشمل ابيض المارزاه
 فيه ونباته مثل لسان الحمل احم اللون يثبت في
 الاماكن الجبلية **الفصل الثاني** من الكتاب وهو في
 القسم الاول في كيفية اتخاذ الادوية والنقاط
 وحفظها وما يتعلق بهذه الامور **الفصل**
الاول في كيفية النقاط الادوية وحفظها الادوية
 اما معدنية واما نباتية واما حيوانية اما المعدنية فافضلها

١٠٣
 لا سحر
 الزيت الاسود
 كالمنقود
 يبلغ ويستعمل على اربعة
 فصول
 في

الاشياء الجبلية

ما كان من المعادن المعروفة المشهورة مثل الزئبق
 القاشي والفلقد يس الفرس وان يكون نقية
 عن الخلل الغريب بل يجب ان يكون المنقط هو
 الجوهرة العرف في ما به غير منكر في لونه وطعمه الذي
 يحسنه واما النباتية فيجب اصناف الاوراق والبر
 والاصفر والفضيان والزهرة والثمار والسموم
 كيف ينقط الاوراق فيجب ان يجتنب بعد ان يتم
 جمرها ويكمل جمرها وقيل ان يتغير لونها وبأخذ
 سقوطها والثمار كيف ينقط البرور ينقط
 بعد ان يستحكم جمرها وينقص عنها العجاجة والماء
 كيف يؤخذ الاصول يؤخذ كما يريد ان يسقط الاوراق
 كيف يؤخذ الازهار يجتنب بعد النضج التام وقيل
 الزهر والذبول والسقوط كيف يؤخذ الفضيان
 يجتنب بعد الادراك التام وقيل الذبول والنضج
 كيف يؤخذ الثمار يجتنب بعد النضج التام وقيل

الكلان

يجتنب
 الجاهل

ينفسر

النضج

الذبول

ينفسر

١٠٥
 المسقط كيف يؤخذ الصمغ يؤخذ الصمغ اللين
 وقيل الجفاف المعتد للانفراك كيف يؤخذ الحماض
 يؤخذ على غصن من راعدا وراك نوربا واعلم
 ان الاصول كلما كان اقل شسني دان القضيان
 اقل ترصلا والبرور اسم والفرامثلة والقول
 اكثر انقاراً فهو اجد والمختل في صفاء من الموارد
 افضل من المختل في حال كدورة الموارد وطوبى
 كيف حال الربات والجلبيات البرية الصغرى
 من البستانية لكثرة اقوى والجلبية اقوى منها والى
 غلبتها مراعى ومشرقات اقوى من غيرها والى
 وقت ضاها اقوى من اللى اخطا زباد وكلما كان
 لونه اشبع وطيم اظهد ورا كنه اركى هو اقوى في بابه
 واعلم ان الحماض يصفى قوا بعد ستنين خصوصا
 الاوراق واما الاصول فانها الطول مدة بقاؤه
 وكذلك الصمغ وخصوصا الفهبون فانه يصفى بعد

التناز
 من راعدا
 مجانبها كونه

حاتم
 جیدن

صبيح
 صبيح

الاقوى
 ستنين

ستنين وتماكل واما اما فو من الحيوانات فيجب
 ان يؤخذ من الحيوانات الشابة في زمان الربيع
 صمغها اصلا وانما اعضاها وان يؤخذ بعد
 في حكاية **العسل الثاني حفظ الادوية**
 يجب على خازن الادوية ان يراعى في حفظ الادوية
 امور خمسة احدها في اجزائها بالدق والثاني الخلط
 بالانفطاط والثالث بالظروف والرابع بالمكانة
 والخامس بالوضع والترتيب فان من الادوية ما يوقف
 فتعريفه تبطل بمرور الزمان ومضى الايام كالازهار
 والملاوراق وبعض من الزود فيجب ان يدق في حال
 الرطوبة والظاوة ويغرس في جفوة الظل ليصفى فيه
 اللقوة مدة طويلة كيف يكون الخلط الخلط بالاشياء
 الحافظة فان من الادوية ما يتحلل سريعا وبندوب
 او تماكل وينبغي الاحتياط في انضمام سني آخر اليه
 بحفظه عن التحلل والتماكل بحاصيه فيه مثل الكافور

بنج

يراعى

فارورة

بالشعر والفوفور يحفظ بالشب والفلل الابيض
 بالباقل كيف يحفظ الادوية بالظروف اعلم ان من
 الادوية ما يجب ان يحفظ في دور ضيقة الاراس ^{مذكرا}
 بالشع مثل المسك والعنبر ويحفظ ذلك ومنها ما يحفظ
 باللبان المشدودة الاراس مثل الزرد والاراق ومنها
 ما يحفظ بالجراب مثل البصمين والزعفرين ومنها ما يحفظ
 بالكيس المتخذ بالكراس ^{مذكرا} كزور الجيايس والرياس
 كيف يجب ان يكون اما كن الادوية الخاين التي يوضع
 فيها الادوية يجب ان يكون معتدلة في الجو والبرد
 خالية عن الايدار غير مكشوفة للهواء مصونة عن الرياح
 والادوية كيف يوضع الادوية في الخزان ان من
 الادوية ما له قوة خادفة فونه ورائحة خالصة شديدة
 نافذة في الاشياء مثل صندس ستر والحلب اللوك
 وغير ذلك فيجب ان لا يوضع الادوية بقرب منها
 خصوصاً الادوية التي فيها قوة مستعدة لقبول تلك

الجاورة

تلك

الاجل

الاجل مثل النيفج والورد والبنفسج وغير ذلك
القسط الثالث في كيفية استعمال الادوية
 ويصنع اجزائها وابطصالها بالبدن واخلاؤها
 وتنعصر الاجزاء فواين تحت احدا سحقا ^{لتصغيره}
 الطبخ والثالث الاحراق والرابع التحليل الخامس
 الانقاع كيف يكون قانون سحق سحق اعلم ان سحق
 يختلف احوال باختلاف الادوية فان من الادوية
 ما يكفى الدق الجريش مثل الادوية التي طينتها
 لا يدق ما لا الكشونة المنخولة بمخل معتدل في الضيق
 والسحق كاخلاط الكمون ودواء الزبد وغير ذلك
 فانه اذا بولغ في سحقها بطل فعل الدواء ومنها
 ما يجب سحقها بالماء كالجوامر ومنها ما يجب ان يمانع
 ان سحقها بماء فانه شديدة مثل اللدبا والاحجار
 ومنها ما يجب ان يسحق على الصلابة بالعود ومنها ما
 يشحق ويلين جدا مثل اللبوس والورد والبنفسج

قانون سحق

القبح
فان يكون

١٠٩ وغير ذلك كيف يكون قانون الطبيعة ان من الادوية
يجب ان يدق ثم يطبخ طبخا شديدا مثل برزخ الشب
ومنها ما لا يتخلل في طبخه الا الغليان مثل البنفسج
ومنها يجب ان يطبخ مصرورة كالافيمون ومنها
بعض وينسخ ثم يطبخ مثل الفواكه ومنها ما يطبخ
كما هو مثل الادواق ومنها ما يطبخ طبخا لينا على
على جر شراب الزمان ونحوه ومنها ما يطبخ في القدر
المكشوفة الرأس كالعصارات والروب ومنها
ما يطبخ في القفاقم المدودة الرأس مثل الخشيش
وذا كانت الرطب ومنها ما يطبخ في اوان مضاعفة
مثل الديكرديك ومنها ما يطبخ في القوق والافاق
ليتم صاعد بخارها ويتغير كيف يكون قانون
الاحراق الاحراق ايضا على الخاء كثيرة فان من
الادوية ما يجب ان يبالغ في احراقها حتى يغير لونها
يبيض مثل قرن الابل والصدف ومنها يجب

في القوق والافاق

قانون الادوية
الخاء

احراقها

١١٠ احراقها بسير الكيف حتى في المهادس مثل الاسهم
ومنها ما يكون كما هو على الخرج الاظفار ومنها ما يطبخ
على الخرج لزوج بحرسه ويحفظ مثل المحبوب ومنها ما يكون
في المكبر ان والقوارير المطبقة الموضوعة في الشورفة
يختلف فيها مثل العقارب ومنها ما يكون على
الطابق الخفية مثل السرطان كيف يكون قانون
التجليل التجليل قد يكون في النار وقد يكون في غيره
فان من الادوية ما لا يتخلل الا في الماء الحار مثل الاسف
ومنها ما لا يتخلل الا في الماء البارد مثل السموم
ومنها ما لا يتخلل الا في اللبن مثل العنبر ومنها ما يتخلل
في العصارات مثل الصمغ كيف يكون قانون
الانقاع هو ان يطبخ الادوية في المياه المايعة
وبذلك فيها زمانا حتى يأخذ المادودة الادوية والتم
فيها قد يكون في مدة طويلة الا عشرة ايام فصا
مثل نقوع العليق وقد نيك زمانا بسير اربوا وتخل

القبح
فان يكون

قانون الادوية
الانقاع

فيها

مثل نفخ الفواكه **الفصل الرابع في كيفية الاتصال**

الاول في كيفية الاتصال اعلم ان من الادوية ما يجب
الاتصال بها داخل البدن والكوب ليعمل الطبيعة
فيها وتغيرها ويوصلها الى الاعضاء المحتاجة اليها
ومنها ما يحتاج فيها الى الاتصال الكوب فيكون
بملاقاة طاهر البدن كيف يكون الاتصال الكوب
الكوب قد يكون من طريق الغم وقد يكون من سائر
التجاويف والذى من طريق الغم قد يكون اكلها مع
مضغ وقد يكون ابتلاعها من غير مضغ وقد يكون
شربا كيف يكون الابتلاع قد يكون من حبس
اللسان وقد يكون من حبس الجيوب والكوب
المسمر قد يمتنع كما هو من غير مشروب وقد يمتنع
بمشروب وقد يكس قبيحا من غسل معقود او
ثم يمتنع وقد يلاء الغماء ويعطى الحسنة الغم
ثم يمتنع كيف يشرب الادوية قد يداف قليلا

اذا كان

اذا كان الغرض التقويدي والقبض كرت السوفجل
والغيبه وقد يمتنع قليلا اذا كان في المعدة عايقا
لشربها وقد يشرب اما حارا اذا كان الغرض التخليل
ولما بارد اذا كان الغرض التسيكين ولما فاترا اذا كان
الغرض التعديل كيف يوصل الدواء الى البدن
من سائر الطرق اما الاتصال الدواء الى داخل البدن
من سائر التجاويف وسوس الغم فمن وجوه كثيرة
مذكورة في القسم الذي يذكر فيه احوال الادوية
من الحفن والزرافات والسباغات والاطلحة
والقطورات وغير ذلك مما عدا ذلك وفسرنا ما
في بياننا واعلم ان القطورات يجب ان يكون
فائزا وكذلك الحفن والزرافات **القسم**
الثاني في كيفية اتخاذ الاشياء والادوية من الدق
والاجراف والطبخ والسحق وغير ذلك الفصل
الاول في كيفية اتخاذ الاشياء كيفية اتخاذ الاشياء

التسخين

الزروعات

اعمال

من

في مجسمه اسرار

في مجسمه اسرار

منه كثر

فرد

بشد

ان اصطبأ وان فجب ان يكون في زمان حار مثل
 او ابل الصيف ومن موضع بعيد عن الماء
 فجب ان يكون منها الموطئ الارض المستوحدة
 الدقان رقابها البراذن بها الفجا في الكفاية
 وان يكون الارباب الشفة وان يكون لها ما يان
 ويحب ان يكون سريعة الحركة المشقة الارس
 ثم يوضع من جاني الارس والذب اربعة اصابع
 ويجذف دفعة واحدة فان كان سيطان الدم
 منه كثر او حركته طويلة ومدة بطيئة فمختار
 والافوردة ثم ينفذ اشادة ويطبخ مرارة
 وغسل بالماء والملي مرارا ويطبخ بالماء والملي
 طبخا ثم ينفذ اللحم عن العظم ويستعمل
 كيف اتخا ومن الضيق وهو ان يؤخذ في اول
 الربيع صبغة جارية ثم يمد يدنا وجلدنا
 بعضا البعض ويعبر في قدر نحاس ويلقى عليه

عليه

في مجسمه اسرار

112

نرس ابيض وسيت من كل واحد كف ويلقى من الماء
 بعد ان قدما يلقي ومن حبة ثم يغسل ثم القدر يطبخ
 سار لينة حتى ينهد او بعد ذلك ينزل عن النار ويصفى
 المرق ويلقى جلدها وعظامها وشعرها ولحمها ويجمع
 انقاعا لها ثم يباع والمرة القدر النظيف ويلقى
 عليها ومن البلسان ومن النار ومن كل واحد
 قدر اسكرجة ويطبخ سار لينة حتى يصفى منها الثلث
 ثم يلقى عليه العسل مثل المرة ويطبخ في القوام ويغلى
 كيف اتخا ومن الثعلب يؤخذ يغلب مرمر ذكره
 بشد يده ورجلاه ثم يغلى الزيت في القدر عليه
 واحدة ويطبخ فيها الثعلب كما هو حيا ويطبخ
 سار لينة حتى لا يبقى فيه رطوبة ويصفى الزيت ويرفع
 في اناء من فضة ويستعمل في النفوس وكذلك كتحية
 في زيت الخنافسر كيفية اتخا السلامة او انبات
 النفوس الجبلية على موضة مدة طويلة حتى ترأكت

في مجسمه اسرار

ورکیت

وركب عليها سنن فحينئذ يسميها الخمار يجمع ذلك كله
 تجد يد ثم يؤخذ الخمر ويطبخ في الماء ويؤخذ ما وجد
 مثلية بول البقر ويلقى على الشاة في الماء حديد يقدر
 ما يغمر ويوضع في الشمس الحارة ساعة ثم يترك في الماء
 ويصفى الماء عن الماء حديد ويوضع في الشمس ثلثة أيام
 ثم يؤخذ فقلة الخمار ويصب الماء الصافي الذي طغافرة
 ثم يصب عليها ماء الخمر والبول ويقعل ما قبلت
 أو لا تلت مرات ثم يوضع في الشمس أحد عشر
 يوما حتى يعطى ويجعل مثل العسل ويسود كيف الخمار
 اطرا عوليد بطرس ومو عض من جنس الصغار
 من العصافير دخل العصفور الماء ولول بدله بين الإصفر
 والاصفر والآخر وعلى خباثات ربات فمينة وعلى
 ذنبه نقط بعض الكثر ظهوره في الشتاء وفي السمات
 وعند الحيطان والاشاء لطيرة بطير قليلا ويقع الكا
 ويعصر صغرا أو ماء ويحرك الذئب ويؤخذ ذئبا

دستور

ويؤخذ منه جميعا ويؤكل نيا كما هي لخصات الكلى
كيفية اتخاذها التيسوس وموران يؤخذ منه نصف
عليه أربع سنين ويؤخذ في الوقت الذي الذي يبين
الغيب فيه بالتلون ويؤخذ منه في قدر او برام
جديد قد اغلى فيه الماء العذب مرارا حتى يذهب فيه
من طبيعته البرص والملوحة ثم يترك اول الدم واخره
في سبيل وياخذ وسط هذا القدر ثم يترك منه
يؤخذ ثم يقطع اجزاء صغارا ويؤخذ منه اقراصا ويجعلها
على خبز نقيط ويصنعها كبسولة كحبة واخذ للعبارة
وان تركها حتى يند جفوها في موضع لا يصل اليها
مداوة البتة وبشر بها ملح في السراب الحصى
الليلي او في ماء الكلى الجليل وقت سكون الوجع فيرى
امرا عجيبا في تقويت الحصى في كيفية اتخاذها من العسل
يؤخذ اسفيل البيض ويقطع بسكين حتى يقطع
عدودة ويجعل في فيسوط من غير ان يلتصق بعضها

دستور

ببعض ويجفف في الظل اربعين يوما ثم يؤخذ منه
 من ويلقى عليه ثمانية عشر طلاء من الخل الجيد ويوضع
 في سطح الشمس سبعة ايام ويعطى الماء حينئذ
 يخرج منه ويعصر ويصفى في قارورة ويصفى كبقية
 الخاد اللحي يؤخذ من العود والصندل والكافور
 والمسك وكل ما ينسحق من الالفاديه وينعم سحقه
 ثم يذاب العنبر في من البهق المسحوق على النار
 ويلقى بالادوية فيه وهو سبعة ايام حتى يذوب جدا ثم
 يعجن الادوية ويجعل خمرات قبل ان يبرد ويدوره
 ويبقى في وقت الحاجة كبقية الخاد المرى يؤخذ
 من النخالة قد عشرة امانا ويطلى بالماء العذب
 مع اللحي حتى يربط ثم يترك حتى يجف سبعة ايام ويكرر
 ذلك في آخر الربيع ثم يصفى ويعطى بالماء العذب
 حتى لا يبقى فيه قوته ثم يجعل المياه في خابرة ويوضع
 في الشمس ثم يؤخذ دقيق الشعير مقدار عشرة امانا

يداف
 اللادن

بكره

ويترك حتى يجف ثلثة ايام ويكرر بلعاجه فيترك
 في الشمس اربعين يوما ثم يلقى فيه قدر من مقدار ثلثة ايام
 ويجدد دواءه كلما انقضى وترك بعد اربعين
 يوما ويجدد المياه ثم يصفى ما كثر ويجعل في اوان
 كرم مثل القصاص الكبار ويوضع في الشمس حتى يترك
 لقد اطلع الرزاق الرطب كما منو شجرة الشوينة
 والسناخو والكمون وقد يجفف المسك على هذه الصفة
المصل الثاني في علاج اللادن الادوية المتخذة
 من الاشياء زمان اما حقيقه وهو المسحوق مثل
 من السموم واما اضافي وهو الذي طبع مع من
 حتى ياتخذ الدمن قوته مثل ومن البهق الخاد ومن
 الخروع يطلى الخروع بالماء الكثير حتى يخرج ما فيه من الكثرة
 في الادوية يستعمل استخراج ومن البيض يؤخذ صفة
 البيض الموقدة ويطبخ جيدا ثم يوضع على طابق
 فوق البر ويوضع فوقه من نقي المسك حتى ينقطع

امانة

يلق

صفة
 المسقوفة

١١٩
 الذي اوبط به داخل البطشنت النية ويقابل به
 في الشمس سبيل منه الشمس استخرج ومن الحنطة يدين
 الحنطة حريشا ويجعل في القمح والانيس في ينقظ
 وقد يؤخذ مثل ما يؤخذ غسل البيل ويطبخ ما نذر ومن
 بعد ويستخرج ومن الحنطة الارض على هذه الصفة
المصل الثالث في الانجاب خربة الارض
 يؤخذ الانج الطول ويقطع طولاً باربعة اجزاء
 وينق واخل الحامض وبلغ في اجلة خرف وينق بماء
 عذب صاف مع ملح ولبش السبع سبعة ايام حتى
 يشند ثم سبعة ايام اذ يلا ملح ما عذب حتى
 يتغير لونه ويكون السبع الخارج كالد اخل وقد
 يراق المار حتى لا يصف فيه ملوحة ثم يؤخذ غسل جيد
 جزا ومن المار جزين على قدر ما يغير الانج وبلغ في
 القد ويطبخ بماء ليند ساعتين ثم يؤخذ من
 المار والعسل ويزك ليد ثم يطبخ في العسل المتروك

في حنطة الارض
 في حنطة الارض
 في حنطة الارض
 في حنطة الارض
 في حنطة الارض

يداد

الشرا
 رعود

١٢٠
 وغرغ ثم ينزل عن النار ويبرد ويتر عليه الاقار
 والكل واحد من مسون اشبع وعفوان وقاقد قال
 من كل واحد مثقال فنفق ودار جين من كل واحد
 نصف مثقال مسك دانق ونصف ثم يطبخ في
 لبن ولبستونق واسهبا وكلما كان الموار
 ابر وكان الزبد اجود وقد يترك في المار بعد
 حمد المار عشرون يوما ثم يترك في المار العذب مع الحنط
 اربعين يوما ويجدد الماد كل يوم ويغسل في طري
 النهار من حيث ما نال من العفن في الغا كل ثم يحضر
 ويزك يوما وليلة حتى يذهب عنه التلثم بطلا
 على الرسم نربة المليج يؤخذ المليج كالبه وكجوف
 في الارض صخرة في موضع ندى على عذب ويجعل
 المليج ساق ووزنه رطل ويطبخ ساق وتخذ
 ساق رطل ويزن عليه المار وبعد يومين يؤخذ المليج
 اليابس وبلغ عليه رطل آخر طرس غير الاقل ويزك

يطبخ
 امليلج

دبرش

وحين ختم برطب يفعل ذلك عشرة ايام حتى تروا
 وبرطب ويتبع ثم يغسل بماء عذب ثلث مرات
 او اربعة ثم يؤخذ لوز صبيح ويبلل بماء كبر ويبلل
 البليح في ذلك الماء المطبوخ ويبلل قليلا قليلا
 على ما رايته فاذا انبلل يغسل غسلا نظيفا ثم
 يؤخذ العسل ويغلى ويؤخذ رغوة من ويبلل به
 ويؤخذ الاقارب التي ذكرناها الا انها تجعل
 في خبز كنان نظيف ويعلق في القدر ويمرر
 كل ساعة حتى يخرج قواما ويطح في الماء رجلا
 ويلقى فيه غسل من روع الرغوة من واحد ويلقى
 فوقه مسك وزعفران وقليل عنب ويجعل في الماء
 يستوفى رأسه ويستعمل وكلما اعتق كان اجود
 فلما ان يجلس وسائر البابات ينقع في الماء
 حتى يترطب ثم يطبخ مع العسل ولما ساءت الاشياء
 فكلما ترونها على قفا سر ما ذكرنا من الطبخ

١٣١

سعد

ويغلى

فيليك

في الماء

في الماء على ما وصفنا من ربة المرداسين يؤخذ المرداسين
 مقدار من واحد ويسحق المداون مع الماء مقدار من
 ويصب عليها الماء العذب ويوضع في الشمس يجرد
 الماء كل يوم الى اربعين يوما حتى لا يبقى فيه الا الملوحة
 ويمرر في كل يوم عند ما يجرد الماء ثم يحفف ويقرص
 ويوضع فوقه قطعة الورق الا ان تروى خبز الحديد
 يؤخذ منه الجيد المصفى المرقق ويحشى بالسار جيداً فيتم
 يطبخ في الخل النظيف يفعل به سبع مرات ثم يترك
 في الخل اربعين يوما وقد يقطر بعد السنين قليلا جيدا
 في مقداره ثم يستعمل وهذا او سلقه في الدمن العتيق
 يجب ان يصب الدمن في المداون النظيف ويلقى
 عليه من الجود ويقرب منه فربا جيدا الى ان يذوب
 يؤخذ الجود ثم يوضع الى ان يسكن ويصب عنه ما طعنا
 فوقه من الماء في او ان طوى فيه الماء ورد وقرص
 فربا جيدا في قارورة ثم غلى عنه الماء وكان

ويحمر

شربته

١٢٣ جيداً في غير طبيب الا ان يستخرج طين الحكة يؤخذ
 طين جز و ينقع في الرمل والحصى و يخلط مع شربة
 الانسان الذي يؤخذ من مساقط الحامين او يؤخذ
 شعر العنز و يقطع قطعاً صغيراً و يخلط مع مثله
 من السرفين المدقوق المحلول و يصيب عليه ماء قديراً
 فيه الملح و ينقع طيناً و يوضع كذلك سبعة ايام على
 بالاء كل يوم ليلاً يحف ثم يرفع و يستعمل على الرقبة
 الرطب يؤخذ الصوف الذي في الخاء الكلباني السلي
 و خصرها بامه و يلف في القدر و يصيب عليه ماء كثير
 و يطبخ حتى يرتفع الدسم فوق الماء ثم يترك حتى يبرد
 فاذا برد يؤخذ ذلك الدسم الطافي فوق الماء و يرفع
 الرقبة الرطب الخاء الرخا و يؤخذ من الخمل اللقظ و يجعل
 في العادون الذي من النحاس و يسحق معق من النحاس
 في الشمس القابضة حتى يتكثرت ثم يجعل فيه شربة و يرفع
 بمقدار ولا يزال يسحق ثم يجمع و يحف و يرفع

مساقط
المعزور

الطافي

عليه الخمل

١٢٤ عليه الخمل و يبدل العصبان و يسحق و يترك في النداء
 العنق استخرج الشبرم يؤخذ قشر الشبرم الحديث
 الجيد و يجعل بماء بارد و يزدول الزراب عنه ثم يصيب
 عليه غمر مغل و يترك في موضع و في اوان السيفان
 ذلك الماء يصير زجاً غليظاً فيؤخذ يرفق فانه يفسد
 الاخذ شديد الالتصاق باليد و يوضع في جام
 زجاج في الشمس و يوق الغبار فانه يحف و يرفع
 الخاء الخمل يؤخذ دماغ الخمل و سحق كله الماء و ينقع من
 عروقه و يقطع مع سنف من اليه الخمل و ينقع و يرفع
 يجعل في جوف عظام الساق و يؤخذ الخاء زبد
 السنف يؤخذ مقدار درهم من السنف المصفي المذاب
 و يلف في مادن و يصيب عليه وزن استارين
 من ومن الورود او البنفسج او غيرهما ثم يلق عليه
 قطار من الجدم يقرب من جدياً جيداً و يرفع فاذا
 اذاب الجدم و طفا الدمن فوزه صب كله و يستعمل

عند
بلغ

قطار

استخرج غسل البلاء يؤخذ قنينة رطل من العنق
ويطبخ في طين الحكة ويؤخذ البلاء ويغسل في غدة
الغذاء وبماء القنينة منه ويوضع على راسها
ليقوم ثم يعمل في الطين ويجعل منه الزرس وتغور
وسط مقدارها في غدة القنينة ويوضع
القنينة فيه منكموت ويوضع الزرس على أعده فتمر
ويوضع تحت بارز القنينة اناء ويوقد فوق الزرس
بنار دبل البوق ان ينقطع غسل البلاء ويؤخذ اذا
امسك عن النقط رفع وقد يؤخذ غسل بالانك
منه وهو بالسن كما هو مذكور في الحياض المله من الزباد
وفي القنينة نصف جز ومن السودة ثلث جز ويطبخ الكل
في الماء ويصفى ذلك ويغلى فيه ينقع لمحا استعمال
الابر يسمن في الادوية لا يطبق الحرق والعرض يؤخذ
الابر يسمن ويغلى في الماء غلبا جيدا الى ان يصير
الماء عذو ثم يصفى ويطبخ فيه العسل حتى ينصب

في جام

يؤخذ

الماء

الماء يصفى

الماء ويصفى العسل ثم يعجن به الادوية ثم يؤخذ من الما طيب
او احتجبت الما السخينة طعام تخين مثل البهمن
وضعت عليه الدخان ان ينبت اخذ فانصب
في قدر او صب في ماء وضع فوق القدر احواء
وضعت ذلك الطعام مع آتية على تلك الاعواد
واوقدت تحت القدر حتى يغلي ذلك الماء غلبا جيدا
فان ذلك الطعام يستخرج ما يرتفع البدن الحار
ولا ينبت حتى اخذ الاوائل المصنعة يؤخذ قدر
كبير يوضع الراس ويصب الماء فيه ويؤخذ تحت
الشار ثم يصب الدواء في قدر صغير ويوضع
فوق الماء في قدر كبير ثم يغلى الماء في الكبير اخذ الادوية
يؤخذ طنت مكتوب عدسون مد من ماء ويوضع
تحت سراج فيما شئت من المبيعات ويؤخذ
عليه الاشياء البابت قليلا قليلا مثل الكندر
والخمر ويصفى من الدخان ويتعلق بالطننت

احتجبت

يرفع

يصير

في ينقع ما في الصغيم
بالندرجا

١٢٧ الحا فله الرجاج يؤخذ الرجاج السام وفيه القفا
 من كل واحد في هذا بان في بوطون ثم يرفع ويترك حتى
 يبرد ويؤخذ ما يرفع على رأسه مثل الرخوة
 ويستعمل اصلاح الربو الفارسي يؤخذ الربو
 وينقع في ماء حار ثمرة ايام ثم يصفى عنده في لائفة
 فيه طعم ثم يؤخذ ذلك العطر فيسحق بماء
 في الشمس ايام ثم يسحق من الربو مثل وزنه
 عشر مرة فانه يعمل عمل البينة اصلاح الدبق
 يؤخذ الدبق ويغسل ويغلى في الماء ويطبخ معه
 من حب الخروع المقشر بعد وزنه وود قدامه بلب
 بالعسل ويحجم به الادوية فيسحق الدبق ببعض السمس
 او الزيت ويخلط مع الادوية الخاذا الجبس يؤخذ ثلثة
 ارطال لبن حليب ويغلى عليه خفيف ثم يرسى
 عليه ثلث اواق من السكبين السارد وينزل
 عن النار ويترك حتى يبرد ثم يصفى في كأس صغير

١٢٧

ثم

ما يغمره

له

فان كانت الادوية
البياض

بقرور

١٢٨

ويستعمل الحا والآخرين البياض يؤخذ اجازة واحدة
 الراس مثل اجازة القصارين ويكون قواما في
 رأسها وفي جوفها شبيه الرأس بحلقة عليه الا ان
 ويكون لرأسها عظام ممتددة بنصفين وفي
 الوسط في ملتقى النصفين تقويم على قدر ما
 عنق الانسان فيخوف في الارض حفرة من في الحق
 والسم على قدر تلك الاجازة ثم يثبت فيه الاجازة ويترك
 حولها مقدار ذراعين من الارض ثم يحفر حفرة مدوكة
 من مقدار ذراع من الارض في السمعة الى ان يجاوز
 أسفل الاجازة بشبر او نحوه فاذا اصبحت البينة
 او قد في ذلك الحفرة المدوكة الى ان ينقذ الحارة
 الى الاجازة ويبرح بحيث لا يكون ثم يفضل الانسان
 في الاجازة ويجلس على الكرسي الذي فيها ويعطى راس
 الاجازة بنصفين على وجه يكون راسه خارجا
 منها ويثبت كذلك الى ان يصب من العرق

ذراع مدوكة

دبر

في غسل الجنابة فانه اذا اجتمع اليد او قدم في موضع
المغفرة ويدخل الانسان في الاجازة ويغسل راسه
ينصفين بحيث يكون راسه خارجا حتى يبرئ
الحاذ الأبرن الرطب حتى جوف من نجاسة او فحش
او غيرهما مطولا على مقدار طول الانسان وعلاه
عاه حارة او باردا وكجلس ويصطحط للعليل
فيها ويجب ان يكون جوارحه على مقدار ما جلس
العليل فيها كان راسه خارجا في الغطاء ويكون
راسه طبق لمقدم مقور من الطرف الذي يقبل
راس الانسان فيه اذا جلس ويصطحط فيه
ووضع عليه الطبق صاعقه في ذلك التقويم
وراسه خارجا من غسل الشئ يؤخذ الشئ ويغسل
في قدر ماء ويصطحط حتى يذهب ثم يصب الماء عليه
لحد ما يرك ويقلب فيه مرارا ويصبت عليه اخرى
يفعل هكذا ثلثة مرات وكذلك غسل الزفت

في غسل الجنابة
منها

اصططع

يلغ

غسل الماء

غسل الماء يؤخذ الماء المنقى من عذارة ويسحق
ويصب عليه ماء يغلى ويحرك بمسح السمان ثم
ويغسل بمنخل ويرش بالنفل الذي يقع في المنخل يترك
الماء المصفى الى ان يصفر جيدا ويرش سفل ثم يغسل
الماء عن السفل قليلا قليلا ويعد على السفل الى ان
يقرب الماء فيجففه النفل ويرفع في اناء زجاجة
ويستعمل وان اصبغ الى الاعادة فاعدت
الماء المنقى عليه ثانيا وتعمل به كما عملت اول
ثم يترك الى ان يصفر يترك الماء ويؤخذ الراس
فيجففه النفل غسل السورة يؤخذ السورة ولحمها
في اجازة وصب عليها ماء عذبا قدر ما يغمر ويحرك
ودقة فاذا اسكن وصغ الماء فصب الماء عذبا وعيد
عليه الماء وافعل به ما فعلت هكذا سبع مرات
غسل التوبيا يؤخذ التوبيا ويسحق ويصب
عليه الماء الغذب ويسحق مع الماء ثانيا ثم يصب

واعمل

يلغها
قليلا قليلا
واحد

عليه الماء العذب بعد التصفية هكذا يفعل
ثلاث مرات غسل الطين بصيب على الطين
الماء قد ما يغمره ويقوم فوقه وحركه وضع في ابراس
ثخين حتى ينقع ما ينزع من الحصى الصغار ثم يصب الماء
فيه ويصب عنه مرارا حتى لا يبقى فيه بل ودعه حتى
يسكن السويق يؤخذ السويق ويصب عليه الماء الطلق
ويترك له ان يربو ثم يعاد الماء عليه ثانيا وثالثا
ثم يؤخذ منه قدر الحاجة ويصب عليه ماء باردا
فانه لا ينفع غسل الشربة يؤخذ الشربة ويصب عليه
ماء بارد وملح ويغرب فربا جيدا ويغلى عليه نارا خفيفة
لينة جدا ثم يصفى ويصب عليه ماء عذب بلاملح ثم
يغرب البقا ويغلى فيه دمب وحامد وكرامه
غسل الخمر يؤخذ الخمر الجوامي الجيدة الصنعة التي صنعت
ويصب عليه الماء ما يغمره ويترك ساعة حتى يربو
قليل ثم يصب الماء عنه ويعاد عليه الماء كذلك

غسل

بنوعه

نحوه

ثلاث مرات غسل الاسجول بصيب الماء في
آنية واسعة مثل فيجاجة او غصارة ثم يصب ذلك
الماء عنه ويترك عليه الاسجول فانه يترك به ثم يصب
عليه الماء قليلا قليلا ويصب عنه حتى لا يبقى فيه
مثل سوله قال شئت صببت في الآنية ما قليلا
وطرحت الاسجول فيه واودته على جوانبه
سرعنفاذا انزلت به عملت به مثل الاول احران
الافليميا يؤخذ المسكوسين ويعجن بعسل ويصير
في كوز فخار ويغسل بطين ويغيب في سطح
النفذ الدخان ثم يصير الكوز متصليا في وسط
ثم تستعمل فانظر الى الدخان المتصاعد فاذا صير
الدخان الى البياض فحشد ينزل الكوز عن النار
ويخرج الافليميا ويصب عليه من الشرايفه ما
يروده احران الحديد يغرب الحديد صفحا ثم يطبخ
بطينه ولبليه ويصفى ما واما ويجعل في قدر نحاس

الافليميا المسكوس
قطعا صغارا
وسطه محقودا

واحد

١٢٣
 وتوقد تحتها نار البتة ويسحق الحديد في حجر عيسى
 في ذلك الموضع يعاد القدر على النار ويجعل فيها
 بول البقر ويحرق الحديد فيهما ايضا احد اوتيرين
 مثرة ويؤخذ ايضا ثقله حتى يخلص من نقر باستيت
 احراق القفص بترد القفص بالمبر حتى يعبر مثل الزراب
 ثم يطبخ بالملح في موقد حديد حتى يحترق احراقا
 جيدا فان لم يحترق جيد القفص في الموقد مثلاً
 قليلاً من الكبريت الاسود احراق الزبيب به ده فاما
 ايضا بالمبر ومن الزراب ولكن يمتحن من الالك جبر
 المبر دهم يلق في الموقد ويصفى عليه ماء الملح ويغلى حتى
 يذهب الماء ويصفى الزبيب والالك ثم يسحق فاما
 احراق النحاس ففعل ما فعل الصفار من احراق
 العقارب يؤخذ الصفار ويوطى في كوز جديد
 مطين مدود الارسل ويوضع في مشور جبر شديد
 الحرارة ويترك ست ساعات احراق الحجارا

عج

١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠

وبشره
 وخنقه

١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠

بكسر ما براد منها كبيت البندقي ويجعل في قدر جديد
 ويغلي القدر بغطاء منقوب في وسطه او في مواضع
 كثيرة وهو اجود ليسهل خروج الاخرة الدخانية
 المتولدة عن تلك الحجارة من تلك النفث ويطلق
 بطين الحكة وادخلها في النار فاذا اجتمعت الحجارة
 وتصير كالن دفاخ القدر والقي تلك الحجارة في
 ان النار وصت عليه سماً وقلب تلك القطع لا
 ان يقطع حتماً ثم احرقها نائفا فاذا اصارت مثل
 النار اخرجها وصت عليها شرباً احم قوتاً وبعثها
 حتى يبرد ثم يوقد القدر مرة ثالثة واحرقها فاعمل
 بها فعملت احراق حيث الحديد المهرى يدين جرسا
 ويغلي على طابق قليلاً بالغاء احراق الزاجات
 يؤخذ الزاج النقي الجيد ويسحق جيداً ويجعل في
 كوز جديد يطين او في بوطنة ويوضع في الاتون
 او بشره او بوقد تحتها نار حتى يحترق ويصير لمر

تقليب
 ويرد
 القدر
 جبر
 الالك

ويؤخذ

١٢٥ احراق الزجاج يؤخذ من قذرات الاسنان رطل فيذاب

في اربعة ارطال ماء ثم يحمى الزجاج في النار حتى يحمر ويلقى في
ذلك الماء مراراً حتى ينشوي وينسحق احراق السرطان
يؤخذ من التهريرة ومن اصباغ ويلقى في قدر نحاس
ويحرق حتى يعبر ما دأ احرق الا برسم يؤخذ منه ويقوض
بالماء حتى يغير مثل سباء ثم الق على حدة ونسحقه
على الجرد ذلك ان ينشوي ويغير بحال ينسحق ولا
يبالغ في احراقه فله البرور يتخذ طابق من حرف جديد
ويوضع على حجر ليند حتى ينسحق ثم يطبخ عليه البرور

التي اريد فليدرج كحرقه ينسحق قبل ان يغير الحرقه
حرق النعير يؤخذ دقيق النعير ويحرق بعسل ويقوض
ونجربه كحرقه كحرقه الحماة المحقة ينشوي
شدودة بطرفها زقية فاما البقرة الانشوية فمن ان يكون
الانشوية مدورة لثاء ناعم ويجعل احد طرفيها فاما
ادق والاخر اعظم على النعير الحرقه وطول ينسحق
الانفاس الحرقه وطول ينسحق

قلها

الانشوية

يلع

الانفاس

١٢٦ ان ينقسم بحروف الدائرة ثلث وثلثين وجعل بينهما
حجاب من الجسد المتحد من الانشوية وقد اكم بالانشوية
الانفاس شديداً ليكون جاذباً بين ذرات المختلفين بحيث
لا يخرج من احد الطرفين الا الآخر ولا ماء وشدة
راس البحر الاصغر من الطرف الاعظم بلحاً مضمون
ثم يشد الرقبه في الطرف الاعظم ويكون ثم الطرف
الادق مفتوحاً ثم ينقب في البحر الشدود درجته
الزق في موضع لا بدخل المقعد لخرج الركا عنه

الفصل الثالث وهو عشرة اقسام **القسم الاول**

في الشنايات انكم قسم ينقسم الطب الى جزين ينقسم

النظر وعمل الى كم قسم ينقسم النظر الى المبادئ المسماة
المقبولة من صاحب الطبيعة مثل الاركان في كيميائيتها
وكيميائيتها والى النظر في الامور المبرهنه في العلوم
الطبيعية مثل الامراض وسبابها الى كم ينقسم
العمل الى حفظ الصحة وعيادتها الى كم ينقسم الاعضاء
في جزين احدهما

العلم

الثاني

في جزين احدهما

على

ان ينقسم

النفوذ ومركب الـ كم ينقسم النفوذ الى القوة حسنة
 كالعصب والـ ليس له قوة حسنة كالعظم الـ كم
 ينقسم المركب الى يمين كالدماع ومرونة مثل العين
 الـ كم ينقسم الرطوبات البدن الى رطوبات
 او كالاخلاط ورطوبات ثابتة كالغذاء الـ كم ينقسم
 الاخلاط الى طيب وغير طيب الـ كم ينقسم النمل والحفنة
 الى حفية ولا اضاف الى كم ينقسم العناصر الى الخفيف
 والـ ثقيل الـ كم ينقسم الدم الى حار وبارد والـ كم
 ينقسم الصفراء المعدي الى زجاجي والـ كم
 ينقسم السوداء الكبد الى عكرى والـ اخر اسف
 الـ كم ينقسم المزاج الى قسمين اولين مزاج اقول
 ومزاج ثان الى كم ينقسم المزاج الثاني الى مزاج سلس
 وقسمين مزاج والـ مزاج موقوف الـ كم ينقسم المزاج الاول الى معتدل
 وغير معتدل الـ كم ينقسم الحرارة والرطوبة الى غريزية
 وغريزية الـ كم ينقسم المزاج الغير المعتدل الى النفوذ

قسمين

قسم

الدم الى حار وبارد

ومركب الـ ينقسم النفوذ الى طين والـ سافى كم الكيفيات
 الفاعلة النفسانية الحرارة والبرودة والمنفعة والاشنان
 وطوبى ومرونة الـ كم ينقسم الابدان الى رداءة
 المزاج الى قسمين ابدان محطبة وابدان متمسكة
 الـ كم ينقسم الموت الى طيب واخر افسس
 الاصلاء الاصلاء اما بحسب الـ اوجبة وما بحسب القوة كم
 اجناس الامراض جنسان اوليان هما الامراض
 المادية وغير المادية **القسم الثاني في تقسيم**
 الـ كم احوال الانسان ثلثة الصحة والمرض والحالة المستوية
 كم اعضاء الـ ثلثة القلب والدماع والكبد
 كم الارواح ثلثة النفسانية والحيوانية والطبيعية
 كم القوى النفسانية ثلثة المدركة والمفكرة والحافظة
 كم انواع تركيب المعاصير ثلثة الموثق والسلس
 والعسر كم اسباب الزيادة ثلثة الواصل والبادية
 والساقية كم الامراض المفردة ثلثة امراض المتشابهة

الاشنان

الاصلاء

المتشابهة

الأجزاء والجزء وتفوق الاتصال على كم وجه يفعل **الثالث**
 في البدن فثلاثة يحد جوهرة وبكيفية ويعتبر من كم سبب
 يتم المعالجة من ثلثة أسباب التدبير واستعمال الدواء
 وأعمال اليد كم فموازين التدبير من ثلثة اختيار الكيفية
 اختيار الكمية اختيار الوقت من كم شيء يكون الأداة
 ثلثة الجوانب النباتات والمعادن كم أساس
 درجات الدق ثلثة أولها ما يغني عن الطبوبات
 العروية والثاني القريبة العهد بالاعتقاد والثالث
 ما يغني عن الطبوبات المثبتة في الأعضاء الأصلية كم حبات
 الصفو أو ثلثة العتب الدائرة والملازمة والمخوفة كم الاستشفاء
 ثلثة اللحم والطبيع والرق **القسم الثالث**
الاعتقادات كم الأركان أربعة الأرض والماء والهواء
 والنار كم أسباب الكلية عدا الفاعلية والمادية والصور
 والنماذج كم الاستساق عدا سن النمو والوقوف
 والكمولة والشيخوخة كم الأخلط على الدم والصفراء

وعلى

الجينات ثلثة البيوتية
 والدقيقة والعقيدة كم

بلغ

والبلغم

والبلغم والسوداء إلى كم ينقسم قوام البلغم على ما في
 رزقا في ومحا على وجعل الكم طعم البلغم لاعد الماء والحقن
 والعقوص والمسيح إلى كم ينقسم الطبوبات على ما في
 الطبوبات العروية الصفراء وما ينقسم الطبوبات المثبتة
 في الأعضاء الأصلية وثالثها الطبوبات العروية
 المتمسكة بالاعتقاد وبالعوامل الطبوبات المثبتة
 في الأعضاء الأصلية استواء الشوفى النقط في كم موضع
 يكون المعظم في أربعة الأول في المعدة والثاني
 الكبد والثالث في العروق والرابع في الأعضاء كم الأصول
 الباردة عدا البرار والبول والعرق والتحلل كم
 القوول الطبيعية الحادثة عدا الماسكة والمافضة
 والحاذية والدافضة كم الكيفيات الأولية عدا
 الحارة والرطبة والحارة الباردة والباردة الرطبة
 والباردة الباردة كم أمراض التركيب عدا أمراض
 الخلقة وأمراض المقدار وأمراض العدد والمرض

إلى
 ينقسم

كم امراض الخلقه من امراض الشكل و امراض الجوارح
 و امراض الادوية و امراض صفات الاعضاء كم افات
 الامراض من الاستعداد و المتبدل و المتماثل و المتطابق
 كم فصول السر من الربيع و الصيف و الخريف و الشتاء
 كم الرباع من الشمال و الجنوب و الغرب و المشرق
 الا و يد من الكيفيات من الدرجة الاولى و الثانية
 و الثالثة و الرابعة **الفصل الرابع في الخواص**
 كم خواص الظاهرة من الحس و البصر و السمع
 و الذوق و لم القوي و المبركة الباطنة من الحس المشترك
 و الخيال و المفكرة و الوجدانية و الحافظة لم القوي الطبيعية
 المحركة من المولدة و المصورة و الباقية و العارضة و الموجهة
 الى كم ينقسم المفاصل الى خمسة موثوق و زموثق
 مركز و موثق ملتزم و سلس و غير موثق و غير ملتزم
 يعرف الادوية بالقياس للون و الرائحة و الطعم
 و سرعة الحرك و بطء و سرعة استجابة الى الحرارة

ينبع

من خمسة

و بطء و كم اصناف الدرد و في اراسن الدرد
 الجليد و السم و اللام و الدرد و ان القشر بان
 كم الاستثناء الايدى على الامور الطبيعية في امور
 يرجع الى السوء و امور يرجع الى السوء و امور يرجع
 الى اللون و امور يرجع الى الرائحة و اللون بين الذكر
 و الانثى كم ينقسم باب الكبد الى خمسة اقسام
 و ينقسم شعب يتفرع في الكبد ثم يتجذب و
 يطلع من جذير الكبد الى كم ينقسم طبقات اللون
 السبع الى خمسة البياض و السواد و الصفرة و الحمرة
 و الحفنة كم الاشياء التي برأى من الغذاء و الكيفيات
 و الكميات و الوقت و الترتيب و سائر الوردات
 من الخارج كم الاشياء المحركة الى تركيب الدواء و
 اما الزيادة في قوة الدواء و اما النقص فيها و اما
 النوع حرره و اما البدوة الدواء و اما لا بدوة
 المركب من كم و كم يستعمل الدواء من وجوه

الجواب

افسام

التصادم من فوق والادخال من تحت والارتداد
 في المجازن الضيقة والصلب في المجازن الواسعة
 والتلطيف في نظام البدن كم الافعال الواقعة
 في الدوائر تحت السحق والطبخ والافران والتجليل
 والانقاع كم المسخبات الحركية المعتدلة وطاقتا
 المستحق وتبادل المسخبات والتكاتف والعنفية
القسم الخامس في السداسيات كم الاشياء
 المشتركة للصحة والمرض و اجناس منس
 المواد المحيطة بالبدن ومنس ما يتركب ويشرب
 ومنس النوم واليقظة ومنس الحركة والسكون
 ومنس الاستفراغ والاحتقان ومنس الاعراض
 النفسانية كم اصناف العظام ٤ صنف
 هو اساس كالافرات وصنف هو وقاية مثل
 اليافوخ وصنف هو سلك مثل السنان وصنف
 هو آلة للتحريك مثل السلاميات وصنف هو

خمس

يبلغ

للصحة

الاجناس

للبدن

للبدن

خمس

حشون في المفاصل مثل السمات كم اجناس
 المواد للامراض ٦ الاخلال الاربع والملائمة
 والوجنة كم مراتب الامراض في طيس الصحة والمرض
 بدن في غاية الصحة وبدن في غاية المرض وبدن
 لا صحيح ولا مريض والبدن المستقام القابل للضم
 والبدن الصحيح لا في غاية الصحة ومن كم وجه يستدل
 على الامراض الباطنية من مضار الافعال ومن
 الاستفراغ ومن الوجع ومن الورم ومن الوضع
 ومن الاعراض الظاهرة كم عدد الامعاء ٩ اولها
 المعاء البواب وثانيها الصائم وثالثها الدقاق
 ورابعها القولون وقامسها الاعور وسادسها المعاء
 السفلي كم سزابط التربة ٦ اجدا ان يكون الدواء
 قابض عن كيفية غريبة مكتسبة والثاني ان يكون
 الحروب عليه على مفعولة والثالث ان يحرب على
 المتضادات والرابع ان يكون القولون مشاوي

المعاء

والخامس من يكون الفعل مستمرا أو متناوبا والسادس
 ان يكون للفعل ذاتا لا عرضيا كم المبررات ٦ الحركات
 المفردة والكون المفردة وملاقاتها بغيره وسنذكر
 باقراط والمادة المبردة وقد الغذاء بالاولى
 الاعراض النفسانية المفردة من كم سبب يتغير احوال
 البقاع من مستعرض البلد وضربها ومجاورتها
 والجمبال ومجاورتها للبحر واصحاب الرياح عليها
 فترتبا من كم سبب يتغير البدن بملاقاته لادوية
 بالانبيغيتنا ولها ستة اشبار احدها انكسار وقتنا
 بالتناول دون الملاقات والثاني انفراد في الملاقات
 دون التناول غالبا والثالث اختلاط بغيره
 بالتناول دون الملاقات والرابع اختلاط بغيره
 الخامس في الملاقات والسادس كونه وقفا
 اندفاع ضرره في التناول دون الملاقات القسم

الاشبار
 في الملاقات
 في التناول

السادس

السادس في السباعيات الامور الطبيعية

سبعة للماركان ومن العناصر والاختلافات المبردة
 منها والاعضاء الثابتة فيها والمزاجات الحارة
 فيها والقوى والارواح الكامنة لها والافعال
 المضادة عنها والفرق بين الذكر والانثى ان الذكر
 اقرب الى الشمس والانثى ابرد وارطب من كم سبب يتغير
 اسماء الامراض من احوالها واسبابها وثمراتها
 ومن البقاع المختصه بوقوعها فيها ومن جوارها
 وزدتها ومن المعالجين الاولين بها ومن الاعضاء
 والابواب الواقعة فيها كم الاعضاء السابعة
 من الدعاء من سبعة ازواج الازواج الاولى والعصيان
 المجرمان الثابتان من قبض الدجاج عند جوار حلي حلي دراهم
 النحاس الاثنان له العين المتعاطفتان في الممر الثاني
 شغف فيهما الروح الباهرة والزوج الثاني معاصيتان
 في اثنين القليلين مشتملان عليها لغيري كما والزوج

سبعة

الثالث منها واما خلف الاولين فينت من
 خلف الثاني وبما عصبته ان كبرها ان لها شعب
 كثيرة وفروع مشتملة على اعضاء الوجود والحلق
 الخمسة والاربع والاربع والرابع والرابع والرابع
 خلف الثاني في الحنك واللسان ويؤيد الحنك
 في الحنك والرابع الخامس كل في موضعين في بعض
 فينطق في موضعين فينت كل واحد من جانب الدماغ
 ويشتمل على الصمغ ويتفرق في اعضاء الشجر بها
 القوة السامعة والرابع السادس فينت من
 الدماغ وعين يخرج ينقسم باجزاء ثلثة وبأخذ كل
 جزء طريقا الى جانب ويتشعب في ممره شعب
 كثيرة ويشتمل على تلك الاعضاء اعني اعضاء الخلق
 والصدر والرابع السابع فينت من الحد المشرك
 بين الدماغ والنخاع ويتفرق ايضا في الاعضاء
 اجناس الدلائل الماخوذة من البول سبعة

تلك

جسم اللون

جسم اللون والقوام والصفاء والكثورة
 والرسوب والمغذاة والاربع والرابع والرابع
 الدلائل الماخوذة من الرسوب سبعة من جود
 ومن كينته وكيفته ووضع اجزائه ومكانه وزمانه
 وكيفته في الطبيعة كم اصناف الدلائل الماخوذة
 من البراز سبعة من كينته وكيفته ومبشبه ولونه
 وما يحته وقوله واصواته **القسم السابع**
في الثمانية كم الاعتدال ثمانية الاعتدال
 النوعين الطرق والوسط والخصيف اللطيف والوسط
 والشخصي اللطيف والوسط العضوي اللطيف
 والوسط كم انواع الطعوم ثمانية الحلاوة
 والمذاومة والملوحة والمرارة والحامضة والعقوية
 والخاثة والقبض كم المحففات ثمانية الحركية
 والسرد وكثرة الاستنواع وكثرة الجماع وقلة الغذاء
 وشاغل المحففات وملاقات المحففات وعملها

جمع

وكذلك الى آخره

النفسانية كم اسباب الامثلة في ثمانية فصول
 كثره الاكل والشرب وسوء التدبير والضعف
 العائنه وضعف العرافة وقوة الماسكة وضميق
 الحار من وكثرة الدخول والشموم والاحتقان الموقوف
 كم المطربات ثمانية السكون واستفراغ الحلق المحقق
 ونشاكل المطربات وملاقات المطربات
 وملاقات المتربات وملاقات ما ليس فليلاً
 والحق للمعتدل كم اصناف الادوية السبابة
 ثمانية البرود والاصول والعصيان والادمان
 والعصارات والزهر والنفار والمعمية كم الاغصان
 السبابة من فقار العنق ثمانية اذواع الاقل كثر
 نفس القوة الامة ويتفرق في عضلات الراس
 والثاني كثر ما بين القوة الاولى والثانية ويتفرق
 ايضا في الراس والثالث كثر ما بين الثانية
 والثالثة ويتفرق ايضا في عضل الحنك والرابع

ما بين الحنك

في ما بين القوة الثالثة والرابعة ويتفرق ايضا في الحجاب
 الخامس كثر ما بين الرابعة والخامسة ويتفرق
 في الحجاب النصف والسادس كثر ما بين الخامسة
 والسادسة ويتفرق ايضا في عضلات الحجاب
 والسابع والثامن كذلك يتفرقان في عضلات الكتف
 واليدين **القسم الثاني من انساب** كم
 المزاجات ثمانية موزعة واربع مركبة ودوا
 معتدل كم العروق المقصورة في البدن ثمانية
 القيقاق والباسليك والاكل وجبل الذراع
 والابل والاسليم والعراق وعرق النساء وعرق
 ما بين الركبة كم العروق في الراس ثمانية المصنعة
 الجبهة والعرق الذي على العامة وعرق الصدغين
 وعرق الحافلين والوداجان وعرق ما خلف الاذنين
 والعرق الذي على الاربعية وجها ركب والعرق
 الذي تحت اللسان كم ستر ابط السبل ثمانية
 الاول

ايضا في الحجاب
 الحجاب النصف والسادس
 الحجاب النصف والسادس
 الحجاب النصف والسادس

النفقة دد

البول يكون اول بول اصبح عليه ان لا يكون مما يباح
 به الا زمان سم ان يكون البول مما يثبت عليه الليل
 عما ان حاجبه قد بينا دل شبا او فعل مغبر للبول
 مما ان لا يبرد عليه شئ صابغ فالحنا ويغفره ان يوض
 البول في القارورة لا ان يكون القارورة صافية
 ان يحفظها عن المغبرات مثل البرد والغبار ان
 ينظر فيها من وراء الضوا بعد ساعات لم يعظم
 الذاتية مداه الرمس الذنوب اولها الشعر وثانيها الجبد وثالثها
 الغشاء الغشقي على العظم ورابعها القحف وخامسها
 الغشاء الصلب سادسها الرقيق وسابعها الدقيق
 وثامنها الشوك وتاسعها قاعدة الدماغ **الشم**
العاشر في الاعراض كم اجناس النبض عشرة
 الاول ماخوذ من مقدار الانبساط من زمان الكون
 ماخوذ من زمان السكون ماخوذ من كيفية قوة
 حركة الاصلح من الاخوذ من قوام الالة ماخوذ

بيع

من النفس

من النفس لا ماخوذ من حال ما يحس عليه العرق
 ماخوذ من الاستواء والاختلاف ماخوذ من
 النظام وعدمه ماخوذ من الوزن كم اجناس
 الدلائل التي منها يتعرف احوال الارض عشرة
 الاول الكل المنسب السخري به الشعر على اللون مبينة
 الاعضاء ١ الافعال البدينية ٢ الانفعالات
 البدينية ٣ الافعال النفسانية ٤ الانفعالات
 النفسانية ٥ امن حال ما يبرز من البدن كم فوائين
 الاستفراغ عشرة الامثلة الاول ١ القوة
 ٢ المزلزلة الاصلح ٣ الاعراض الملازمة في السخنة
 ٤ السنين الفصل ١ حال موار البلد ٢ عادة
 الاستفراغ ٣ الصناعة كم مراتب الغذاء
 في اللطافة والكثافة والجودة والروادة عشرة
 اولها غذاء لطيف كبر القوة مثل الشرايط والثاني
 غذاء كثيف قليل القوة مثل القديد والثالث

الماخوذ

١٥٣
 غذاء كثيف كثر القوة مثل لحم البقر والرابع غذاء
 لطيف قليل القوة مثل الفول والبقول المعتدل
 والخامس غذاء لطيف محم وكثر القوة مثل ماء اللحم
 والسادس غذاء لطيف محم وقليل القوة مثل الحبوب
 والسابع غذاء لطيف ردي كثر القوة مثل لحوم
 النواصر والثامن غذاء كثيف محم وكثر القوة
 مثل لحوم الخول من الضأن والثاس غذاء كثيف
 ردي قليل القوة مثل الباذنجان والعاشر غذاء كثيف
 ردي كثر القوة مثل لحم الفوس وقد زاد في هذا
 من شين ومما البطوف ردي قليل القوة وكثيف محم
 قليل القوة **القسم العاشر** من الفم الثالث
 وهو فسان **الاقول** في عدد العظام وكيفية قطعها
 على أعدت الاطباء في كل عضو من ثمانية اثنان وثلاثون قطعة
 عظام الراس ثلثة عشر قطعة وعظام الفك الأعلى
 اربعة عشر قطعة والاسنان اثنان وثلثون قطعة

ينبع

القسم د

د

١٥٤
 وجميع الفقرات من العصب على العنق ثلثون
 قوة وجميع اصابع الصدر وعينه اربعة عشر
 قطعة عظم الزقوة قطعان وكذلك الكتف
 اثنان وجميع عظام اليدين ستون قطعة
 كل واحد ثلثون عظم القص سبع قطع عظم الوركين
 قطعان عظم العانة قطعان وكذلك ايضا
 عظام الرجلين ستون في كل رجل ثلثون قطعة
الثاني في عدد العضلات قد ذكرنا ما بينة العضل
 والآن بعد كبرها في كل عضو منها واما جملة عدد
 فسمائة وتسعة وعشرون عضلا من ذلك عضلات
 الراس اثنا عشرة عضلا الرقبة سبع عضلات
 الحجرة والخلق ثمان وعشرون عضلا اللسان تسعة
 عضلات الكف اثنا عشر عضلا العضلة ستة وعشرون
 عضلا اليد ثمانية عشر عضلا المنطق والاصابع
 ستة وعشرون عضلا العنق عشرة عضلات

على الفصلي الذي
 اورد الاطباء في

القسم د
 العضلات

١٥٥ الصدر عشرون عضلة الا صابع ثمانية وثلاثون
 عضلة الصليب ثمانية ودرجوع عضلة السطح ثمانية
 عضلات القصب اربع عضلات الانشيد اربع
 عضلات المقعدة والثانية عشر عضلات الحنجرين
 اثنتان وعشرون عضلة الركبة ثمانية عضلة القدم
 سبع عضلات الاصابع اثنتان وعشرون عضلة

بلغ مقابلة من الكون
 الى غير السعادة
 بالجنة

فمن الرسالة المحمدية الموسومة بحقايق
 اسرار الطب في بيان ثوب الاغاط
 والعبارات وتبيين الاصطلاحات
 والاسماء بحمد الله ومن توفيقه
 كتبها الفقير خليل الطيب في سنة
 اربع مائة وثمان مائة من الهجرة
 كما رحمت ايامهم برزده

بلغ مقابلة من الكون
 الى غير السعادة
 بالجنة

في سنة ثمان مائة وثمان مائة
 من الهجرة

رسالة السيد محمد بن الحسين
 عماد الدين في راحة ربه
 از سنة ١٠٠٠

٩٣٧٥

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام
على محمد وآله اجمعين الطيبين الطاهرين **باب**
بدانکه حاکم شد مذهب سر که مذهب حقان
المنظور منظر الرحمن بحق دای که دین مستود
بن محمد الطیب اشاره کرد که در باب سوم
که معلوم و مقصود است در بعضی عرض
و بیان آورد و خبر از آن پوشیده و پنهان
ندارد از بیعت آنکه محزون بنی باب خاطر
و گفتون بطون و فائز بود ظاهر ساخت و
بر داد بدین دخت بیک لب و خلاصه این باب
عرض کرد و فرستاد بدین وجه است
مقدمه در تعریف دوا و غذا و سیم و نربان
بباید دانست که آنکه دارد بدن میشود

اگر بعد از تاثیر بدن در و خالصش و کیفیت احد
میکند در بدن اگر استخوان تمام با فترت
مقتدر شد و قوت بدن همیشه غالب است
بر دوا اثر ایدل ما بخیل بسیار دوا اثر ایدل
مطلق گویند چون نان و گوشت و اگر حیوان
بود که همیشه گوشت بدن از دوا اثر شود و مملو
کرد آن دوا را مطلق بود مانند زنجبیل و زعفران
و سبیل و امثال آن و اگر اول دین در بدن
تاثیر کند تا برین ظاهر بار بدن در دین اثر کند
و بدل ما بخیل سازد این را غذا دوا گویند
چون سرکه و خشی خش و کامو و امثال آن
با قوت دوا غالب بود اثر ایدل و اول غذا
گویند مثل ناکخوان و زبره و روپا و امثال
و اگر حیوان بود که قوت دین دایما ثابت
بود و کیفیت دین بر بدن غالب بود و

۱۶۱
بدن را آنرا سیم خوانند مانند پیش و شک
و شکری آن و امثال آن و از مقول طبیعت است
و منعش خارج نمی که بسبب آن دفع فساد
سیم میشود و طبیعت غالب شده سیم
مطلوب میسازد آنرا از میان خوانند و معلوم
شد که دارد است بدن از این شش قسم میرو
نیمت که موثر در بدن باشد تا مقادیر از بدن
بجای چیزهای غیبی هر دو را بیفتند که نه
غذای است و زده است و نه سیمت و نه
نریا نیست هیچکدام ندارد از جنس کول و
مشروب محرم نیست و بعد از اخل افام
نمیکرد **باب اول در غلات و حبوبات**
از ماکولات و مشروبات و غیر آنها هر گاه
که طعام را سیم مخلوط کنند و در آتش نهند
از دهنهای بر خیزد و بوی کریمه یا خوش از د

۱۶۲
بظهور رسد و از دودش برنگ طلا و سیم
در سنج پیدا شود و طلا و سیم بطعام سیموم
نظر کنند و زیاد کنند و بال یکساید و موس و جود
را بر باد کنند و دوم خود را بجانب سر آورد و
رقص کنند و جگر میگوید که از این امور دفع
باشد نسبت با بعضی چنین خواهد بود و دیگر
در کلام مجید خبر از دشمنی طلا و سیم آدمی
است مؤید است زیرا که این افعال در
چنین نیت ظ و عیش خواهد بود و او را
از سیم که قتل آدمی در است شادان حاصل
میشود و از نظر فیل بر طعام سیموم افتد
حدث کنند در همان حال و مکان و اگر طبع
کنند آنرا میبندند از تغییر رنگ و بود بآن میماند
که در روز است که آنرا بکنند اند و از آن آبی
روان شود و سیمبری زند و بسرنج و او را

۱۶۴ طبعی نباشد و اگر گزیده مسوم با حام مسوم بنظر آید
در و خطوط رنگارنگ از سبز و زرد و سرخ
و بر روی او مانند کف پیدا میشود و این حالها
در اطمینان بنجام میباشد و اگر در آب کشته در آن
خطهای سیاه باشد و در غسل خطهای زرد
باشد و در بنفشه هم سیاه و هم سبزه که مسوم
شود و زرد و بنفشه شود و اگر حام باز کرده باشد
و اگر بنفشه و سبزه باشد متعفن و زرد و بنفشه شود
و بنفشه آن متعفن شود و بوی در رنگ آن برود
و اگر آدمی از این است مسکین کند و اگر از این
زند و اگر جامه را رسم زند در و سیاه ظاهر شود
و بنفشه بابل و از زرد بنفشه زرد را بر زرد گویند
و بنفشه کلاک گویند و اگر جوهر را مسوم کنند
ساعت ساعت رنگ او ببرد و بنفشه
شود و آب و صفای او برود و حسن و بریف

۱۶۵ اولیاء شامانی گفته که مسوم در انواع مطهرات
بنجامی در مشرب از آب و شراب و قلع
و بنفشه و بنفشه و در انواع عطرها از طلیحنا
و غالبه و عنبر و زرد و زرد و زرد و زرد
و به ن من مانند جبهه پاکیزه و در خطی و نشان
و آنکه در بدن من مانند در حمام و در ملبوسات
از بنفشه و کتان و خرفه و صوف و و برود
در و بنفشه و بالشت و جامه های خواب و نمال
و در و شک و در منديل و عمامه و کلاه و جوراب
و غیر آنها به آنکه بعضی کلمات هستند بعضی کلمات
صاحب جمال بنفشه و بنفشه میداده اند و بنفشه
که در خطی میگردد اینها را می مردم **علامه** آنها
است که بخارا و مانند چشمهای طلا و سدر
مرقی او خطی سرخ من باشد که در غیر او نمی باشد
هر آنکه که بنفشه از بنفشه مسوم باشد

۱۶۵ بدستور طعام سلیتم و اما بعد از بخشن از آن
 متوان داشت که زود متغیر و بدبو میشود زود
 سرد میشود و زنگ او بسیار می خرد و در وقت
 لعاب چیرمان باشد و بر روی او دایره های
 طاقوس می باشد مانند سنار مادر بر روی خشت
 می باشد **علیه** قدید خشک و شتر احما
 و بریان و قلیما و مانند اینها اما قدید بهر بالای
 او مانند دود می باشد و بر روی شتر می باشد
 نسج عنکبوت است و سبزی کمبودت مایل
 می باشد اما بریان زرد الی باشد در کوفت از
 بر روی می آید با سبزی مایل میشود و اگر
 زمان بگذرد متعفن میشود **علیه** طعام
 سسوم چون در آتش اندازند از آتش بر جبهه
 از آن صدای مانند فک که بر آتش می اندازند
 یا صدای جوب تر که بر آتش کنند و از آن دایره

۱۶۶ جدید میشود مانند درهما و زنگ این بزرگ میشود
 قوی میشود و دود او بدبو می باشد مانند بوی
 آدمی و متعفن و محرق و اگر آن بویک رسد او را
 عرق پیدا میشود و شتر بر روی زکام و صداع
 و غشاده ببرد و سرد و بزرگ با صره و بیست خرا
 چنانکه است نمیشواید **علیه** آب سسوم
 و سایر شرب بر آب حطل غبار رنگ ظاهر شود
 بر شراب حطل سیاه و بر شنبلیله بهر مایل
 و حطل بدین رنگ و بر شتر نازده حطل زرد رنگ
 پیدا شود و بر دود حطل بزرگ آسمان بر یک
 مایل مار الجین بر دوسایه بزرگ فاخته و بزرگ
 بزرگ اضممت یعنی سرخ لبغده می مایل
 و بر شتر نیز چنین است **علیه** سولفما و در بیات
 سولفی در حیات اگر آب تر کنند بر آن
 غما به بخش بار یک می نماید اما سر که در شترها

و مانند

۱۶۷
 بر آتش خطی سیاه می باشد با سیمای بنفش رنگ
 سحر بر و جمل پیدا میشود بر یک آسمان غل
 بر و خطی زرد مانند پیدا میشود جلاب قند
 و کلاب بر روی او غماهی سیاه می باشد که
 مانند اینست و هر چه از عل و شکر ساخته باشند
 از حبس مر با بر و غماهی سیاه یا بنفش پیدا
 میشود اگر سر که مخلوط سازند روغنهای
 سموم ماکول بر زیت خطهای مانند آفتاب
 و بوی او به بوی بیه می ماند روغن یاد احم خطها
 باریک بسبزی مایل باشد زیت روغن جوز
 تر و خطهای سیاه مایل روغن کبچد بر و سیاه
 اغبر و بوی ناخوس ظاهر شود میو نا / ناگرسیده
 باشد اندک زمانی بگذارد بچند و رسیده
 شود و اگر رسیده و بچند باشد و زمانی اندک
 بگذارد متعفن و مضحک شود / مثل نار یا

۱۶۸
 اندک زمانی بگذارد پوست او خشک شود و
 مانند جوز و بادام باشد و مانند سبز و نار چیل
 باشد و منقرض و پوست گنده باشد زمانی اندک
 بگذارد نرم نمیشود و روغن بر روی نشیند
 و رنگها متغیر شود ملبوس سموم و مخوم
 از قطن و غیر آن و آنچه بالا ای بدن باشند مانند
 قبض و سر او بل و غماهی و فلسه و و شقی ساده
 دستور مجموع آنها بر روی آنها که ورنی
 می باشد و اگر بگذارد بوی آن متغیر شود و
 نار بوی آن از هم بریزد و آنچه بدن برسد ریش
 و عرق بی دریل سیاه و هر چند عرق چشند گند و عرق
 سخت تر شود چنانکه موضع ملاقات در دم
 کنند و ریش کنند و گوشت او بیفتد / اطلاق میکنند
 بملاک شود اما **موسه** را میوی آن می ریزد
 بعد از سه روز اما مثل ظلمت و لخت و صندل

۱۶۹
و کل و مانند اینها از جهت خود و صفاتشان
میکرد و از استعمال آنها سوزش پوست و عرق
و تشقیق و نوزادان فروغ عظام در جسد الخالید
با و التراب روی و ظلمت و تاریکی در هر دو چشم
اما ضمیرها و کشته و عود و مانند آنها دود بسیار
میرند و نفس رنگ بزمی مانند و آنکس که
با و دود آنها رسیده التراب و سوزش در جسد
و تشکیک نفس و بدن خاطر عارض میشود و غذا
که بسر و بدن می مانند بزرگ طبعی خود پیوسته و در آن
صهر موی ظاهر میشود و هر کس که خود را با آن
میکند تعقد در رگهای سر او پیدا میشود و موی
او هرگز دور و روی آنکس نمیکند و در بسیار ظاهر
میشود که از آن جرک آید و غشی که با اعضا
می مانند از حال طبعی خود متنفر میشود و بگوید
مایل میشود و آنکس که آنرا استعمال میکنند

۱۷۰
در پوست و تشقیق پوست و پختن رنگ میشود
از قوت حرارت و فرود آمدن رطوبت در
بدن پیدا میشود و اگر علاج نکند مملکت
شوند اما تشقیق نوره لثه و کبوده مایل میشود
و در نوزاد رنگ مانند قوس و قرص پیدا میشود
و کسی که آنرا بکارداشته باشد قرص سستی
و خارشش دایم بعد از سه ساعت قبضه در
سر معده و غشی و عرق بعد از آن دالدار
بدن او مانند درم نوزاد و طبعیان میکنند و
از آن آب سیاه ترشح میکنند اگر دوا نکنند
مملکت شود اما غسل سر و جسد مانند غسل
خطمای بزرگ زرد و بالای آن پیدا میشود
و استعمال کنند را ایجهان و التراب از
کل سر و روی او و درم میکنند با سوزش سخت
بعد از آن هر چه میشود و گوشت او را علاج میکنند

۱۷۱ و غسول دست نیز چنین است او را حله سخت
 و سوزش قوی در دست او پیدا میشود و پوست
 می اندازد و دست انگشتان و خون از آن
 روان میشود اما طلاها و برنجها و غیره
 حلالیات طبیعه او نیست استعمال کننده را
 رنگ گرفته و سبزی مایل شده و در روی او
 لعان قوی پیدا میشود بعد از سه روز ورم
 میکند و چون روان میشود اگر علاج نکنند مریض
 شود اما کحل و ذرور و داروهای چشم پیدا میکند
 بر روی آن سجانه است استعمال کننده را
 اشک بسیار از چشمها روان روان شود
 و چشمها سرخ شود و سوزش پیدا شود
 و غشاوة ظاهر گردد بعد از آن تاریک میشود
 چنانکه اصلا ندیند اینست آنکه از کفایت
 شامان آورده سد و بیاید دست که آنکه در آنجا

۱۷۲ و در غیر اینها آورده اند علامات سمومیت
 که استعمال آنها بوده **باسم**
 در علاج ادویه سمیة بقول حکما اند بر هر کسی
 که سم در بدن او در آمده باشد آنست که مریض
 بخورد و مقدار شربت او زیاده از مقدار
 نریان فاروق است و نریان کل مختوم که
 از کل مختوم و حب الغار با سه ریختن
 بعد از آن که اگر از اینک گرفته باشند و غیره
 کلوچوب کرده نامم مدد نریان قیاس کل مختوم
 و حب الغار شود و هم نریان قیاس که دارد
 مدد آنها شود بحالا این دو نیست در شرب
 مسوم و در اندک حیوانات سمی مفید است
 و اگر دغدغه ناک باشند در آنکه سمی خورده
 باز ازین با و میدهند اگر خورده است
 بغی می افتد و سم را ببردن می اندازد اگر

۱۷۴
 بخورد و باشد نمیکنند این از خواص عجمه است که از سحابه
 بندگان را باین اشارت نمودن دیگر واکوز
 و البین است و آن است که جوز مقشر یک بخش
 بگیرند و یک سکه فخر ناز و در حل شود سداب
 هک از هر یک سداب جزو فضا السحر
 جوز یک مقدار است از یک سداب یک دانه
 است اگر سقید چنانکه اینها بآن سقید شود
 این یک شربت است اگر فاد از هر حیوان اعطی
 باشد بیدانک نادر و از د جوجه و از غمزه و
 شفقت عجمه دارد اما بواسطه غلبه طلب مردم
 و کسی بجز آنچه بدست آید اعتقاد نمیکنند و در برابر
 که خوب محراب نمیخوان یافت اگر یافت شود کس
 نرا از همه ادویه است در دفع همه زهرها بتخصیص
 پخش که هرگاه پخش در دمان و لب نمینند
 تا چند آنکه لب دمان را منور و مسازد و جد و از

فصل

۱۷۴
 بران نمیند هم در ساعت جذب سینه او میکنند
 و درم را حیات اند هم کس را سینه میکنند
 سینه او پیش را و آن یکین خذر و درم و عجمه
 منکر او را بیدانکه خورنده سیم را البته خواب
 بگذارند که اگر خواب رود فوت میکرد میکنند
 باید که بچسباند و منول بدش را بکشد و چیده
 که در منقح بواسطه نوز قزنا باطن تمام فواید
 اگر خوردن اند بفعل می آورد و قوی میسازد
 و صود دانی که زهر را دفع میکند و بسان زغال
 خشک کم شلیم برین فلفل سفید و سبزه اگر از یک
 این سول فطر اس الیون اسار و ن زیره
 که بانی نرا البیاض از هر یک چهار درم سنبل فقا و از
 از هر یک پنج درم سینی از درم ر عوفان ۶ درم
 بکوبند و به سیرند و بعسل سر کنند و بقند یا قند
 روی بشراب بخورند و نرا کل مخموم همین کار

۱۷۸
 میکنند با شراب بخورند و بیک عصا در دست
 بر کمال نازدین کم در چند سبزه است از خشک
 فشرق سداب کوفته و بچند و بخیل سرشته
 بقدر یک تنقل با شراب بخورند و دیگر فشرق
 یا تر از مدیک عا درم با شراب شیرین باد
 این علما جدا جدا را است که چون بغیر و شراب
 محسوس سود آب نیم گرم سوسند بسیار نافع
 کند اگر خوردن است از سسم و غیر آن دارو غنی
 کند با آن باشد بهتر نرم میکند و در کینه نفوذ
 می کند که با آن دفع ضرر سموم میکنند چون
 بتحقیق که آنرا با الایون جمع میکنند و می باید
 که وقتی بخورند که ایون خوردن باشند و علما
 ظاهر است و در موضع خود خواهند آمد شنیده
 که جمع میجوایند که ایون بنایا روغن شیرین
 بخورند اگر کجای روغن کند روغن کادو بخورند بهتر

خواهند

۱۷۹
 خواهند بود زیرا که در دهم نریافت است و اگر آنها
 نباشند و از آن افوا خواهند از آن که طبیعت ضعیف
 باشند یا بعضی اسباب باشند که فی با سداب
 نیاید از آن اسباب اغماض است که شراب بخور
 حاصل میشود این که در دشت یا نیم شبت
 یا نیم شب خوشایند باشد باب برگ تر
 کوفته و شوره با بورد و یک در روغن زیتون و باید
 که بد آنکه درین مقبلاً است استعمال میکنند
 بسیار باشند و غذا نماند که بخورند هم
 بسیار می باید که اگر فی بنا درند که عادت
 و حضرت سسم میکنند بعد از آن کردن شیر
 بسیار بخورند اگر روغن کادو خوردند نمایا
 است نیم آنکه از دفع سسم میکنند هم بقی
 یا استعمال شیر ابو علی گفته است که روغن
 کادو تر باقی سموم فشرق است خورند

این حد

۱۷۷ گفتار است که خبر داد که روشن کاوش
افس می کنند از وصول او به این محله
که خبر داد مرا این سواد که شخصی را در مادی
گرفت و روغن کاوش که خبر داد او را بدید
و غرض افس با و رسید و زید حکم روغن
دارد و هر دو از شیر قوی ترند و بهتر طبع
کم گشتان پس اگر در معدة چیزی باشد که بقی
نقوان را نیز کنند در عوارض لاحق
علاج کجاست آن کنند و رضا را سرس و بهر شکم
و نطفه و اگالت بیاید و است که رسم از
جبهه حاد است مانند شکر و زیتون مقبول
در ریه و زنجار است این را مال زیت و زیت
سکه باید داد و بسفور بدو کف است که
از زیت حاضر باشد سکه فایم مقام او
در روغن بادام بواسطه بسیار در عطوبه

۱۷۸ و فتور در است او که این حده است شبان حار می کنند
و لیه و نطفه و غایب آثار را می تانند و باران
رقیق بر روغن بادام بخورند تا حده ساکن شود
و اگر احداث الزباب و عطش در سر و چشم
و یون بد و ریه و زردی چشم کند و آب و تلو
و عرق پیدا شود که حار است مانند فریون
و آب برف و یخ و سوبی جو و کلاب بنوشند
و فرض کاوش و بر زیتونا و روغن کاوش و روغن
و گاه مانند که بقصد حاجت نماید در اول و آن
زمان غلیظان دم است بواسطه غلبه صفرا این
هنگام اگر مجروح نطفه نشینند اما فی چون نوب
و میل مواد است نطفه و کبد از آن اجتناب
باید و مگر خود بیاید پس درین وقت مگر
ندهند بلکه مسکن بدهند اما در اول امر که رسم
در معدة باشد فی او با باشد بلکه بهتر کباب

باشد و بعد از آنست که رسم بحال جگر و حال دارد
 با صحت شود باز بحد ابد از اسافل معده
 ریزد با سحر مال و اگر با عاقل معده ریزد بقی
 در باب قصد در علاج سحوم بقصد امری چند
 مذکور است که رعایت آنرا واجبست اینچنان
 محال است و اگر سحوم احداث خود وجود و نبات
 و نقل بدن و جلیین و نقل سحوم کنند بدانکه سحوم
 اگر از حسن سحوم بارده است مانند فیون و سحر
 و غیر البیج و جوزمانیل و نفاق که ایشان بواسطه
 تریه و تغلیظ و طوبات احداث خود میکنند
 و بواسطه اماله ارواح بیاطن احداث سبب
 میکنند و بواسطه عجز قوه محرکه احداث باشد
 امور مذکوره علاج آن در کفار و فجار شراب
 کفر کنند و اما مؤمن موحده التماسیر و مردگان
 میکنند زیرا که سیر را حرارتی شبیه حرارت

عربی

غریب است پس بواسطه مطالبه او حرارت بدن تقویت
 میکنند قوای بدن را بر دفع سحوم بارده قادرند
 و تطیف و ترقیق میکنند چیز را که سحوم بارده تغلیظ
 و تجمید کرده زیرا که اگر آن سحوم بارده را
 در رابع با خاصینه سبزه و سیر هم گرم در هم آمیزیم
 با خاصینه ترقیق قنار با دت فطال محمد و سحر
 اوست در افعال او همان افعال او میکنند اما
 تغذیه او غالب است پس در هر معنی که سحوم
 رفته این هر دو تعقیب آن میکنند و عاقل از
 باطل میکنند **بدا** اگر خواهند که رقیق در رفته
 خمر از او غلیظ سحوم کنند بهترین جزایع و محله
 که درین اوقات محرمه است و بعد از احداث
 کرده تا بجای خود در زریاق فاروق صمد را
 بآن حل کرده بخورند با طیبیه آن اگر نباشد
 بقیه بایم بخشد **و** الحلیت که در و مر و سحر

مرقیق

در سحر و جادو
 و در کفر و شرک
 و در احوال و عیال
 و در امور دنیا و آخرت

۱۸۱
 وقت قیام و قفل و دعا و قرا و دعا و دعا و دعا
 حلیف ربع مجوس غسل چند از این ادویه را
 بآن بکشند شراب از این شراب در خواب نشاند
 و اگر احداث عیش و زبول و سقوط نفس ده
 و عرق سرد کنند بدانکه او از سموم فانی است
 که ضد مزاج آدمی است بکله جوهر و بصورت روح
 و بخواصبت و از بنج از و در میان فاروق و بطور
 دهنده و دوا المسکر زیرا که اعراض فوته می کنند
 و از راه خفقان می کنند و عیش و سقوط نفس
 با آنکه مثل تریاق سموم است به تخصیص پیش
 زیرا که سموم هیچ یک با و نمیرسد در فساد جوهر
 روح پیش تریاق است و فادیه حیوانی از قتل
 اینها است تقویه بکوشش و جبرمان خوش بود
 شراب کشند و موضع که محل قرار است
 مروج باید داشت لباسرمان مطبوع به شرب

از نیم درم تا م

۱۸۲
 و مرغهای گیساب که بران شراب با سنبه
 باشند پاره کنند پیش روی او تا بوی آن
 بدل و دماغ او برسد و از آن بروج او قوی قوی
 برسد که مثل آن تقویه از جبر دیگر بفعول نیاید
 بحال آنچه در باب عیش و ضعف دل و خفقان
 آورده اند آنجا بسیار می کنند است بیاید است
 که می باید نظر کنند در فعل این سموم و نکایت
 او با اعضا زیرا که گاه مصرت او باصل فوته و
 سرخس زنده گانی است پس در آن می کنند و نشاند
 زمان و گاه باشد که مضران بعضی باشد و بعضی
 می باید که نفقه و نفقه کنند اعضا را از آن محظوظ
 کنند مثلا اگر در زیر شکم اضطراب حادث
 شود شانه بردارند با حقن نرم کنند بدانکه
 این به وجه صورت می باید یکی آنکه اعضا
 غالبه قوی باشند دفع اذیه از خود کنند و با قفل

که هم اضعف و هم احسن است مشهور سازد
 و وجه دوم آنکه فعل اسم مخصوص بان وضع شده
 یعنی اسمای سخن و اگر در معده حادث شود که همان
 گشته به دای نرم و نفی نه باشد با آنکه فی نزد بگردد
 را بهر دای اندفاع است زیرا که فی ضایع گفتیم
 و یک سواد میدهد و مشهور میسازد بکلیت
 معده و سبب می شود این سواد یکفیه سمیه
 و اما سمیه بدل می رساند و مدافع بلکه یکدیگر
 منجذب میشود و بدین عام میشود و از اسم نفی
 مندرج شده اما آخر آن باقی مانده باشد در اخلاط
 معده این حکام واجب است اخراج او و دای
 مسهل قوی از سمیت خالی نیست پس از فی
 حجت واجب است که اخراج او به دای نرم
 باشد و اگر آنکه از خوردن سم پیدا شود بر فانی
 بیاید داشت که اخراج او یکدیگر است او به

که خورد

که مخصوص یکدیگر است باید داد از آنکه نه بود و نطفه در
 کند و اگر آنکه عارض میشود و خفقات از خزر
 او عظیم نشود باشد و غشی از عظیم باشد
 بیاید داشت که بدل ضرر او رسیده است پس
 پس نوبت بقویه دل کند و اگر نشیخ حادث شود
 از ضرر سم از بدیع رسد پس علاج دماغ کند
 و اگر در موضع اسرخی و شوش پیدا شود دلکشی
 او بطریق یک کند بلکه بطریق که مرد در بر فانی کرده
 باشد و گشتان مکرر بلعاب بر رقطه نازک کرده شود
 اگر اندک کند تا بجز لیان بارد با الفعل و بالقوه رفع
 غالبی و محضت سم کند از آن عضو و اگر در عضو
 برودن حادث شود یکدیگر است مسخ بدایه
 اتفاق بدترین سموم پس است زیرا که
 فعل او بکل جوهر است و پس خاصیت او ضعیف و بی
 و قلب است بلکه دماغ بواسطه تحریک غشای

۱۸۴
 برید

اصطلاح شریف و فیه و افتاب و طوبات اصلیه او
 میکنند و بعضی عوارض که از پیش و پیشات
 حادث میشود و جوی طبعین است و عین متعاقب
 و دو اروضع ابوالبرکات بعضی از اینها از پیشات
 منقول است اینست که پیش از نوعی اخف
 و بدتر و زودتر کند و هر یک از اینها در اصل
 هم باشند مانند سوراخ و درون بخور دل از رویت
 و بسیار باشد که بخور دهن بخند هر زبان
 و علاج در دماغ نمیکند و از نفاق اخلاصی از دست
 شود از رسل و دق خلایق بخور پیدا یافت و در
 سنبلیله سمن دیگر است که آنرا اسر یقون خوانند
 و بعضی قرون سنبلیله است مانند نمودن
 است شریف از این قراصل است و از این قریب
 است بهلیل سمن و جلیست برین است
 او بکحوت و از سمن نوعی است که آنرا

کالا

کالا گوشت خوانند و بعد است شریف او و اینها
 بهلیل فرعی از پیش است که او را شریف است
 چون از نبات او برکن باشد و جدا کنند و درین
 شریف مانند پیدا شود این نبات را پیش
 بهلیل خوانند زیرا که بهلیل بزبان هند است
 است اگر این بهلیل بخورند در معده و طوی
 غلیظ تولید کنند مانند سریشم به بالامی آید
 و در سریشم نشیند معده را بهر از آن نمیکند
 از این نفس و ریه را غلیظ میکند و قطع میکند
 مانند نفس مخمور یعنی خفه کرده شده و درین
 است که پیش خورده فعل و خردل و عاقر
 و اباج فیه اما مانند اینها پیدا شد و بنویسند
 تانی کند از این چهره های غرض مانند سریشم
 مانند از نزد یک نشیند منقطع شود و او را
 نشیند دق عارض شود و خلاص میشود و از خشان

پیدا میکنند و هلاک میشود **فصل** طریقی گفته
 که پیش سر نوع است یکی سباده رنگ و صوفه
 اولش کل سوسن آسمان کون است و فعل او در
 معده تعطیل است و ابطال هوا است میکنند فاعل
 حاسه که ابطال میکنند ماضی است پس شاید پس
 ذایقه و چون قوت لامسه باطل شود هلاک
 میشود و نوع دوم بقطع دایره قسط من مانده و آنرا
 قسط خوانند فعل او است که بول دم اخلاص
 میکنند او را بعد از آن از معده دم اخراج میکنند
 و خاصیت او آنست که بارهای گوناگون را ببرد
 میکنند و این حال هلاک میکنند سم است و یا گلیل
 الملک می ماند شکل او شکل گلیل است که
 صندیر باشد و سنبلی می یکی این را فردون
 میگویند طبع او آنست که مرز معده را منور و
 میکنند و بسیار باشد که منع نطق میکنند و اگر

مشرب و ماکول بخورند در کثر از یک با بعضی
 رسانند اطرا را این هر سه نوع بعد از آنست
 که افتای رطوبت میکنند با تعطیل پس اول
 معالجه معده باید کرد بعد از آن جدا بعد از آن
 سایر اعضا و فرجه را ملل بعد از تولید رطوبت
 است در دو پیش افتای رطوبت میکنند
 میان علاج هر دو تفاوت بسیار است علما
 خوردن پیش از آنست که کامی لب و دهن منور
 میشود و لمج و مرور آن بلب و دهن بی انگ
 فعل او با اعضا و دهن معده برسد این نیست
 مگر از کمال حد که آتش بآن حدت از در یک
 طرزه العین اینچنین نوزم حاصل میشود اما
 گاه باشد که از دماغ بعضی مواد مورد رطوبت
 نازل شود و این بعد از زمان بعد است و علما
 او حیوظ عین است و عین شغافب اما حیوظ

عین بواسطه و تحش مواد و ماعد بعضیات عین
 و اعصاب او پس در وقتدی پیدا میشود که بواسطه
 حشو طبعی میشود و بواسطه انقباض و انقباض
 از سبب او بسیار از رطوبت او منقوع میشود
 و در کانه چشم میریزد و موضع چشم تنگ میشود
 و برون می آید و عین می درین بواسطه و حصول
 کفایت سینه او بدل و نفوذ شده بود که قتل سینه
 بواسطه است که ابطال اصل قوی و بنسب حیات
 میکند نقل و دیم که فتنه اعضای سر برده و سینه
 آن میکند اما دوا در مخرج از افرا او است بدماغ
 پس اول احداث و دوا میکند بواسطه حرکت رطوبت
 در ریه و کتب مخرج بواسطه نادان جوهر دماغ و انقباض
 او چنانکه مخرج حب است و اذ بطون دماغ میشود
 علاج او است که فی کسریات یک سیم خون را بنویسد
 و روغن زیت کمر بعد از آن حصار و قند را آب جوش

که چنانکه متعارف است زیرا که در وقتیکه که مجاری
 را میبکشد تا چنان بسیار که در دسم نفوذ میکند
 و با اعضای رس را در نباید با آنکه در وقتیکه
 بواسطه قوی و س که فتنه است که طبعی حیف بطوط
 و طبعی بطوط با سینه و آن قتال را طبعی بقول
 میگویند و آن بقول را است نفع میدهد سینه و بطوط
 کفایت طبعی فتنه بطوط را با حرم میکند با قوت او را
 بدل تنفین دهد و مالک روح با قیاس دهد
 دل و مالک را پس سینه دخول راضع از
 دخول کند و داخل را برون آورد زیرا که اول بقیاس
 که دارد جای بر رطوبت شک میکند اما مخرج
 بخیر از حیت تنفین او است و دوا مالک را آنکه
 منجیب میشود بجانب دل و حمایت کند دل را
 با آنکه مسک و دوا مالک تر باقی میشود و تر باقی
 و تر باقی فاروق و مغز و بطوسس بخورند زیرا

مخرج ط

را که مرد و از تر با قاتل بد لستد حیانت از شود
خشم کرد و پنج پیش خورده که بعد رستم شغال بود
بعد از آن پشیمان شد و اظهار آن / دامانی القوه
ببخود شد و چون قادر برقی نبود بواسطه بخود
یک مفقار تر یاقی فاروقی او را دادیم با آنکه
خوردن پیش صیاح بود و تر یاقی چاشت قریب
نظیر خود گفت که منو غشی و ضعف دل
باقی است گفتیم که یک مفقار تر یاقی اربعه بعد از
طلوع دادند چون آخر روز شد بالکلیه صحت یافت
این دود و خون حاضر بود اندک مشغول شدن
از دیگران حاضر میشد و آنرا می دادیم و اگر کسی
در طلب دیگر میبردیم فرصت فوت میشد فادیه
چون زرد یا سبز حجب را یافتند خون مردم
نفع آنرا در باره سگوم دیدد بودند طالب او
بسیار شدند و معشوس در میان مردم افتاد

و کم تبار سید که صحیح آن را می گویند و غنقا
شد و اما فادیه هر حیوانی و اکثر تر یاقی مطبوعه بخود
انچه از جوی می یافتند ده یک از حیوان شایسته
میشود و از تر با قاتل پیش سیم است بویست
پنج کبر شمشیر گفته است که بعضی رعم / ده اند که
بویست پنج کبر فادیه پیش است طبعی گفته
که او را باب سد اسب بخورند سبب گفته است
که فی بطین شمشیر ششم کنند و طلا و بسم
و بهترین عمل آن او بسیار است و دود المک
وجد و اردو و تر یاقی کبر و خوردن حیاک
بسیار در ماسک و مقدار در می دود المک یا
بکثیر اطمینان در کتاب دوم که حیوان که آنرا
بشموس میگویند و آن موشی است که مضاد عمل
بشموس است فعل او را باطل میکنند اما پیش
موشی گیاهی است که با پیش میبرد و بهر شمشیر

۱۹۴ که مجاور اوست نمیکند و آن نیز که بر سر است
پیش را فوینوس است بوجله گفت که من این
دو را نمی شناسم **فردی** در احوال
مختلف آورده اند اهل عصر قدیم می شناسانند
ما بعد اینهم اما آنچه ظاهر شود از احوال است
که پیش نزدیکتر در علاج نیز نزدیک
خواهد بود **در این** بزرگ آله کلون و جنو حاد
و نیز در بخت بجهت و حرارت قتل میکنند
و بتقطیع و المقداری سطح از آن گویند
مغص در روده و بتقطیع و درخت در شانه
پیدا کنند و رفت بول دم و درم قضیب
و نواحی آن و التهاب و حرقت همین و همی
و احلاط عقل فرشته گفته است که در کسان
که این حیوان خورده بود نیز اختلاط عقل
ندیدیم زیرا که ایشانرا تنقیه کردیم تا نیز

سم

۱۹۵ در این چندان نگنجد بود که برین گفتن
انجام داد این سرافق بسیار بود و آمد در اول حال
و از آن انتفاع عظیم یافتند علاج ذرا بعد
تنقیه باب / م و دروغن گنجد و طبیبان نیز بعد
از آن سیر را به بالعباب بهای سرد قاهر
لعباب بزرگ قطره یا شیره نیم خورده و در غنای
فسک مثل که در بادام و در قنداری و فطر
روغن کل و سفیده نیم مرغ در جلیل بریزند
بزرگه بلکه بفع لطیف و رغایه لطافت
علاجها بعد از آن باید کرد و نیز بهر شیرین
و لعباب بهدایه باغ تقطیع و حده کنند
سبح گفته که واجب است در حقیقت
او نظرون کنند و طبیبان بجز بر دهن در بل
و اگر از ورم مثانه اندیشند قصد اکران تقضا
آن کنند یا شیره را در دل می باید داد

سعد سوز بخش حکایت / که بعضی مریدان کم علم
 شنیده بودند که سک دیوانه علی کسبت
 که سک دیوانه او را از بنده باشد پس شب
 بخواب دید که سک دیوانه او را از بنده است
 صبح بیدار شد و پنج عدد دراز را به بار آورد
 و مضطرب بود و پس از آن او درم کرد
 و شک و حلق او در ساعت آناس کرد
 بعد از آن بول او سپید شد و در آن بسیار
 در باطن او پیدا شد و اضطراب و اغمای
 تخت پس من فرمودم که جد و ارسودند و از آن
 قدری در حلق و جری در احلیل او بریزند
 و قدری بر خانه و منانه ببالند و در بعضی اوقات
 دق کاه و تاره دادند و ما شربت و ماست کاه
 با طعام آید و هر روز قدری جد و انجود
 او دادند بول او کشود و در میان کم شد اما مدتی

علی از بنده سک
 دیوانه علی کسبت
 که خواب بیند که سک
 دیوانه او را از بنده بیا

چیزی کرد

معدیه بدن او ضعیف ماند بعد از آن پوست
 از سر تا قدم شل شد بعد از آن ریش و ریش
 قوی شد و پاد او را دل و او را بعضی علتها
 غرض مثل قولنج و ضعف معده و در ریش
 و اختلال آنجا بود و بالکینه زایل شد و جگر میگوید
 که خواب مطابق دیده سک دیوانه خودش بود
 که احتیاط بدش محزون شده بودند و از خیال
 فاسد دراز می خوردند و با خود آن کرده که اگر
 سک دیوانه میگردید و بنور بنور بود باز سید
 گفته که اگر حقنه کند با لعابهای که در آن سنجق
 جد و ارسودند و رغابت خوبی و موافق خبر
 خواهد بود و طبع الحجه یا شربت بنفشه و صافی
 لیمو و بهیز و حب الصنوبر و بنفشه صندل و لیمو
 بسیار مفید است و پاد زهر حیوانی در او زایل
 مافعت بعد از آن گفته است که اجنه و پالیدان

۱۹۷
در این دوای بطون انماست و بعضی گفته اند
بعکس این و هر دو قول در افتاد **میرزا**
کا و لیسان زیرا که ایشان میفرمودند و بهشت
وشت دارند و از آن فائست بهمن علالت که
در ذریع مذکور است اینجا موجود است و عیال
بزرگ است **میرزا** و هر یک در حادی که
از جالبسوس نقل کرده که در یک ساعت می کشد از ضرب
او فی مره صفا و خطرات می شود و هر دو چشم
زرد می شود و در آن گشت نیامی شود و از این ادوی
صهر می آید و شایان گفته که هم گشت در دل و سر معده
می باید و کرب و تلو اس عظیم می باید و طبع
مانند می شود و در محی لغت طبع من بقول
شایان است که تواند بود که بلیک ستر یان مند
حنین باشد با آنکه اول مرتبه بلیک / آید و آنرا از آن
بیطم شود که تا حاک را محزون سازد که از قابلیت

۱۹۸
ادراک طبعی می بیند و در این فانی گفته بلیک بطبع
در است او سخت تر است از در است افعی اما شکی نیست
بسیار است و اگر می گنند و سینه زباده و اگر سینه
فعل می کنند زودتر فعل می کنند از آنکه بلیک می گویند
که در این سخی نظر است بلیک از آنکه از افعی کمتر بودن
عمر این است و همین دوم امکانی تواند بود که سینه
در گشت بلیک زباده از افعی بلیک فی الجمله این دو
صیوات معلوم نیست که تحقیق تفاوت میان
اثران انما می تواند بود که بنوعی مختلفه عیال
او است که بابت / م فی کنند و هر غنی که می بیند
و کج ز در میان مخصوص او را و آن است که بلیک
کل محتوم و العار از هر یک دو درم پسر یا فرزند
در هم مرصاف نیم سداب بسنان از هر یک
ام بعل بر سینه سترین عدام با عدل پس
اگر می کند معجون اگر بار در بند بند تا دو بار بنوشند

۱۹۹
 داشت رباحین در وقت / حی رباحین اینست
 بنفشه بنفشه سنا سقم با پوز الکلیل الملک
 سر زنجوش پس اگر ساعت بگذرد بگذرد آنرا
 بپوشد دست او را بر بوب فواکه مانند رباح
 یارب به در برب ریاس و رشک و غوره بپوشد
 دور علاج میفرموده در کتب بستان آورده
 اس که علاج زهره بملک خورده است که ریت
 انفاق و غسل و آب و آب بپوشد و در وقت
 و شب و در بوب اسرار رنگ می کنند پس بدین
 بپوشد پس ستر که بابت بخال کند مگر بکسان و غیره
 بنم در و سکنه بنم را باشند مجموع را بکلیچین
 عسل جمع کنند و چند بار بپوشد و کل بپوشد بپوشد
 و بعد از تطبیق معده از رسم بخود آب بپوشد
 جو مقشر که در آن اندکی از سر فارس باشند بپوشد
مراغه اصل زهره افق را بر که بخورد و خلاص می شود

۲۰۰
 داشت در علاج میفرمودند بهر او احتیاز
 از و با احتیاج اوست و سفی سس سس در دهن
 کند و زبدات / م و ف کند بعد از آن فادره فائق
 تخم معبد خورده که آن بهترین چیز است در علاج
 او و بقی کبر و مز و دیطوس و د و المبل و یک
 خالص و مارالیم بخصص و ف و ت و تر غشی و کاه مانا
 که اضطراب حاصل شود بپوشد اندک از قرع اللم
 که از فراغ گرفته باشند باز در و د و ف و ت بدل
 رسا به بعد از آن مارالیم و شیر تازه تا از آن بپوشد
 تریاق کند **طریاق** زنبایل یعنی طرف دم کادگی
 با شکر و بپوشد که گفته اند که چار نوع است یک نوع در
 صحرای و چشمها و اندامی باشند رنگ انواع زرد
 و آن الطف انواع اینست نوع دوم در کوهان
 سرد سیر می باشند و یک نوع بقرالوشن گویند در
 دامن کوهها و در میان درختان / دند در طبع می

حکمی عمان می باشد و آنرا
 بپوشد و آنرا
 و عمل خواهند

۲۱- متعارفند تر ایشان چون خسته شود مار آب از
چشم او برون آید و در گنج چشم او کوی است
انجا جی میشود و می بندد و بمرور ایام مانند و سخی
شود چنانکه در گوش میبایستند چون او را
بکشند آن دست را بگیرند و در دق سیم عمل ترقی
قاروق میکنند صاحب مزاج گفته که در دنبال
هر چهار پنج سیم انجا جی میبندد و خاصه کافور
که دنبال اسم فائدت در وقت نشستن و کسین
یکی سر برد و یکی دنبال جگر گوید که اول یک
کس سر دم را بر د بعد از آن سر را بر این طرف میبندد
بفعل نیاید راز که گفته اول است که گوشت ابل را
نخوردند خاصه که تازه عمده صید باشد و در زمان گرم
صید کرده باشند و از زمان صید اما بسیار نکند شده
باشند و آن بسیار نخوردند باشد زیرا که در این احوال
بسیار باشند که نشسته باشند از مشرب طار و شب

۲۲- ایل گرب بسیار و غشش دان هم فائدت علی ای حال است
که اول سمن و غسل بسیار بخورد بعد از آن می کنند
بعد از آن فندقی و پسته بدهند تا بخورد و فیل برده بدهند
از دودانک تا بنمردم بشراب در حاد و کبریا حاکم است
نفل کرده که سرکه و سمن می کنند و از دق مغلوب که
خندقی و فستقی با فیل نه در شاه حکیم گفته که کسین و
اب گرم و زیت چند بار بعد از آن بگیرد و اخلاط را
و تر به سفید و فله و اسحق از هر یک جرعه بخورد
تمام راجع کنند و بشیر و غسل مکن سرشند و سر آن
مخل غلغل است **عرق** دانه بنجار ب معلوم شده است
که از خوردن عرق بایان بنخضص که در جلد و دانه
برون آمده باشد رنگد روی میشود و تمام
خساق پیدا شود و عرق بسیار به بوی روان شود
علی ای حال فرمودندست بما العسل و روغن بنفشه بعد از
فمنسجی یعنی بنفشه مطبوخه که آنرا بجزل طلا گویند

۲۰۴
بار و غن کل بار و غن بادام طلا بر خمر قابض اطلاق کرده
و بر مینویسند در قانون بحال مینویسند طلا را کرده
و در میان طبعین محتوم بخورد باز راوند هر جا که مطلق
آورند که قند را و او را و طویل مراد است و حقیق میگردد
که این قند اشاره بآن است که هر دو را انقباض است
نمک اندر آن یعنی نمک سنگ از کدام بنمیدم به آب
بنم / م این ترمان مخصوص بعرق دانه است **افسوس**
از بقدر و در دم برسد میگذرد و طبعی گفته که مقدار
بکمتر از گذشته است او را الت که تعبیرین
مقدار نمکند زیرا که گاه باشد که قند بنم / م را
بکشد و گاه باشد که در دم از د بکشد این هر دو
حال در عر معناد است و معناد آنکه حقیق دیده که
شخص ضعیف مزاج معتاد به قند بود زیاده
از این شنبه ام اعضا سرد شود و سبب آورد
و چون افسوس از دهن و بدنش می آید و تشنج و گداز

۲۰۵
و خود حادث شود و زبان کفر میبندد و چشمها
بکمی افتد ناخنها نیز رنگ میشود و بسیار باین
که خاریدن بسیار پیدا شود و علاج آن است آب شنبه
و ترب و عسل و نمک میسوزد و بورد از من و حقیقهای
خاوه که در آن قند از الحامه و شنبه و سکنج و حاد و شنبه
و عسل و روغن با سمین و بادیان و تخم افس
و شنبه حفظ و زیره و بورد و بخورد و او سوزان
دهند که در دوا چنین سحر و عا فر و حاد و حاد
پیدا شود و شنبه ابو علی سر که با دار چنین بکافی
شرب زد کرده و از شرب مضاده او با افسوس
احتر از نکرده بلکه نفع کرده با آنکه اندک شرب
یا آن خوردند که آن نیز در سینه تا شرب میگذرد هر آنکه
شرب مقدار آن رسد که مفاد است کند و در این
خاوه باشد که او در آن بدنها زد و در نفوذ میگذرد
و نیز گفته که بسیار است که افسوس خوردن خلط

۲۰۵
 یافتند از سوزب متغیر حلتیست در بیشتر
 درم سراب و بجان و سراب بجان بسیار مقدار
 عجیب است خاصه که رفیق و بجان باشد و قابل
 میخ بآب بسیار باشد و بلاد عربین باشد و آنکه
 این سوزب کفتر است و روغن کنجد بخورند و قوی
 کنند چند بار که سبب خلاص میشود و حقیر میگوید
 که مردم دار المرز بنحیض سوزب را بدستند و آنم
 که کسینکه میخوایند که قابل علاج سبب افسون را
 بار و روغن کنجد بخورند که هیچ وجه قبول علاج نمند
 میر لیا والدوله و طینس حکایت میکند که چند شخص
 افسون خود را از عقیق آن قدری روغن کنجد کشیدند
 تا در قبول علاج نکلند و چنین بود این خاصیت عجیب
 تعظیمش مفید است و نریاق اربعه و سحر نیاید و نه
ناتریاق افسون چندیست و فلعل و حل بر و اهل
 بسوز کوفه و بنحوه غسل سرش زعفران بپزد و یاد می

بافتن

۲۰۶
 بافتن یا محو سطرین و در و فیهان اضداد دارد اند
 و گفته اند با سوزب الی باب تمام بنوشد بقدر قوت او
 و ضعف آن بنوشد بوعده گفته که هیچ دو سوزب باقی بپزد و بپزند
 و سوزب بطوس با سوزب بنوشد مثل بپزند و بپزند
 نکلند و نفع بدن او بود و غدهای که بپزند و نکلند
 فطرس و سوس و سبب و چند سوزب بپزند و نکلند
 حوض آب / م بپزند و نکلند و حوض آب
 بپزند و نکلند که قدر قابل افسون را با سوزب
 اند که بخورند زودتر بپزند و بپزند که زودتر بپزند
 سمیت را و مقاومت بپزند و بپزند که بپزند
 و با سوزب کند بسیار با سوزب و ادوات که زود
 بپزند و اگر بپزند و لطیف باشد بهتر میباشد
 چند سوزب حل بپزند و افسون را بپزند و ادوات
 و فلعل در درت قریب است بطبع افسون و حلتیست
 و اهل بپزند و بپزند که از اینست که این صغار

۲۰۷ دوار از بقیه اقبیون دانسته اند از بهر یاد دارم این
نظم را بنویسند **ابعل** و فلفل حلتیت مساوی چند
با عسل ضمیم کن تر بانی با اقبیون را در بند کن
این سودی که گفته است که لک با سکنجبین
اقبیون را بر آب سرد گرم کرده طبع و دود و نامخوان
بروغن بلبان طبع و فواید بخیل با شراب سرد
از اعراض و مصلحتی بر لب و سعال و خونی بکند
و روغن اجور نیم سداب بر فلفل با سرکه که گرم
از اینها شراب اقبیون مفید است **سیرکان**
بویانیت نبات را که ساق اقبیون را از بایه می
و برک او بهر که ضیاء بماند کل او سفید است
که او بنا بخواند سبزه است بشکل لعل طعم حقیق
میگوید که کم او ظاهر ابراقی دارد و هیچ طعم بر او
غالب نیست و لعاب آن دارد و هیچ اثر القف بر دل
نی نامند در راه برون میکنند و بر آب سرد

نکته

نرم میکنند و موصوفی که دود اجازت بر آن بالان
بر دود نار طوبی مکن حدیث بنی بر آن بنجیل
رود و کیفیت بخورده او اقبیون و اندک او سکنجبین
بسیار میکنند این که برش بر دود مشهورند بر باد
کبیت از آنست که این پنج جزا دست اما صلیب سازد
خاصیت سایر اجزاء این دود از آنست که سرد
شمرده اند بعد از آن اقبیون و سکنجبین و بر سر عوارض
خوردن او که از اقبیون عارض میشود از سوزان میشود
بعد از استنشام را که اقبیون مثل حله شدیدی است
که از دود و بنفشیدن زبان و فرو رفتن چشم بخار
بعد از طلعت آن در اطراف و تشنگی آن و نقل
و کبش و بنجیل مد که و تفکر باطل میشود علاج او
علی اقبیون است شنبه گفته که اول حفر کنند و
اسمال بعد از آن شراب حرف اندک اندک بخورند
و فلفل با شراب بخورند و همچنین خندیده سکنجبین

وفعلا و حلتیت و حب الغار و برک غار و حب
 معقده است و ترافی افیون که مذکور شد نافعست
 و تخم الخرد و نبات آن و انجدان و فردا و مع این
 همه با شراب بخورند و همچنین طبعی قوت در بدن ایشان
 با شرب و شکم و معده را باز کند و هم گرمی و خورند
 در دهن بلبان با شراب جبهه شود و آن معقده است
 این سر ویدی که قوت که قوت می خورند شراب شود و آنرا
 نافعست و پوست بجز قوت با شراب طبعی کنند
 و بخورند افستین شرب آن با شراب نافع دان
 شرب خمر عتیق نیز همان انفع جابوس و انفع جیدی
 و انفع شرب شرب شرب آن را نافع است سرکه
 گرم کرده بخورند طلا شرب او شرب حب البیان
 صد پیکره با سداب و طلا و فلفل با معجون
 با هر که غار با طلا انجدان با طلا حلتیت و غار
 که بخورند و مطبوخ هر که ام از اینها در شرب شود و آن

قدوم

معقده

معقده و اخراج آن المیع است **خبر النجاسه** که ستم دارد
 معرب در اندر سس اطلاق میکنند بر هر چه غریب
 عقل باشد از غیر بیعت بعد از آن درین نبات
 ستم کنند بر لایطباط بخورند از خوردن آن
 ستم بسیار حاصل شود و استرخا و اعصار
 و کف که از دهن بیرون می آید و سرخی چشم و زوال
 عقل و هذیان شبح گفت که در او غشاده و ضیق
 نفس و صمم و کلاک بدن و پسر و سر و بسیار
 باشد معرق شود و بسیار باشد که اسوان مختلف
 کنند بیل لبیق و صربیل و سنجیق و لعن و بیل صمدی
 خرد آب و خردس و کلاک کنند و دیگر که گفت که با آن
 او بسیار میشود و درم نمیکند و او را اعراض قبول
 عارض میشود از سحر است او را بسیار سی و سی
 بنک و میگویند که شارب او را عقل معده و ستم
 باشد و هر یک از اینها و دیگر از اینها میگویند که

۳۱۱
و چنان آذالامریکند و عصاه او نیز فرستاده
حقیر میگوید که در جواب ششردان در محوطه منزل جعفر
بلکه و نبات سج بود چون به یک آمدند به یک او چندان
منی است که نیم من خمرند داشت معلوم است که
دانکه از وفاتش چه جان بالا نزاران علاج آن را
باب / م و سخن غسل و طینج و بورد بعد از آن
شیر تازه بماند و طینج و بورد و در غن شفته
و نصفی با یک کوزه و بخت و کینه با فلفل و حرف
و خود مانا و اینها هم سبب کف است که با سبب خرد و طوس
و تر باقی سبب پنا و مانند اینها نیست و نریان
افسون و عمدت علاج بقی او در آن است و سبب پنا
گفته است که در مقاله ساد و سبب کف عظیم
دارد و جب الصنوبر و نیم ما بینا مرد و مطبوخ با پند
خوب که کینه و بوردی با فلفل و بوردی بعد از آن گفته که
الزاج است و مال می توان کرد و سبب فراط است

بدانکه بنزد الشیخ سفید در علاج باطنی از مشروب
الجمعت و معیند نمر است اما سبب و سبب
در علاج ظاهر بدن به نمر اندک نفع و شش کف
که خوردن ششردان است مقابل به پنج بان صاحب
او میشود و هر ساعت سبب به این این سبب
گفته ششردان سبب سبب را مانع است و گفته
که ششردان سبب سبب را مانع است و گفته
عقل را باز می آورد و سبب سبب را مانع است
طینج با بوردی بخورد و در غن سبب و سبب
معیند **بهره** سبب سبب با سبب خوانده اند
معنی او سبب است و سبب سبب که بدن را جان
را می ماند سبب سبب سبب است و سبب سبب
سبب است و سبب سبب سبب است و سبب سبب
سبب است و سبب سبب سبب است و سبب سبب
سبب است و سبب سبب سبب است و سبب سبب
سبب است و سبب سبب سبب است و سبب سبب

جدا میشود با اصل مسافین همراه میشود بعد از آن
 اصل تنها بر زمین بر سر جانی که مسافین دیگر بعد از آن
 دو شعبه میشود یکی در بیرون زمین است تشبیه
 کرده اند بسرازمی و دو شعبه اول بدو دست و
 دو شعبه آخر بدو پا و اما صورت خشک آن حسن
 و نه هموار و غبار دار و سبک است که با فطرت
 صورت نبات او در کتاب دلیلی بر بدو سن مذکور است
 حقیق میگردد که حالا مردم بجز را از جانب سر و میان
 لبف میگرد و صورت و دوسر آدمی بار و پیش که
 مرد و پیشانی بهم متصل است و پیش مرد و چشم متصل
 دو بدن از هم جدا باد و دست و دو پا مجموع میان
 لبف در یک بدن صورت ذکر در بدو یک صورت
 فرج در فم داده بکد بکد فرجش میگوید که این را اعتبار
 است از برای این فریب مردم ساخته اند حقیق میگوید
 که کلام فریش و لغت اما آنچه ما تقریر کردیم نه

بود و بیرون بار و با س است در درجه ثانیه مخد
 و سبب است و او را دعو و عصاره از قوت
 از دعو است در تخمیر گفته که اگر با عصاره پخته شود
 ساعت نرم میکند و اگر آن را بجز پخته شود با فتن
 و گفته اند که حبش و بیرون فاذر غلبه التغلب
 فاقامت هر که بیرون بخورد و در سید است و در سبب
 سرخ شود و خواب با فراط او در شیخ گفته
 اعراض بیرون مانند اعراض جو زمانست و او را
 او مانند لبنه غش است و در یه و بدترین چسب
 که در دست فشور است و دعب او نزدیک است
 علاج ادنی باک / ام است و غسل و شستن و نمک
 و صفت حاده و او در سر و غن کل بمالند تا دماغ را
 فتن حادث شود از بخار او متفر نشود سر که
 نیز در دو استنبین و ستر خفا بسته باشند
 شیخ گفته که علاج او بعلی و جو زمان و اقیون

۲۱۸
 نزدیکی و واجب خوردن فستقین با شرب
 ابضا فلفل و چند بیدستر و سداب خود را و هر که
 آنها را قیچ بخورد بن را و عطش ایشان با مثال این
 او در وقت اسهال کشند آنها را و دو قندیل را
 مشعل مطلق با فستق و بر سر ایشان سرکه قرمز
 در روغن کل سسج با کنند و نهند از آن که بخوابد
 بلکه تبیه کنند و بکشند موی بدن ایشان را و عطش
 کنند و نه انگشت بر رگ راست را محکم گیرند
 تا او را بدرد آورد و طبع کنند صغره و الجدان و قوی
 جلیقه بدهند تا بخورد و بعد از سکون حمة در جگر
 نند بمر او تند بمر افیون خورده است این سید علی حب
 کالیه سرب او شفا بر چرخه افاقه نمر که چرخه
 و پارسا سبزه گویند طبیعت او سرد و تر بود
 تا سیم و گویند حوائی در وی باشد و گوشت بود
 اگر طبعی انقباض از لقا حد و بقیه در سوال افتد

با کندی

۲۱۹
 با بکدی که بکشد علی است باب ارم و غسل و نظار
 و افستقین با خمر خلوبه بپزند و بر سر او خل خمر
 نهند بار و عن و سداب و چند بیدستر بوی
 کنند و عطش نکشند تا سالن شود **خمر با ل**
 و اتوده و ناتوره گویند از بپزدن او رنده و اینجاست
 می کارند کل این شکل هر ناست از بخت کل
 او را سیر از کل هر نامی بگویند بنا است نبات
 با و بخان شیره است نمره او باشد جذر مد و چهار
 ناکت اندرون قتیله از تخم است شیره بزم
 باد بخان در رنده فلفل در طبع آن می جوشانند
 و قرنفل جنک بگویند مسنی می از وی کم کنند
 حقیقه این را طبیعت ناتوره سرد است در چهارم
 و دیگر اطباء از و در بپزند مسنی بسیار آرد و اگر
 یک هر کس از آن بخورد هم در ساعت بکشد
 در حوائی بکشد کور است متغایه در بیکر کشنده است

۲۱۷ بدترین آن است که باطل است اما در طوبی او چنین ظاهر
 شده که معتدل باشد در رطوبت و خشک است بعد از
 گفته که از ربع درم زیاد است و معتدل باشد در رطوبت
 سیم یوسف شریف گفته تعلیق او نیم درم و نیم
 آن آورد و گفته که در رمان خود می بیند فیت او باشد
 آنچه گفته اند نسبت لیکن نامی سیم که نمره لقا و تعیین
 ما همین فعل میگردند حفر گوید که بیدارم آنچه شریف
 بدان مطلع شده گفته ما بستنی بوده است که فیت
 او در غنای و بارانها و مثل انعام شده باشد و دین
 دو دانه نازده چندان از دست که اسکار ظاهر
 از ظاهر می باشد علما و همان علاج پر و دست سیم
 و زرد کرم کرده در حلق او ریخته چند بار او را
 بفرماند تا ظن غالب شود که سیم بیرون آمده است
 بقی و دست و بار با آب گرم کنند و در غنای سیم
 مانند روغن بانی و فسط کرم کرده شش گفته که

۲۱۸ اعظم علی آن فی و سرون است باب کرم و سیم
 در روغن و نظرون تر باقی است و شراب بسیار بخورند
 و بدترین آن که فیت سیم کینند و چند آنکه تواند بود
 در یافت و نزد حسب المقدور بجا آورد بعد از
 ریاضت طعمه حاجب خورد و شراب شیرین
 یعنی خر شیرین و تمام علاج افنون اینجا می شود
 استعمال در حاد که کبر علاج آن سیم است و لغای
 دست و پا در آب گرم **بر** بنظر کار دارن باقی
 گویند و بشیر از سیم و بجا سال استغول و
 سیموش بر افی اسب زرد و در جانما می دارد
 سفید و سرخ و سیاه می باشد و بفرموده
 سرخ و سیاه را بر اعینت یعنی کیکما شنبه داده
 بدو در سیم سرور او برسد اما ما بلیت بر طوبی
 از سر سیم بر قطره که گفته و غم و آب و سیم
 نفس و سقوط عارضه فیت عارض می شود و سقوط

۲۱۹
 بنفش و غش در آن کتب و زنی در آن کرده و
 گفته که اگر کوفته بخورند یکشد یا غیره مد فوق را بسیار
 خورند بعد از آن گفته که اگر مد فوق او در دم خورند
 بخورند و بخورند بیکر کنند اول بعد از آن غم و آب و بچه
 ذکر کردیم احداث کنند بعد از آن انما صوت جعفر
 میگوید که این درین دم فوق مستبعد است قاضی
 عبد الرحمن قاضی معتمد غفور بن شاه اسماعیل
 ذات الحجب پیدا کرد بر زقطونا او را فرمودند
 قاضی عیسی بپس او را نشد یا مادر نشد بر زقطونا
 کوفته یا و داد موت او از آن بود معلوم است که
 بر زقطونا در شیرینها یک است یا و او را
 دارد که مقدار قاضی غیره فوق در دم باشد و فوق
 دو بد آنکه شیخ گفته که غلط است بر زقطونا
 و باطن او عار و حاد و مفرج و چون علاج او را است
 باب ۱۸ غسل و غس و شست و بوده بعد از آن

در دو نیم مرغ بپزند و شراب خورند
 و در کامل آورده که سبزه بینا و دوا الیک یا اندیک
 فلفل و حلیت با مرق اسفند یا شیخ علاج
 او را بعلاج کثیر تر حواله داده که سبزه اگر از یک
 کثیر تر چهار وقت بخورند سه حادث شود
 اختلاط عقل و بوجه صوت یعنی آواز را فک و بوی
 کثیر تر از بدش می آید بعد از آن گفته که آب پیدا
 بشود و بعد از آن غم پس نقل سر بس کس و کاملی
 پس خون پس غلط و کند شدن او را و اختلاط
 عقل و سبب است بر صوت علاج بعد از آن آوردن
 با کوفته و بطین شست که در آن بوده باشد
 بعد از آن زرد که نیم مرغ بپزند با فلفل و نمک
 سوده بخورند و مرق و حلاج یعنی مرغ خائنه سمن
 بسیار مفید است و شراب قوی تنها یا با و جیر
 شیخ گفته که کول او با فلفل و بسیار نمک باشد

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

۲۲۱
و افشیدن و در اجتناب با قفل و شیراب فحمت
این اثر آب شور با پنجه بسیار در غایت خوب است
این اثر آب سرد در کفنه که بدنه این اثر شیرین
سوسن و آب گشنیز در آب گندم که در آب
صرف و آب شیرین شرب گشنیز ترافع است به آب
ایر با خلوص می کنند غالب گشنیز ترافع است
با شیرین کجور و در وقت کفنه و بعد از این شیرین
کجور و معین است آب طبع گشنیز کجور
خام در طاق می کنند و زرده او با سفیده او
مخلوط سازد و فک بر آن به باشند و کم کجور
نافع است مرقی و جامع است که نک این ظاهر باشد
در چیز حین با شیر عتیق قفل و شیر عتیق
مجموع شرب گشنیز ترافع فطر و کما
رویت از پیغمبر که اگر آب فطر خورده
او منقطع شود این دلیل است بر آنکه اصل او

۲۲۲
از جوهر است که بجز از ظاهر نیست و اندوهناک این
مرد و خنان می آرد و قوی و در آب این اثر
است به خصوص فطر و سفورید و سلفه است که بعضی
از کاه را خالص است که اگر کسی آنرا خورده باشد
و جانور زهر دار او را بلرد و در معده او کاه باشد
بکشد و بپزد و او را خلط می کند و این است که
در آن بسیار با سبزی تا نظایس یعنی برنگ بر
طلا و س با سبز و بوی ما خوش از دانه نبات
او در حوال جانوران زهر دار مانند ریتلا و مار و یک
دندان شیر و ارینوع و دیگر نباتات زیاده کار
و تجربه معلوم شده که در حوال درخت زیتون فاق
می باشند از اندام کج و خنان و ضیق نفس و
افشیدار و عرق سرد می بارد و خشک می کنند
فطر و کما فی مود است آب تر و قوی که گفته
و آب آن فشرده با سرکه آب گندم و گندم

۲۳۳
خاصه عسل و بورد فلک و تخم ترب و شنب و خورده
شراب صرف که این ترابان است او را در سر کین
و جلا بعد از آن خاک با سنگ عسل و بورد و
از در نزد یک با نعل سکو به که مقهور و مقهور انقلون
و اما را و بعد از آن خاک تر با سر که عسل
و فو و جیل با سر خوب انچه و خاک تر خوب
با آب گرم و اندکی سر که و فلک جالینوس کف
که خاک خوب انچه حد بسیار و اخلاقی است
و بهتر چیز است که علاج قطره مطلوب و خاک تر
خوب رزق نیست و در سر که و فلک از تقطیع و
چند آن است که مخفیست فحل این است
روی قیاس نفع اینها مخفیست با آنکه نجارب
درین معاضدند حقیر میگوید که این از نقاب
استفهام است جالینوس است معیار و قیاس
باید ساخت در سایر امور ترابان اربعه و پنج بنیا

۲۳۴
با شراب یا آب سرد با میخون فلافله و گول با شراب
با آب سرد و ضماد کنند معده را بضماد و با میخون
کنند و فقه های حاد را که در آن استنبین و در کجا
و شراب باشد با عسل و بورد و زرد غنی بر بعضی
ادمان خاره و با فلیس جا و شیر و سنگین و در
و به جا و شیر و دردی شراب و خردل و در وقت
استنبین صبر صبر و طبع اندا و طبع انچه
به آنکه گشته نوعی از کاف است که
بهر است مجتهد در بزرگ کرده که کوفته و درنگ
آن در یک پدید میشود لذیذ است شنب کف
و او را اندود و در خاسان هم میشود حقیر میگوید
که در عراق عرب بسیار میشود و چنانکه میگویند
و از آن قلیها بسیارند هر گاه که خواهند و بهتر
و سلطان گویند شنب راست کف که سنگین است که آن
هر رقط حاصل شده باشد در حادی که بیشتر کور

که خاکستر خوب امرو و فواید در دفع مغز و
 که اگر طبع گندم امرو و را با فطر مغز برساند البته
 می کنند که بدیم کسی را که از خوردن فطر صیفی نفس
 در حق سرد عارض می شود و بعد از چند ساعت
 فواید بر می و خوردن فطر صیفی و در حق اگر یک
 در حق فطر را با آب بخورند دفع ضرر کنند که در حق
 تمام بخت سرگین گیسو خوردن مغز فطر قتال
 فطر کند تر ب خوردن امرو و فطر صیفی را بسوزند
 و خاک او را بخورند لب بلسان از سینه دم تمام
 از لب اکل او و شرب عصاره او و نیز با باده
 شرب انما فطر قتال را نافع است **سنگ**
 اگر مانی بریان سرد شده را بعد از یک روز بخورند
 از شرب او آن عارض می شود که از فطر قتال علاج
 برود و یکیت او را گفته اند که مخصوص به سرد شده
 خوردیم چمن که با ما بودند هم در ساعت قی کردند

و خلاص شدن فقیر نیم ساعت بخورم در معده می ماند
 بعد از آن فی آدم با وجود آن مقدار ضرر بدیم که
 بشهر میرد است نباید **سنگ** و بسقور بدوس گفته
 که سیاب که جیره گوشت بقیع بخت بخورم چو نمک شده
 است زیرا که اعصار را می خورد و اگر ملاخی اعضا شود
 مجذبه را با خاک است و گفته در حق میبوی را و متقال
 زیست می و ادیم ساعتی شکم خود را بداند آن سنگ
 بعد از آن مقعدش بیرون آید و نمرود جگر میگوید که
 کلام و بسقور بدوس حق است زیرا که اگر بیرون نیاید
 می کشد و میبوی که نمرده از است که زود بیرون آید
 اگر نمی آید می کشد اگر گویند که او را در فواید القوال
 می دهند از مقعد بیرون می آید اگر قاتل می بود ب
 صحت نیست بلکه بلیت مضاعف می شود گویم می شود
 بود که بواسطه از الی عارضه مثل فواید طبیه باذن
 مدبر ما او را در نفوس التواء استعمال کنند و از الم

۲۲۷ و از به او متفرق نشود و اما هرگاه که این عارض نباشد او در
 ضرر و تخریب اجزای اعصاب و عظم بسیار بدست آید و بسیار
 محقق است که فی او بدتر از مقتول باشد زیرا که مقتول
 بواسطه انفصال اجزای قوت تاثر او کم نموده است
 اما حکما و اطبا متفقند که زنده او مغررت نمیرساند بلکه
 اگر خورد زود بیرون می آید دلیل این چنانچه فقیر را
 بخاطر رسیده است که او ملتصق به یکدیگر امراض
 باطنه نمیشود و ملاس زیر اگر او مقتول الظاهر است
 و التصاق اجسام صغیر بر خود و شوار است بغایت
 با انکه همه اعضای با طنه رطوبتی غریزی است میان آن
 اعضا و میان ریه و بقدر ریه فی شکل است و ملاس
 اجسام روی غیر خود اندک است بلکه بیگانه است
 و اجسام متفاعل هرگاه قلیل الملاس باشند تاثر آن
 در یکدیگر ضعیف خواهد بود با انکه او بسیار غیر متفرق
 بر هر عضوئی است زیرا که وضع در شیب است و او

۲۲۸ بطبع بواسطه نقل بسیار مایل با شغل است پس زود
 بیرون می آید و فعل کرده و در متفعل شده و اما مقتول
 ریهی از شغلی او در داند و در ورم و صید پیدا
 میشود و مغص و بیج شکم بسیار و سنگین زبان
 و احتباس بول بسیار مغررت و حاو جناب که قول
 اکثر اطباست و رازی گفته که او سرد و غلیظ و
 طاد است و شیب گفته است که ریهی حار و رطوبت
 تاثر است گفته مقتول و مصعد او ضاد و روی و
 است بعضی تعبیر از تقطیع بجاده اند و در علمای
 متن دوم و نقل معدن زبانه کرده اند علی او است
 که اندرون را پاک سازد یعنی در آن بار العسل و بوی
 در کل تل فی کند شیب و ما العسل و تخمیر کنند بیرون
 و ما العسل بار و غن کنند و آب گاه و آب حظم و آب
 سلق بعد از آن او در سحر بر مندرانه سفوف
 طبعی مار و غن کل سرج و مانند شیر خجسته خواهد بود

۲۳۹ در دو قطعه مان آمش تا فرو سرد کنند با سنگها / مکنند
 و در آن اندازند و تخمهای نرم مانند بر فطما و تخم کتان
 و تخم لسان الحمل باینجا و لعلاب بعد از آن و کچور
 و کچور آنها کنند تا از حاشیه فایده عاید شود
 گفت که دو درم مرصافی در شراب به چند و مال لعل
 مره بعد از آن بخورد اما غیر معتدل / در گوش بریزد
 از دوا حاصل باشد در دست و اختلاط عقل و شمع
 و گاهی صرع و سکته احداث کند از آن کشتن و سورا
 جنبانیدن و دروغن / م در گوش چکانند / کند / بمیل
 از زربا آرتیز بر بردارد / بپزند / بودند / و شرب لبن
 حلیب کثرتی / کردن بعد از آن شراب فستقین
 روی با خمر عتیق کم / فسر حلیب فوینج حلیب زوفای
 یا بس و تخم / فسر و طبع آنها بیاض است با جرم
 آنها بخورند فوینج حلیب با شراب خونس با زوفای شرب
 اینها از شراب زیتون خلایم مبدع شد / گفت که

۲۴۰ انکس که بمیل / صاف میخوانند که بردارد / مختل است زرباک
 جای است که بمیل برسد بجن بر دهن / آید و در او است
 جن و میل بمکدام فایده نمیکند حقیر میگردد / نگاه
 هست که ضعف بسیار است و بر جن فادیت
شک مرکب موش و دانه شک / گویند از خراسان
 می آید از معادن لغزها حاصل میشود زرد و سفید
 / دیگر کنند در خانه کنند موش که آنرا بخورد
 بمرد و موشی که بول این موش میشنود میبرد
 چنانکه تمام می میرند **تجرب** / شرف است بعض
 مصنوع است از گریب و ریجین و بعضی کانیست که
 زیتون از او استخرج میکنند مقدار دو مثقال / وقت
 از این هر دو آن عارضی که میشود / از زیتون مضمون ملکه
 از مصلحت که آن در دشم است و درم جن مضمون
 سخت و ثقل زبان و احتیاس بول است
 شک بی شک بسیار است زرباک / سیم درم از

فانست در یکد زرد و لیس و تقطیع
علاج این مرد و علاج ریه مفتوح است یا
مصدق و در علاج زکفر تنها فی بسیم بقدر
فی نشود فی نشود حقیرا و در علاج شکم کفایت
که علاج او همان علاج ریه است باین طریق
و تقو و سخن بفری این است درین دستور
سوم روغن بلای آن بغدادی کفایت کم می باشد
که از آن آدمی خلاص شود و حقیر بگوید که راست
است اما چون طبعه بود اسطه و دینه او او را
زود دفع میکند و بنگدازد که حل شود تمام
از نیست که بسیار سالم می مانند برزلی را
در همسایه که مهندس سیم الغار و شک و آب
داد و زود فی کرد اما اندک تعلق از آن ماند با وجود
علاج مناسب مدتی کشید و هنوز در ضعف
است بعد از آن گفته که آنچه دفع ضرر است

نشان اولیم محرف و انقطاع باد کان محرف
ریح ان تلبس او و دوائی از او دید است تمام
مرد اسنگ است مقدار اقل او
و متغیال از خوردن مرد اسنگ قوی عارض
میشود فتن بول خنک و صفت و نقل
زبان و درم بدن علاج او است که فی کینه
بطینه انجوش و شب و بوزن و سه مال کنند بخور
سفر خلیج اگر بقی دفع نشود و حقیر کنند
با دویه قویه و شراب صرف بخورند و زبیل
مری بخورند و مال رحم کفایت و فستقین
و مرصفا فی بالبو و بایک و فیه شراب
عادی کبر از روش نقل کردن که شراب
شراب در علاج مرد اسنگ خوب است
کفایت که بنبیل رمی باز بیل حمام بخورند یا
شراب که این علاج بطریق است یا بستان

افسنتین در زوفا و کیم / نفس با فعل با شرب با کیم
و نیم فاعل و شش خبر فاعل سقمیایا در بار العسل علی او
سفید با جات که از گوشت برده باشد علامه بر شند
است که شکم نرم شود و بول روان شود و دیگر که شکم
بازد است بر آمده رها می آورد و در طبعی و کجی
و خفگی با شرب / **اسفنج** / اسرب
یا قلعی اگر شکم اسفنجی قلعی با سرب بخورد زبان
سفید شود و اعضا مسترخ شود و فوایدی
عارض شود و سرخ و خشکی خلق دور و معده و قند و شکر
شود و بقیه بیدوشی گفته که دماغ سرد شود و عرق
آید و سبب آورد و کلال و استرخا پیدا شود و بول
گفته که اول نقل در اسفل معده حادث میشود
و استرخا ساقط شود و مغص و پشیمانی شکم
پیدا شود و شکر گفته که عقل مختلط شود و بدن در
دماغ سرد شود و خشک و غش کند بسیار باشد

در خلق خود غشوتی در آید و در زبان و لسان خشونی
و تشنگی در شکم و معده اندکی و در سر معده و جگر و در
شیر اسف او نموده و نفس بیکی که بخنای منتهی
شود و در شکم بدن سفید شود و بسیار باشد
که بول اموی با سیاه باشد و قادر بر حرکت نباشد
علاج فی است بماء العسل و اخیر مطبوخ بماء العسل
و زیت و ریح و دم سقمیایا بماء العسل در کامل
بجای سقمیایا یک اسفنج / **اسفنج** / کاند به واسطه کاین
عظیمی که از بقیه ابر سرد در بغدادی هم آورده
است بعد از سردی در خون او و سوار
میشود پس افعی استغاثات باید بعمل آورد
بعد از آن عصا را افسنتین بدینند و معدرات بول
بماء العسل شکر گفته علاج این علاج فرکت و
مدرات بول و حقی و منق خواب و غشیات او را
نرگس دروغی سوسن است و صنیع الوداد و دوا

داخل میکنند و در دهم در داروی آن دخیل که پس از
 نمره او برونی می آید هم داخل است و کنگر را سفوف
 کنند و از عقب او طلا بخورند آن سودمند است طبعه الجبر
 با مار العسل سفوف و دین سوس در شنبه و یکشنبه
 بخند با آب آن می کنند صبح الوباء شراب و طبعه جود
 پس مجموع اینها شراب سفید را **را**
 سنگیت مانند طلق طبعه از روی هم میزنند
 که زرد و بدست آرد و میزند و سفید و سرخ و میخ
 می باشد قوی از این عارض میشود و اختتام و
 خشک دمان و جو طبعه و نسیان علاج الوحمی
 مار العسل و جزمان لعاب و عصاره فطر و مویسه
 بعد از آن ربع در سم قویا اگر بشود استسما را
 اعاده کنند یعنی سه لالت را مکرر دهند چندانکه
 تمام سم از بدن پاک شود و شنبه گفته که آنچه در علاج
 در علاج جبین مذکور است خاکستر شامی را

با حاشا محمد زار با گفته که خیار را بپزند چنانکه گفته کنند و
 بر باد شود و از آب آن نیم رطل بخورند بعد از **العسل**
 با اندک روغن زیت و خاکستر الجبر با آب بخورند
 صوب زربا تم حلو و مار الشجر یا جامی بخورند **نور**
دین بدانکه در پنج چارنج است از درد سرخ و
 سبز و سفید سرخ از همه احد است و زرد و اعلی
 و سبز اقل و اغلظ و اردی و سفید اقل و داری
 است گفته اند که سم قاتل است که علاج ندارد و جگر
 حار یا بس است در سیم و سرخ و در چهارم گفته
 که این سفید قوی تر و احد است بهتری اقام زرد
 صفای است طلال رنگ که زرد از هم می باشد و
 شنبه است بخرج صفای و در روی آن کبرنی هست
 با ضعف فعل و گاه زربنج را اراق میکنند و
 بطبعه تصعید میکنند پس زربنج سرخ میشود
 و اگر اشتراری گویند که شامی بشیرا را شش دارد

زهر که در و برقی و در خشنه است و این فانی و خوش
 و حاد در بدن و خلق موی مستعمل میشود و هر دو
 یعنی آمک و زربنج و گفته اند که اگر صاحب بدن فریب
 بکند و از آن بخورد و موی بدن او را بپندارد و سیاه
 بیرون آید و آن خطر است بآن موی و سیاه شدن و زربنج
 زرد و سیاه از او دور است چنانکه گفته اند که
 اگر یک را از این دو و یکس کنند چنانکه سفید شود
 بعد از آنکه سبک کنند و آن سبک را و بر آن یک
 بورد بپندارند بعد از این یکس اگر برنج نفس زنده
 اگر سفید کنند و نفع او را ببرد و زرد و خشک شود
 این از کتاب اجمار اسطو نقلت اگر نوره در خنجر
 را با هم بخورند چنانکه در بردن موی مستعمل است
 و فروغ امعا پیدا شود و اگر بورد نمائید بخورند خنجر
 و در معده پیدا شود و بول بگیرد و اسهال دم
 پیدا شود و هر کس که زربنج مصدق بخورد آنچه از ریبی

مقتول حادث میشود از درد شکم و معض شدیده نقل
 لسان و احتیاس بسیار باشد که از آن سر زدن میبرد
 شود و همچنین این عارضه عارض شود که اگر
 آب صابون او را داده باشند همچنین زنگار خورده
 را و در هم از زنگار میکنند بعضی تحت و لذایع و پس که
 در خلق او غبار آمک رفته باشد و آن که صابون
 خورده باشد از دو اهر تا چهار درم و اگر در آن صابون
 را حل کنند مقدار نیم و غیر میکنند اینها را علاج بهتر
 از آب گرم نیست و جلاب مرآة متوالیه چندانکه
 اگر آنرا مغسول شود بعد از آن آب برنج و آب جو
 و شیر تازه و لعابها و لزوجات و دسومات است
 گفته که علاج نوره نزدیک است بعلاج زربنج و آنچه درین
 باب گفته اند است که بیکرند بول حار و زهره است
 بقدر دو انگشت در آب گرم و علاج نوره و زربنج است
 که باشد اگر نوره با نوره و جهت یعنی فی و اسهال و تحمیل

با اینهمه مناسب است بعد از آن آب گرم با
 جلاب یا باروغن بعد از آن طبعه تخم کتان و طبعه
 برنج و طبعه در حیر با مجموع آنها و عصاره بلبله با
 عمل دلا بزال بدینند شیر و لعابها و مرق سبزه
 خصوصاً با حبازین و اگر سرد بپزد است و معتدلاً
 علاج کنند بعد از آن لغز علاج صابون و آب اوج
 کردن است بابت گرم دروغن کج دروغن کدو و
 شرب آب حیار بروغن شنبه و قی کردن با آن
 بعد از آن مرق و علاج که با اوجب که در کجند باشد
 و اگر دلی که کافور بخورند بایک نبات **خسب الکرم**
 و براده آن بخوریم آهن و براده اذل آهن را که بکند
 تغذ و جرم از و جدا میشود و دوم از سوسان که با آهن
 نیز سوزد آهن ریزه جدا میشود آنرا براده ببلبله
 از خوردن هر دو در سخت در شکم پیدا میشود
 و دومی شکم میشود و سوزش و صداع غالب

علاج شیر خور و دست با بعضی مسهلات قوی بعد
 از آن سمن و زرد بجز رند و بر سر او دروغن کل در
 بکباب و کاه است که قدری مقنا طبعه میسوزند
 بعد از اینها مسهلات لطیفه تا تمام بیرون آید
خسب و علاج از خوردن اینها سردی مفرغ عارض
 میشود لهذا خودی بصل میشود علاج آن شرب
 لبن است و زرد و شیر تری زوفاست مثل شربت
 شنبه یا شربت زوفا جود شنبه و لغز و در
 سستان و عناب و مانند اینها **فصل در**
 مشهور است عار و یاس است در درجه چهارم
 بشرط آن همان حریف عار را که از باران انداخته و
 مدت لغز او بماند و در رنگ با سبز باز روی
 محو قوه او تا چهار سال می ماند بعد از آن ضعیف
 شود که آن بدست معشوش با سر و زردی
 او جدا می کند که در را جامع نیست از اینچنین

۴۱
 نیست نام او اکل نفس کرده اند زیرا که خود بر بند و
 متعنت میشود و خواهد که زود ضایع شود و باطل
 و پست است و گاه باشد که بکلی نه با او در غایتی کنند
 از خوردن زیاد از یکدانه که بیرون آب سخت و غریب
 قوی و سوزش مانند سوزش آتش و فواید و رفیق شکم
 و قبض بر فم معد و تمام روی زرد شود و تحمیل آب
 و ثقل بدن و نفس سرد و بد بود و در تمام جسد و ثقل
 سردی و عقل و بعضی صغیر و حق سرد پیدا شود
 بعد از آن آب میکنند و میبرد آن او در درجه چهارم
 است حال بنحویس گفته است که او از حلیت است / مرگ
 و حلیت از دیگر صیغ و گفته اند که در مرگات از او
 زیاد است و استعمال نکنند و قدری که جایز است استعمال
 او در درجه سوم است در سوزش زرد و گفته اند که
 قدر قاعی او بشیر باشد درم است پس باید که قوت
 او را نرم کنند پس وزند و بپاشند و خوب بپزند

۴۲
 یعنی ترخان جو با برف و در آب سرد نشینند و
 کلاب را بنوشند و این درین آب انار بنوشند و کافور
 با آب سبب بعد ادی گفته که علاج او باشد علاج
 فردن السبیل است **علاج** هر کس که
 از دیشیر مردن می آید اگر برک او بکنند بیان
 با ساق او بخراشند آنرا بنوعی گویند و از خوردن
 اگر از قدر معین زیاد خوردند که آن دانه است با مقدار
 با مصدق لدغ قوی حادث شود و اسهال موقوف
 پس باید که کس فوت او کنند بشیر و سیر و زرد
 بعد از آن دفع و سوبق و سبب و بر آتیا فایده
 و فر صمدی که چسب اسهال کند و لدغ و حقه آنرا
 بنشانند شیخ گفته که دو درم از دانه است علاج
 او آب برف بر خود افشانند پس عشر قدر
 سه درم او در دو روز نشاند است و ثقیب

۲۴۳ **مقدار قاتل از دو درم است سگوبیا**
 نیز همچنین است شش درم از قاتل از درم
 برف غسل کنند قطع اسهال کند **اهداد** دو درم
 از قاتل است از وحله دو درم بید است **اهداد**
 حب السلاطین میگویند و حب خطائی و شیرازی
 بانو و بندهای حبس از خوردن دند اسهال و ریح
 عارض میشود علاج او علاج بنوعانی که هر یک
 بنزایق فاروق میکنند اما اگر اسهال مثل دند
 و سقوبیا را در حال حبس میکنند **اهداد** در زهره است
 بنزین در خندها غماش و بدترین بعد آدم و پیا
 باد همچنین مانند سگ و رجم میکند و آن که او در حال
 آن رسته است بدست از خوردن او کرب سخت
 و سوزش بسیار حادث میشود و او حار و قاطع است
 لعابها و جریل و حلاوات علاج است اما قی اولی
 و حقه اخری بار العسل و برف و طلیح و خما و جلبه

۲۴۴ و همچنین از خمر و غسل و اندک سداب بار عنب
 و زبد و سر قشای مرغ خانگی و تخم پنجه گشت از زرباق
 اوست و پنجه گشت خودش نیز از عجب است
 که هر جا دفعه میرود پنجه گشت برادر حوال آن میرود
 حوالی که طلیح جلبه و خما و سدری در ساعت افان
 میکند **اهداد** از خوردن او دمان و حلقه آنکه میزند
 و التهاب و امراض حار مانند تبهای گرم و او درم
 حاره مثل ماشه و حرقه و غده و جره و تشنگی و دوسوس
 و بیس دماغ و بیداری و برسام شیخ گفته
 که تفتیح در جوف و حلق و بسیار باشد که بعضی
 اعضا معطل شود و اسهال مانند احداث و دوسوس
 کند بطریقی گفته که هر کس که پوست او از غسل بلادر
 جراح شود علاج او فصد است و نیز به عضو بعد
 از آن سترط و مجربان دادن با آنکه دم منقطع شود
 و زرد آب بپایند و بعد از آن بگذارند تا مس منقوح

۳۴۵ بماند و هر روز آنرا که استخراج شود بمیکنند بنهند
 پس هرگاه که ورم ساکن شود و ترش شود زایل شود
 مردم حل نمیند و در هر سال استعمال کنند و فصدل
 از زبان که بدن او از بلاد متشبهه و مجروح شود
 و حفظ کنند مزاج او را بتیر به وجهه تا آنکه آن وقت
 بگذرد که بلاد استعمال میکرد و مجمل سال عود
 میکنند آن فرج بسیار است که مانند سرخ
 رنگ پیدا کند و حکاک پیدا شود و هیچ چیز ساکن
 نشود و اگر شرب سرکه شد نیز استعمالغات
 بسیار هیچ عاقل آنرا استعمال نمیکند که بعد از
 اصلاح او و من جمیع دیدم که دیوانه شدند از استعمال
 و دماغ ایشان محرق شدند و دیدم جمعی را که مردند
 از بیماری محرقه واجب است که آنرا بسوزن و استخراج
 کنند و در سرکه بپوشانند بسیار مانند روغن کدو
 و قشع همان حسب بعد از آن ماست گا و با بر و سر

۳۴۶ کردن و روغن بنفشه سرد و آب میوه های سرد کردن
 و در آب برف بنشیند و عطای او همان علاج است
 است اما بعد از آن که فی کردن باشند با سمن درند
 و روغن کل و انجیر های که خوردن آن مفید است است
 که روغن بادام و روغن کنجد و شیر نازد و با روغن
 کدو و کرکس و سوسن در حلق می باید که بخورند
 کنند و روغن بادام بار و روغن کدو با شیر نازد و لعاب
 به دانه و مالش بر روغن بادام از قطع نمیند
 و مزوره او از کدو و سفلیان و سوسن با شیر و
 روغن بادام بسیار است و من فریاری و منند دانه
 به منند بدانکه در کان فاذر بلاد است نجاصتی
 که دارد و روغن جو نیز مثل است و رفع شرباد
 طلا **نقش** مشهور است که ضعیف فاسد است
 که همیشه نه چنین است بلکه ضعیف نبات حاد است
 او نیز مانند رفون و غیرا حاد است حار با سمن

۲۴۷ در سینه محبت اجزای او در غایت حدت اما صفت
و عصاره افق واحد است و از خوردن او
در قه و جوی طبعین و در قه رومی و دینری در بدن بهم
میرسد باید که از پوست بج او سر نه قراطه زباده
نگیند با ضعف او کج نیست و از عصاره قه
قراطه و از معینیم اگر الکسار کنند و از عقادیر
محدوده نگیند از دوداره و دیر و درم و در نواحی
حلق و معده و جنبه کس بول و طبع و ضیق نفس
و اختناق حادث میشود و شیخ گفته که نفیض صفت
سحاب جبل است و گاه باشد که طعم یا در و ج
از دمج کس شود و او حادث است از شرب او عارض
میشود که اگر از سنبلیله سبلان میکند پس
میکند جگر میگوید که مراد از سبیل سنبلیله بول
و جیف باشد و میتواند بود که مراد مخمخ بول و برادر
باشد بر معنی حقیق و زبان درم میکند و فرغ و نفیض

عارضی میشود و در قه در حلق و معده پیدا میشود
و جوی طبعین و سرخی رومی و بسیار با که شری
و بدین پیدا شود از حدت او و بسیار باشد که
بنف و ضیق نفس مودی شود و بول و درم عار
در لسان نیز آورده و از جنبه کس جم فصول
و همچنین است بصل عنصل و تخم انجیر که آنرا نیز که
کنجش کوبند و بتریز که رز و بعن و بول و کسب و
بار و بیل با باز که و نیز که با سنبلیله و بول
که السب نیز خوانند تمام انواع او عار با سب
در چهارم جالبش کس گفته که طبع راز و است
که او را استعمال نماید زیرا که او بخاطر عارض
میکند و حرارتی که در دست زیاده میکند و او از
سرمه قناله است احتشاق الفی میکند از د
بلک از اینها عارض میشود و آنرا سرمه حاده
عارضی میشود و مانند بلادر و فرغ و نفیض و همچنین از دیر

۲۴۹ **سینه** که آن فصد است
پوست او بوسیدن فرمیشود و از خشکی که طواف فقط
سفید و زردی که سارند او حار و بایس است
دماح سیم و نریاق خنای بار دست و در بقی
غی باید که دارد بدن محو شود و نریاق اقبوس است
از ریح درم زیاده نباید داد از آنکه ابرو متعفن
باشد و بسیاری ز شر بنیاید داد که بسیار حاد
است و اگر خوب او تا یک در نیم بخور و مملاک
شود و از بنیاهم اعراض سرسام حار عارض شود
که گفته اند که از شرب غم و دهن خشک و دالنا
بر زبان پیدا شود و الم نواح سینه و نفس
و خنای پیدا شود و با شد و با شد که منفس
خلق خون بداید و جیب اعراض سرسام مثل آب
و اخلاط عقل پیدا شود و حاوی که بکدرم از د
فانست در بکرو زین گفته که اگر خوب او متعفن

۲۵۰ شود لبوب از بنیاهم اعراض سرسام حار عارض شود
و بیک روز یکشد به تحفه سیه و از غری که بسیاری
زند علامه ادانت که آن کند با تبت و فوج
و سستان با عمل و طلا بعد از آن حوضات
مثل حمام سنج و گفته اند که فاد زهر است و ربوب
فواکه حاضنه و سرکه و فو و است کاوی و عصا
سبب و شیر خرد غایب نفع است کنده در
کتاب سرسام گفته که شخصی بکدرم چند سینه
مایل بسیاری خورد و همان روز مرد و لبوب زخم
یعنی مغزهای ارق شده که در بر مانده متعفن شده
با ک از خوردن آن غنسان و غش و آب خاصه
زمانی که آنرا بسیار خورده باشند نوعی از پوست
که تیر طعم است و اگر کسی بوی کند عطسه آرد و از د
عارض میشود و آنکه از نیم انجبه و عنصل علی صی شود
و علاج غام اینها یعنی بسیار عنصل و نیم انجبه و ج

۲۵۱ و چنانکه در عهد و عهدا و متزبان ارق شد و غسل
 بعد از آن که در حرارت است و اندر بر سر و گذارد
 و بهر آن سر و مانند الو و به واد و به لعابیه اما
 شتر است در جیب سگ و نام بر و کند سگ را قبل از آنکه
 عمل کنند و اما چند به سگ است که مخصوص است در علاج
 او و آب سبب ترش است که فاد و او است که بوی
 گفته را غسل و صفت از یک عارض میشود و آنچه از
 شتر آن عارض میشود و علاج او این است که شتر آب
 و شتر آب **کند** پس و شتر آب است بر دندان
 سبب آنکه چون سفید در خانه بتری از خوردن
 او خشک حلق و در و شکم جیل و شکم ترکان صفه او
 گویند **خواب** پس چنان است که بر او برک
 حمام میبندد در فرود داغ آن نمایت است آن مردم
 برک او را خشک میکنند و در ما سبب میکنند
 که اگر برک با این زبان زنند سوزش عظیم در دهان

۲۵۲ و زبان افتد چنانکه پندار که بکار و بار و میکنند و
 بسوزن سوزان میکنند که از اطل در خوردن این
 دو کنند تا میل اخلاط که متوجه حلق است بترشند
 و علاج غش این کنند با آب بعد از آن علاج میکنند
 کنند و نشیند با آب البیاض و نشیند علاج کنند
در این سبب چنان است که ساق او کوبند
 و برک او برک خیار می ماند اما سبب ترش
 کل او سفید است که سفید مایل بشکل خریده در
 ثمره او سببانی بداند فرط است و حرده زیاده از حلقه
 سفید است چنانکه سبب است ریش نهان سبب
 دارد و عقد های بسیار بکوف دارد و رنگ باطن
 او بخلاف ظاهرش سفید است قدر و درم از
 خالی است از او اسهال قول پیدا میشود و ضائق
 و نشیند و خفقان و حرده و نشیند زبان و حلقه
 علاج او آنست که کسوفت او کنند با آب که گفته شد

۲۵۳ و بیشتر نیکو دیش و شند و زید و مانند اینها و اسما
 را بر بوی حایب مانند رب مورد و ادویه فایده
 و علاج تشنج با آن در آن باب یافت است **خائف النمر**
 و الذئب برک او برک خیار می ماند اما این سیاه
 نر است و شریفی آن بیشتر است ساق او کلاه
 است نمر او در غلاف است مایل بطول اندک و درق
 او شبیه است بهان پیاپی از بیان صاحب
 است گفته است که خائف الذئب بنحیف و رقی
 سیاه است خائف النمر ثانیست که سیاه خار
 برک دارد شبیه برک بخور مریم در درق
 خائف النمر خوشتر است ساق او نزدیک یک
 و جب هیچ او شبیه است بدب عقوب مانند
 شیشهها معال دارد و لب قوی بدو گفته است
 که بعضی مردم کجا برده اند که هیچ او را بعقب
 نزدیک کنند و حسن سازه و از رقی نزدیک

۲۵۴ سازه الفاشش گفته از شراب خفیف هر دو صفت
 و لایه عارض میشود و خشک با درم می کشند و
 بخار دهانی صاعدا زخم و از خائف النمر سرد در
 و برکت و ناریک در رطوبت مرد و چشم علاج هر دو
 باقی و بعد از آن ندر است بیشتر که در باب عام
 مذکور است است که سحر و فراسبون و
 افسنتین و شیخ و سترابی که آهن نافه در و
 افسرده در دبا شند و پیر ما لبا فاعند در
 مرد و شیخ گفته که کما فبطوس و شراب بخورد
 نافه درم و نیم روغن بلبلان در شراب و
 لبرین سترابا است که در و آهن یا نقره یا طلا
 مرد و کرده باشند و خشت الحیدر خود معینه است الف
 ماسر یا مفید مذ فاصه انجم شتر و آه و نرغال
 بعد از آن مرقبان در **دقیق** در غش است که از
 ارخت بلوط و شمشاد نیز گفته اند و از دخت

امرو و دوزخ را تنها خود نرسد او را شناخت است
 که از یک سجده بر آورده است او را هرگاه مانند نارس
 مورد و مسوده او بقدر نخودی می باشد بعد از آنکه
 میشود سیاه میشود پوست او در باطن او و طویله
 عسل است و او گرم است در آخر دو مشک است
 در اول این بطور خاصیتی هرگز است در آخر این
 و شرب او در آخر در شکم پیدا میشود و مغص و پیچ
 شکم و اطلاق و اختلاف و در علاج آن قی
 و حقه است و از جزیان نافع است که افستین را با
 بخورد و سکنجبین را افستین و از مختصات با و
 بلکه فادر مر او چند پند ستر است و طبعی در جبر و البقا
 سبیل و چند پند ستر و فلفل با آب **جو بنیت**
 که بان صوف و منا عمارت میکند که بخورد خضاق
 ابران عارض میشود و زیرا که پیوسته قوی دار و علاج
 او بعد از آن مرطبات و حفرها و همان معتدل

۲۵۶ فضا و گفته اند که او را علاج نیست و هر چه از اطراف
 شرب و بار یک است زودتر بملاک میرساند
بالتعلیل نوعی از دانه است و بدو آن
 کوهی است و او را هر که مانند برگ در جبر است و شاد
 بزرگ رغب دار و یک و پیچ زیاده از دانه بیرون
 می آید کل آن سیاه است و دانه بیزار نشاد
 آن رنگ بزره میشود و زبان خشک و فواق میشود
 و خون بسیار می بکشد و از سکیم اسهال سحج
 مخاطی بعینه فرا شیدن رود و خروج جری مانند
 آب بینی و در دمان احکاس طعم شیرین علاج
 او قی است و از خوردن شیر با عسل و پیچ
 و سینه مرغان خانه کخته نافع است سینه کفتر
 صده فدا غام نافعند **انسی** در گوش دریا
 حیوان است صدف و جامد بسرفی مایل و از
 این او جزا است مانند اسنان در سرفه

۲۵۷ از خوردن آن ضیق نفس و سردی شکم و نفث دم
 و فی صفرا و برفان و در در احشا و سربول و عرق
 به یونیم برسد و منبر میشود و بنوعی ریه علامت
 قوی او است که شارب از خوردن مایه متغیر نماید
 بلکه از بدن آن در سغور بدست گرفته که در دمان
 شارب طعم ناخوش مثل طعم مایه می آید و سربول
 با دم می آید از رنگ بول مانند ارچوان و منقش و بدبو
 باشند شارب که در در کرده می باشد و پیراز او نفس
 متغیر شود علامت به شدن علاج آن شرب در آب
 و آب که در درک خیار و بجز میریم گرفته چون شارب
 باشند و با طلا بنوشند و خرق سبزه مجوده
 با ماء العسل با فطران و میل بخورون سر طمان
 بیدارند شارب حی که بعد از سکون اعراض دهند
 سقوبیا خرق اسود عار یقون و آب سوس
 کثیرا و فراوان شرب در مین است با حلاب

شرب

۲۵۸ **شرب** مایه ابر صفت است از حیوانات سمی است با
 مایه طعم است و آب دهن در دهن مار میگذارد و
 شرب را با شرب مایه مرقی باید و آن خود را بنهند
 و آب دهن در مایه اندازد کسی که آنرا بنخورد و بکشد
 چند بار و میرسد که سبب آن را نمی دانند و از
 سمی اخذ می کنند و از شربش و در مین می کنند
 سم او بسیار و قوی نیست اما آب دهن مار
 در دهن او میرود و از آن سم افعی می شود و چون
 او را بخورد و بکشد و قتی که بسیار کشته باشند و آن
 نیز مثل کرب و اسود و شاد مرغ و غیر اینها می
 خورند و میسرند و اگر دهن را بکشند و در سواج
 مار نهند مار بکشد **شرب** مایه بسیار سمی آنرا افتاب
 برست میگویند با افتاب میگرداند و از دهن
 در شرب افتد و مثل شارب شود و از شرب
 آن فی پیدا شود و در دهن سحت و در با نیز باو

نزدیکت و قنات و گفته اند است که بگرند
 گنج و در نوب بنظر بالسر و بار و عن کاد و م باید
 که بشیره بار و عن غمز و گنند و بخورند و بکام برو
 اما ببقدر ج با سیم سنگ است در حال و ساعه
 می کنند اگر علاج نگنند علاج است که در حق و سر کین
 باز که فاد زهر است با طلا بدینند و قی بفرمانند
 و جسد و بر و عن میالانند و سر را بنمک نیک کنند
 و آنچرخ و د و ضبطیانا بخورند که زبان است
 و بشیره از آن مایه یک گویند چهار دست و پا دارد
 اما با بدای او سخت و دراز است دم او گوناگاه است
 انش آنرا بکشد از خوردن او در دمان سخت
 معده پیدا شود و مشکم ورم کند مانند سنفار
 و گز از و خیس بول عارض شود و زبان و دم بکشد
 و عقل زایل شود و اسنفار و حرکت با بامرط

شود

شود و بعضی از مواضع بدنه بسیار شود و بعضی متعطل
 و اگر علاج نگنند میبندد علاج جنس علی مشرک
 و خوردن تر با قنات مشرک و دانه مخصوص است
 که بگرند را نیاید و علاج البطم یا سیم و ضبطیانا
 و طبعی که فیطوس که در وجب الصنوبر صغیر و بی
 بن و برک سرد و نیم آنچرخ باریت بخورند و نیم سنفار
 بحری یعنی سنگ است در بانی و صفاد یعنی در قنات
 که بزرگی پیدا فریغ گویند و بشیره از آن یک مبطوع
 با فود و د ببقدر بدوس گفته است که آنرا علاج در حق
 علاج کنند و گفته اند آنچرخ مخصوص با است است که در آنچرخ
 را و عمل را حقوق کنند و گفته اند صفاد را باب
 طبع کنند و بی فرض صغیر بقدر وجود در خا را بکشد
 و غشی و آمدن جنی را قیاس و همچنین بول و بزار
 شین گفته اند که از سنب صفاد سنب را جامد یعنی

آسمانی بنشاده و بهشتان و سرخ و در بانی بزرگ
 باز رومی و نورم بدن تر سبیل نرمل و خرد خلق
 و من و تنگ نفس و بزرگ چشم و سر و دست و پا
 به در و من و بسیار باشد که نشیمن کند یا کند
 کند اجلا و استمال و دست و سطر یا غشی و قی
 هر کس که خلاص شود و ندان او سالم نمی ماند و غش
 در بدن و کبودت در رنگ و منی بدن او بیفتد
 و نوعی از و زردت شسته طعالم حاصل کند
 و جشای حاض در رنگ و اسد میشود و شکم و ساق
 درم میکنند علاج آن است که فی کنند و سبیل به بند
 او را بر دو بدن و زبا صغری معرق بفرمانند و در
 تمام عرق کشند **در کتب کلاه** زهره شکابی
 که اثر اسک آن گویند بقدر عده کسی از زهره شک
 آن بعد از یک هفته سبک علاج او است که سبکی
 صطیانا و دار چمن و سبزه یا به خورشید بنر ابر و غش

خوش بالنده و لطیف ندیر کنند **خون کاذب** تازه
 عارض میشود و کسی را که خون کاذب تازه خورد و تنگ نفس
 و در و بزرگ و ملازه و سرخی زبان و غش سخت
 در آب و اضطراب علاج آن نیقیه است بچند
 اسهال و قی و بزرگ خط است زیرا که سبک میشود
 و حرکت میکند و در چند عین بنشیند و در موجب
 خفای میشود و مانند خرق و بزرگ ادره که نافع
 چهار دم را مانند الجمر خام و نیم کلم و حللت و بوده
 و خاکستر خوب الجمر و فلفل و آغ بنی بنر با ادره که
 و من الجمران و عصاره رک عقیق با سر که **خون کاذب**
 گاه هست که حادث میشود در دم در وقت میخورد
 و در فغایان بدن از معده و سبز و زرد و مثانه
 و کفر سبزه فاسده پیدا میشود و اعراض به از
 صغر بنف و ضعف و غش متواتر و سردی اطراف
 علاج او علاج شمر میخورد و علاج خون که مثانه بسته

۲۶۳ شود و علاج حصاره علی کنند **شیر** لبید
 بر آن که شیر لبید میشود در معده خاضه آن
 شیر که در و متانسی باشد از عرق سرده و ناقص
 بهم برسد علاج او آنست که دو مثقال بنجر مایه
 فکوش با بقدر باقلان حلینت با شیر الحار
 خشک / ده و ف / را بنجی تره نیز که را سفوف
 کنند آب فونج و سکنجمل جامد و فونج خشک را
 بنجی در آن محب است تخلیل میکنند در ساعت یا سه
 طبعی نیم باء العسل و فی کنند **شیر** **سود** **شیر**
 شده باشد صلا حید تغذیه در و نباشد بلکه بغیر
 از بر سنی کیفیت سیم پیدا شود که از خوردن آن کمینه
 قوی حادث میشود و دوار و غشی و عجز در معده
 پیدا شود علاج او فی / است / باء العسل بعد از آن
 شراب صرف با قلایه بخورند و نمکین کنند معده را
 بروغن نارنج **شیر** یعنی بریان که سرد و تر باشد

۲۶۴ شده باشد و دوارت با او باشد سیم میشود
 از خوردن او بیفتد و غشی و دوار و عطل علانی
 آنست که معده او را بنج پاک میکنند و میبرد
 میسوسن و شراب ریحان با آب به و سبب
 و دوار مشک و نگذارند که بخواب رود و از تمام تر
 منع کنند جعفر سبک و به که هر کوشنی که در / می آورند
 با و رطلی مسین نهادند که یک روز و دو یا یک
 بر آن بگذرد و همین کیفیت سیم پیدا میکنند و باقی
 و کوشنهای بریان رود و تر مستحیل بسیم میشود
شیر و شرب شراب از خوردن آب
 سخت سرد خاضه بعد از و که و جانی و صرا
 کبد و استنفاس پیدا میشود و از الکرم علاج
 است و همچنین دوار الک اما شراب صرف اگر
 بناشتا بخورند خنان پیدا شود و التماس
 بنحیص که بعد از نعت در با صند خورد و بنحیص شراب

۲۶۵ ششبرین غلیظ او بنزد منج است بر باب سرد
 و ما ست و آب میوه و قراض کافور شنبه گفت که
 علاج فصد و غی در ریه است **کسب**
 یعنی نموده پیدا بجز مایه را که میجو اینند از آنها روغن بگیرند
 اگر هنوز روغن در جرم است مانند روغن میشود
 و چون روغن از وجود باشد اثر بر کسب میکنند
 و بسیار سیخه پیدا بجز اگر بخورند از خوردن آن میفود
 حادث میشود اگر کسی سیخه دانه از بنید اگر که اگر
 میگویند بخورد شنبه گفت که کسب خرد و کنگر را
 کند در رفتن روغن از آن ستم فایده **از انداختن**
 میوه او را طافک میگویند در روغن دانه دانه می
 باشد بغدادی گفت که نوعی از دانه زرد است به رنگ
 فندقی دانه زرد تر میکند اگر او رسد او را علاج
 استعمال میکنند زیرا که حرارت او در داخل درجه چهارم
 است و اول در درجه سیم و او بنزد منج است

۲۶۶ بلغای گفت است که در عراق عرب و فارس صفت
 می باشد شنبه سبزه بکنار است اما او را نمی خوردند
 و از بزرگ آن از برای تطویل شعر استعمال میکنند
 و در مصر دانه در آن می باشد و اصل دانه در آن طافک
 می باشد و در اختیار است به بعضی مذکور است که آنرا
 بشیر از آن طافک میجو اینند و بهترین آن است که
 مایل بسبزه و در میوه آن شنبه می انداخت
 صاحب منج گفت است که او در غایت تلخی است
 و در چنین است این سخن گفت است که از راه دشت
 یک از سحرم موجب است یعنی زده کننده
 جگر گوید که خود طافک خوردم طعم آن شنبه نیست
 و مغش و آنچه در مصر مذکور است که حب او کشته
 و معی است و او را ربول و حبض میگویند و خول بسته
 در معده را می کشاند و دانه را با عمل استغفار
 انشیدن را میفید است و قولی را میگویند به دفع

۲۶۷ سرد میکند شربت از حب او در هم است بجمعه
 معطر است الصلح او سبوس شکر است بهترین
 او بستان نیست حار با بس در اول صفر میگوید
 که اگر از فحوائی این سخنمان معلوم میشود است
 صبر از او درخت یک قسم است که گفته اند
 دانه او در غایت تلخی است و آنچه از سببیت و قوه
 حراره دارد در مسات است باین و یکدیگر آنچه
 تازه او شیرین است و این از سبب ددر است و آنچه
 آورده اند که مغش و غشی است از آن متبوع و قوه
 در است اما سمرقندی نقل میکند که نثر احتمال
 است و بسبب دمه معطر است که **دانه دانه**
 نباتی است که او را اسنان میگویند از خوردن
 این دانه که در هم بیدار شود **دانه دانه** بسیار
 کجاست دوائی است جادو نتوان خورد دانه و طلا
 است نمال میکنند و اگر بخورند بکشد دوائی آن شیرین

۲۶۸ در وطن بادام شیرین و شورمال حب و لعل با
 روغن **دانه** است مانند جویبار کمتر و در اثر تر شدن
 رنگ تلخ طعم بیدار است گفته است که دانی و بوی
 بکنوع است که ما گفتیم و بوی و بکره و فارغ
 آنکه دانی حار با بس است و زاننده حراره او کمتر
 از بس است گفته اند که را و فالت است از
 سرد عارض **سبب** خوردن او موجب درد
 و درم در من و زبان و مری و التماس است در تمام
 بدن علق او علی السی است که در ای خورده با دوی
 بکشد که رسی که با و میدهند به در او کجند باشند **خوب**
سبب از درد خالدا که از خوردن حرق سبب
 باشد از دمی شود علق همان علق است **عاری**
 سبب او نیز مانند حرق سبب است **عصاره**
سبب از دمی معطر عارض شود علق سبب
 و خل و فم است **سبب** از دغش و خندان پیدا

می شود با انکه شود نیز خوب اگر بسیار خورند می کشد
 نغایت که سرد مزاج از دهر هم گرم مزاج از بیم هم
 زیاده خور و دیگر که اصل می کشند اگر غدی آب کشند
 مای را بمیرانند صا که فریشت در شرح قانون آورده
مران دلیق و بدوس در مقاله اول گفته که گفته
 اند که بخانه مران در اگر کسی بخورد شاربش را بکشد و
 این مران در حقی است که بمره از آن می کشند و دارا
 و دله که آن سموره است از برهن سداب متنفر اند اگر سداب
 از غلاف سداب در ایشان بگویند آن نندد و اگر در حقی
 نشوند فقط گفته که سداب را در حشا مرغان
 آویزند و آب سداب سرد مرغان را طلاء میکنند تا که
 بر می افتد و در دیگر ابدا متوض نشوند و نزدیک آنها
 نباید تعالی ببالغه رو باه را با دام می کشند بگویند
 و در گوشت بیفتانند و رو باه که بخورد و غیره و فعل نیز
 ضعیف است و مرغان دله دار و دیگر او را می کشد

نقش

بچه درازند و آن و نوا حراست است که کل او بخت عیض
 می مانند به بقدر که کان است سباده رنگ به جانوری
 هم در از رزم می کشد **سلسله بر ص** که بدن را سام بر ص
 ملذوع را می کشد و کبود و سبزه می شود و وضع
 لدی و صد بد را شربت طبعی از دفا شد بدو
 می آید فرشتی گفته که این حالت را بر سام بر ص
 نمی آید که میان عوام مشهور است آنست که
 اگر در طعامی بیفتند با یکی نیم خورده او شود هر که
 خورد بر ص پیدا می میشود و اما عصه او را بپزند
 حقیق میگوید که سام بر ص نوع برزی است و اگر
 بلند سر است مخصوص با سم نوع است آن نند
 بود که مهری که ذکر بر ص باشد و بسلامتی که
 فرشته ذکر کرده مخصوص بلند سر است علی او
 النسب که دندالها سر او بیرون کشند با سکه
 که توین گرم سله در کار کنی به بچند خوب خند

۲۷۱
مرقب و کار در ابر عصب و عین و بسیار
بس بگردانند با صوفی را قطع نماید و میکنند
یا بر زرقطونادر ابل که صفت در وحل کرده اند
و نکند از نیک روز نماید بدان که
شود دندان در آن بعد از آن با شستن جدا
کنند تا جدا شود دندان بیرون آید و عمل
خروج او است که تب و خضه موضع است
زایل شود و سیلان صدف منقطع شود و بعد از آن
علاج است که از خوردن شیرین فارغی
و خوردن سفوفات بعضی اطباء گفته اند که
اگر خاله رباب بشنند و بان فرما کنند
موضع را در وقت وساعت دندان اتمام
بیرون آید و بعضی **آدم** اکرم و دعا را بپایان
بدانکه / بدن آدم روزه دار بسیار ضرر می رسد
زود موضع را طلا کنند هر شب و فاستر

در مالک که خداوند کند تا ابر و سر که با
پوست چیز را زیاد و غسل با اردیاقی با
آب و سرکه در و غل کل با سار و غل و غسل با سرکه
استود که از پید و سرکه و قورقوت سازند بفرمان
و از و عمل پیدا شود و مردار سنگ طلا کنند **المعضن**
سیر و یوز و بلبلک و میمون ادویه جاذب بسم
می باید نهاد مانند خمادی که از زرداوند و ابرسا و غسل
سازند چنانکه بعد از آن بسر کشیده و مرهمی
که از قورقوت و زرداوند و ابرسا و صفت الفقه
یعنی نیم نقره و شش درخت موضع عصب را بشویند
بسرکه و نخل بسیار زبر که لعاب او در کوزه انداخته
موضع را متعفن بسیار در صاب کامل گفته است
که معالجه عصب است و اما می باید و به عاده خاره کنند
مانند خمادی که از زرداوند و ابرسا و غسل باشد
با سار و سرکه کوفته با سرکه و مرهم که در دوشور خاک

۲۷۳ و بخار و فتنه باشد طبعی گفته که علاج بر بدن سبب و
 و فتنه محالب و فاضلانی و در عضو فتنه کنند
 از هر دو دست و از اجزای دم بقدر قوه میکنند از
 قوه مسامت کنند بعد از آن اشجی و شیرینها
 حرارت نشاند و موضع عضو باشد تا آن موضع عضو
 سکه در کرا و ادوای کنند و نگذارند خاک
 بر دست بفتند که اگر خاک برود بر بدن باطل رسد تا ظهور
 و بجزین چیزی که بان عضو سبب مداد و از میکنند و اول
 حال نام سالم باشد از غایبها است که بیکر دانهایی
 مملع بخیه مایه خورد و خورد و نمک سود را نرم بگویند و
 موضع عضو را با آن بر کنند و اصل عرق مداد وای
 عضو سبب میکنند الا با مایه شود و دقت و شکری
 بسیار میکنند بیا بد است که کسی را که پلک
 بیکر از موشن نگاه می باید داشت که بر آن موال کنند
 و خاک بر او بپاشند و الا او دملک میشود

۲۷۲ و از پلک که پلک زده را اندر سقف خایه بپاشند
 و می میکنند یا موش از سقف بر او بول نکنند
 و خاک بپاشند **عشق** سکه آل و فتنه و بول کنند
 و مایه سماه که او در کوه بگویند از سبب خایه است
 علاج عضو آنرا به و مایه جادو کنند و حال موضع
 عضو را برنگ کنند و بپزند با طردن و غسل درو
 کنند بعد از آن بپزند و سبب کنند اعظم شود
 یعنی که گاه است که از زدن بر دردی سبب
 شود و موضع سبب و بگوید شود علاج او علاج عا
 جقه بگویند که در طفولیت که سانی بای مرا خراب
 بفتاد سال مران بپشت بیکر شد و سبب از دردی
 باقی است بدانکه عضو که بسیار موشن ظاهر
 سبب این است که زمان ملاقات دندان بگوشت
 و خیزه اندک است زیرا که برود می باید در گوشت
 با دمی **عشق** **عشق** ای عسلی بپاشد و در در

۲۷۵
 از این می شود و در تنگ بگردد مایل شود و علیل است
 که سیر و بیاز کجا نکنند و هر دو را بخورند و شراب
 حرف بخورند این عرق مسلول و بیست کنده عطفه
 او را ملحق است **عطر** نخل که چک نخل به کرم باشد
 و در یک آواز سس کر بالا نهد دیده اند و در آن تنگ
 شیده است سوز و سام ابرص و آن بهر سفس
 است علیل عطفه مرد و علیل فرو رود است
عطر کلب الکلب یعنی کریدن سگ دیوانه سگ
 را جشون عارض می شود و در لعاب آب و این
 او ستمی پیدا می شود و چون از آب خوردن تشنه
 می شود اجزای در رطوبات او پخته می شود
 و اگر در بلاد شمال پیدا می شود و گاه باشد
 که مانند کرک و گفتار و شغال و غیر اینها را آن حال
 پیدا می شود و گفته اند خیر دیوانه می شود و شیر
 خرد با ناله او بد می باشد و بسیار باشد که آدمی را

۲۷۶
 سگ مکرر آدم دیگر را بگیرد او هم دیوانه شود
 و علامات دیوانگی سگ است که چشم او سرخ
 می شود و زبان بیرون می آید و لعاب و لثه
 از دهان او بیرون می آید و سر را بر زمین اندازد
 بجانب زمین و گوشه ها را بر زمین اندازد و
 مستقر می کند و سر در میان مرد و پانجه می کند
 و در زمین می افتد مانند مستان و بیست می دهد
 و با هر که ملاقی می شود حمله می کند و صاحبان را
 نمی شناسد و آواز کم می کند و او از شنیدن کفر
 و ماصاوت و سگان همه از او میگریزند و اتفاقا
 ملاقی او شوند خود پیش او مانند کسی که تواضع
 کند با و عابدی و تشنه می کنند که باینها ارشاد
 او بر میزند و از خوردن مایه می پندد و از آب پیند
 از آن میگریزد با آنکه تشنه باشد و صوی او میزد
 و گریه می کند و آفت که در گردن است عظیم

۲۷۷
 معضوض را بعد از چند روز حالات بدطاری میشود
 چنانکه از همه جبرامی / برود و آثار را بلی لیا در او پیدا
 میشود و بعد از آن ترس از آب و غلام و طوطی و نهما
 پیدا شود و بعد از آن مرآت که پیش آدمی آرند صورت
 سگ در آن می باید و گاه هست که از خوف آب
 نمی خورد بلکه از آب تنفر میکند و آنرا ناخوش و بد
 می بیند و گاه هست که خواهد آب را در جوی
 بیند استغاثه و زاری کند و گاه باشد که از گلوی
 او بیاند و ببرد گاه بیا که ترس از آب بعد از یک هفته
 یا دو هفته تا چهل روز بسیار است که با شش ماه
 بکشد که از آب وحش نکند و در برودن سبب محتب را
 سگ دیوانه بای او را اندک خراش / در جگر
 دو ان خطمانا / سفوف سلطان از بران او
 نوشت بان عمل نکرد در حوالی اینجای کلستان است
 که در حوالی آن سنگی است که خود سوراخی در او

شده

۲۷۸
 شده مانعند که آدمی از او نواند که شش ماه است
 که هر کس که از سوراخ بد رود و حضرت سگ دیوانه
 از در اصل مسود آنها و در اصل سبک سینه حاصل اینها
 آنها را / اما بعد از شش ماه حالات پیدا کرد
 و مرد گفته اند که ای کسان که بعد از شش ماه دیوانه
 شده اند اصحاب مر اجزای رطوبت اند جگر سبک و
 سنگین که بعد از شش ماه دیوانه شدند مرد کامل بود
 تا از خشک از رطوبت دور بود می تواند بود که بعضی
 از تر باقات و اسباب مافوق را خود افشاده
 باشند اما چون ماده را با لایه دفع نکرده بود بود در
 مدت مدید کف ایند و چون بقیه مانده است آن
 بقیه آخر الامر ظاهر شده فعل خود بکند از علل
 که از آب ترسد مانعند باید بود و همچنین که از آب
 مسوده است مثل در خاک غلطیدن دارد و اگر در آن
 روح خود را بیند بلکه صورت سگ در نظرش آید

و آنچه بطریقه سبب شش
 که می تواند بود که سوراخ
 سگ
 شش ماه کشیده آن
 صغیر اسم بود در او
 نکرده اما چون ماده بود
 اندر آمد

بسیار دور از امید باشد مگر دو کس را که اوایل حکایت
 کرده اند که در این مرتبه خلاص یافتند در جمیع امر چندان
 اهتمام ضرورت نیست که در این اندک زمان کون کار
 که از جراحت می آید التواء کنند و بسک دهند اگر بخورد
 دیوان نیست و اگر از آن احتیاج کنند دیوان است
 و اگر دکان و سایر مکاتیب گرفته بر موضع بزنند
 بکنند و بکش بگذارند بعد از آن بهر چه دهند اگر مرغ
 نخورد دیوان است و اگر بخورد ببردیم دیوان است و
 از علایم است که انگشتان او خشک شود
 و دست و پایش و از سگها تا گر بزان باشد مجاب
 اختلاج کنند و فراق و تشنگی و دهن خشک و هرب
 در کرب اردحام بسیاری مردم و موکبات و شش
 را دشمنی را و دو اعضا سرخ شود خاصه روی
 او و فرج و ریش در اول او پیدا شود و در بسیار
 بهم رسد او را و اگر آن شود و ماصاف و کرب بر او

غالب

غالب شود در آخر از آب سرد دیدم که دامن بپوشین
 او را سکه شکر که ببرد ببردند آن شخص تنها
 از آب مشغول بود یعنی است که آب بیند و اگر او
 فاسد بود تا بعد از مدت حد سال این حال را مل
 شد این از عجاب است که باین قدر کفش حدان
 اثر کند و در وقت خوف از آب منی او برون آید
 و شرمه و مودت تشنه و از روع سر در می شود و از آن
 غشیم و موت و بسیار است که مانند سگ صدا
 کند و بسیار باشد که از بول او صورت حیوان
 خاصه سگ پیدا شود در بیشتر احوال بول رقیق است
 و گاه باشد که سبزه شود و از عجاب احوال است
 که در بعضی شود بر کزیدن مردم و هرگز از بزرگواران
 پیدا کنند و اگر تشنه طعام و آب او کسی بخورد این حال
 او را عارض شود گفته اند لعاب دهن او را بر جابه
 کس خورد و آنکس را این تنها پسند آید عطا شوق کند

۲۸۱
 مریض را بنین را خوب مص کند و محج را بر او نهند
 و خون بسیار بکشد بعد از آن مرهم های سوزنده را
 و سرکه بنهند بعد از آن سمن یا جاد شیر با سرکه
 ساییده مخلوط برفت که اخته با سمن و جرم
 و بیاض با سمن بچند و اگر سیر و بیاض و یک گرفته
 مخلوط با سمن خوب زر کنند و اگر موضع را لایق
 کنند نفی او عظیم خواهد بود و شمع کفتر که گزین
 مدت که در او نگذارند که خاص بهم آید و حل
 روز است این نه برات کامی معینه است که در او حل
 باشد اما بعد از سه روز در مسج دمان حراحت
 فایده نیست بلکه چنین کند که حراحت کنده
 باخ و لیس تا وسیع و به تنقیر بدن از غلط سودا
 باید استمال نمود بچند که اصحاب بالبحولیا را علاج
 میکنند و باید که دوا را در خون سمن و دوا
 سرطان مبدل معدل مزاج داخل نمایند

۲۸۲
 مانع دوا در لایق است که بکشد در این نه برات
 دست و پا کنده سرد مال و بر حداده یک درخت
 مفسر نیم در دوز عفوان و سنبیل و نقل و فلفل و
 در چتر از هر یک سبب سرد و محج را خاصه
 در این نرم نرم بگویند و باب بکشند و فرض سازند
 هر فرض دو دانگ هر روز باب شیر گرم بخورند
 اگر بعضی در مثانه از خوردن این دوا بهاید طبع سرد
 در ریح بادام یا زبد با سمن و هر روز کام رود
 بعد از خوردن این دوا در شش بنده چنانکه در آئین
 بول کند و غذای مرطب مانند اسفنج یا مافوق
 مسن و سمن بخورد و دوا را سر یا محافظ نماید و اگر
 وای که در این دوا دانگ سمن مفسر باب فانه بخورند
 بعد از آن در این دوا را بکوزد و یک شب بخورند
 سه روز چنین کنند کافی خواهد بود اما صنعت
 دوا سرطان سرطان لبری حذر آن بسیار

۲۸۵ و بعد ابتداء یافتند گفتند اگر کسی نوز در طبع نیاید
 دیوانه می شود و اگر ماهی شود خور و دیوانه می شود
 و گفته اند که سگ که ماهی شود با اسب بخواند / به
 خور و مالک سر از حق که بر گوشت سگ کین اندازد
 گرم می شود فی الحال و گفته اند اگر دانه بادا که گوشت
 بخورد سگ دهنش را ببرد و دیوانه شود و اگر بز و گاو
 دهنش را ببرد و بشنود است / از خون آدمی خورد دیوانه
 شود **و از بز و گاو** از جمل سوغات است که
 سابقا می خورد گوشت آن دهنش را ببرد و دیوانه شود
 بزرگ بود در قیاس شیر مرگ زینون و بر سران
 نبات دمی جمع می شود و بعضی چون سر لکن مار
 کشیده و اگر در او دهنش را ببرد و دیوانه شود و دیگر
 آن که جگر بود و خصوصاً آنکه در میان آب بماند کشیده
 بود تکرر و حراره و سوزش درون و فی و اسهال
 مغوط و خشک و تشنه و طبیعت آن جلد خشک است

۲۸۶ در چهارم چون قدری از آن با شراب بنوشند لخته
 می راند و رانافه بود بسیار و گوشت که خون می کشد و
 و جگر از بز و گاو بخورد و سگ **سبزه** نیز از جمل
 بنوعیات است و در میان منعده و دار و از زمین
 برآمده و برک آن برک طر خون و سبک و جگر طبعی
 ساقی از سنج و از آب و در بود افوی بود و در دم
 از دهن کشیده باشد بقی و اسهال مغوط و حرارت
 و سوزش درون و غشای خشک و تشنه و طبیعت
 سبزه و خشک بود و چهارم چون شراب بسیار
 بنوشند لخته می راند و رانافه بود و طلال آن عظیم
 مقبض بود و با الجرح ضا دینک باشد **سبزه** نیز از جمل
 مجوده است و مجوده را بعضی شیرک گویند و آن
 نیز از سوغات است که گرم و خشک است و از سبزه
 گرمی بر و غالب بود از خوردن او تشنه عظیم و
 غشای و اسهال و حرارت و اسهال مغوط

۲۸۷ و سحر و ضعف دل و معده و جگر به پدید آید و در
 سردی گند و کوبید بکند از دو نیم از دل گشته باشد
 و عضله نه نبات بهر آن و باز بپوشد و سیرم را نیز
 همین مضار بود و لیکن بهر آن فوی بود اگر جری بسری
 به شجاعت بیالایند صانع مقداری بهر آنکه از فیه
 شود قدرت آن را باده از مقدار خود که در اعضا
 باشد و بسیاری را دیدیم که برک مجوده را بهشت
 سیر می کنند و فیه بهر آن بی الایند صانع
 مقدار آن از آن سحر گرفته باشد و اگر ای می بیند
 در سحرهای بسیار غنیف می کنند و بسیار خلط
 شوند و نفع می یابند لیکن گاهی محتاج به نفع از اهل
 آن می شوند و مسکنات مثل دفع کاذب و طعام
 نرسش و اینها از تر با فایات و سوز و طلاء مجوده
 کنند که عقب را بقاییت نافع است و بهر آن
 از مشوی آن از آنکه بود و داد و یک **کیس**

نخودی ۳

۲۸۸ انی بود بکنوع از وی را بعضی ها بهر کاهک عاشقان
 گویند برک و سحر آن بهرک و سحر ناخوش
 اما خوشی در برک آن بهر کاهک کل دی در دست نبات
 وی از سحر می بیند تر شود و چون نبات دی برسد
 اندک خاری بکای آن پیدا شود و طعم او شیرین شود
 است صانع اگر از ناده آن قدری بکوبند و بر عضو
 بندند در یک ساعت آب که کند و اگر از عضله آن
 نبات کنند مجاری و اعضای در وقت را برایش کند
 و حرارت و سوزش در درون پدید آید و در هلاک
 سازد و حار و بالیس است و در سیم ضمه و عضل
 و به حیوانات سیم بود **باب** بری جاربیس
 در اول خدام است از گزند اکل آن سوزش
 و حار و درین افتد و چشمها سوزن خرد و رنگ
 سفید شود و بول و عایت مایه کرد و هلاک
 سازد و تر باقی اکثر سموم شراب و ضمه و طلا

۲۸۹
 علی آن خون علی خانی حیوانات بحرانی در
 بشرین نرسد باید که در پنجگانه و یکم و دوم و
 و می نریانی بنیکوست النار اوجده و از فاذن برسی
 میفید باشد و ضعیف الحید و سترایا اندر زمین بعد
 از احتقان ملکیتان ناف آمد و فرا سبونی و
 سحر و کفر و امثال آن جمله اندر سحر و امثال
 و سحر بای در مناسب باخ **کرمداد** در
 میان زمین سحر است دو از و خارش
 و سحرش در همه تر افکنند و بیاماسند و سحر است
 علی آن مثل و غیون خورده باخ **کنکدار و کریم** است
 در سحر و خشک است در اول حمار یکم
 از کشته بود با فراط اسما و فی و سحر و کوش
 درون و تشنه و سحر و خشک در اقل حال در است و
 ضعیف در آخر انحراب علیه کند **قشر سحر و البور**
 پوست درخت شانه توت چون بعضی او بیاشاند

۲۹۰
 فی بسیار و اسما و مفا و در و خشک کند و
 و باشد که شکم باد که دو بیاماسد و اعضا
 شود و زبان / آن شود و خانی افتد و اندک
 از وی پس ریتلار انا ف ابد و کوبیدن آن نریانی شود / آن
 است و حرکی که از دخت توت روان شود سیف
 بود و در آخر سحر شود و سحر را نافع است سحر
 طلای و بسیار خوردن آن خطر بود و حمل آن کسل
 جستن باشد **زعفران** زعفران چون سه حمار
 از آن بخورند بنوعی مملک کند **صمغ** زیتون بری
 در طبیعت محار است فرب بعضی سداست برت
 لیلی احراقی بدان نمند تا **عشقه و سحر**
 سوم لفظی نریانی است و آن است بیلا است که
 خا خانی آن بند بند دارد و لیکن بند بانی آن
 بکشد از هم جدا شود و بهر برگ ندارد و اگر در
 کوهستان با و در از آب روید و بار چون

۲۹۱ غلبه القلب دارد زرد زرد اما مواریثی که بسیار
خورد و بعضی صیتا دان عصا به اثر آبکیرند و پیکان
بدان بیالابند و شکار می کنند که اندک زخمی باورند
رو و هلاک شود و موضع پیکان را بر سر زخمی
گوشت را بخورند و در حیوان و آدم که آن پیکان
برسد در ساعت هلاک شود و هر کس بخندد
انرا خور و از آن آب خورد بیاید و هلاک
نشد **نکته** بلفظ کشد کی با هر کس بخندد
که بر گمان آن باریک و دراز بود و کوچک و پست خدای
بسیار دارد و کل دار و کبر و شریف بهار و هموار
کل آن روی و آفتاب دارد و در آن مقدار می جداوار
بزرگ باخ بسفید رنگ و خوب آن در همان
کشور بود صیادان می خورند و چون سرش
میشود و بر بدن بیالابند و بر شکار که
زنند در ساعت میفند و هلاک شود و مکنارند

۲۹۲ نظام سرد شود چون سرد شد تمام زهرها از بدن
او باز کشند یا خون در محل زخم جمع شود و بعد
سدا آید او را از آنجا بیکو ببرند و باقی گوشت او را
بخورند و مفرقه نکنند و بعد از چیدن امتحان قوت بکنند
شدن او چنان کشند که تنش پاک بر عضوی
فرورند و قطره خون روان شود پس محل را پاک
کنند و قدری از آن بر سر قطره کنند و در آن حال خورند
بار در اندک لطافت زخم میرود خون در جای که سرایت
کنند جایجا میرسد و در کت میکنند و در آن حال نشینند
از پوست نیز سرایت میکنند و در جای سرایت
کنند و سریش و خارش و در آن عظیم پیدا کنند و
و دم کنند و رفت سازد و در علاج آن کشند و هلاک
کنند و در آن حال نشینند و در آب سازند و باقی بود
و تر باقیات مفسد انرا بر آن محل مالند علاج
آن و اعتدال آن علاج کلی مانند این است و از زخم

۲۹۲ جاره باشد بچرخ کنند و زین را بکنند بعد از آن
 تر با قات با انداختن آن موضع را ببول حقیقه
شکر و صندل و مر و مانند سم الغار بکنند
 لبس اینجا بچرخانده و در ده و عشر بول بپزند و آنجا
 و بنم درم کنند باشد شفق قوی اخلاط را
خاکه سید بهاء الدوله گوید بر غم من نوعی
 از زربین است بقوت زربین مقصود باشند
 سیماب مصعد باشد **آثار و مضار سیماب**
 که آثار از سیماب عدد کرده اند سیماب رصاص
 مرد سنگ سولش رصاص آهن نازده نوزده سولش
 دیگر سولش و آن سنگ بود صناعی که از آن که
 بپزند رکار زعفران حد بدو سولش و جنبش آن
 زام و شب مرداب فاروقی و صابون را بریزاب
 در محل محض و لب با انداختن آن که سیماب منبت شود
 و متفرق و بجز از دماغ بود در عضبها اثر اندک و آن

تفصیل

۲۹۴ تفصیل که شد **آثار و مضار سیماب** بعضی
 مذکور است و بعضی دیگر را میشتند **سیماب** مهربانی
 سیم بود که از آدمی گیرند و طریقی آن چنان بود از
 حکاک و مار سباه به قمر و عن بستند و آنرا
 بجا فری خور آن در چند ساعت هلاک شود
 فی الحال او را بکن سار در او بپزند و ظرف
 در شب و دماغ بپزند و از آنکه از بینی
 او جگر و در ظرف جمع شود سیم بجا نیست
 قوت بود و ضایع که قطره از آن بلکه یکس
 در سیدن آن مملکت بود و از خوردن مهربانی
 بیش قوی ظاهر کرد **سیماب** از خوردن
 گوشت آن اعراض از مایه بد ظاهر شود
 مثل ورم عام و کرخشی اعصاب و فیض طرب
 عظیم و غیره و سیماب در یک ساعت
 بکشد و از تر با قات بیش و ماران بداند

اعراض

۲۹۸ طلای زهره و خون او و فیله گوشت
او جمیع سوج و عضو ص را نافع بوده
بیمه مار از جمل سوسوم است **فسر**
نوعی از سوسوم بود و در ماهی از خون خون
و لیم او زبان به نام سوسوم است که در دگر
و سوسوم پیدا می آید و چشم تاریک
آید و خارشش تمام بدل خاد است شود
و طبع آن شریانی است و سوسوم بود
شراب و طلای **سوسوم** در جوی و چشم
بود از خوردن آن زبان به نام سوسوم
و در دگر کام و در هوش و خلق پیدا آید
و معده و روده را خرد می آید و اندر ریه
سوزش و حرارت افتد و ضعف عظیم
از علاج آن فریب بعلاج دند که حسب
الطبعین و گوشت و گوشت **سوسوم**

۲۹۹ از جوی و انات سوسوم قوی الاثر است
و او را انواع است و جنین بنوعی رسیده
که افعی از سایر انواع تا بیشتر از افعی است
و او را یک سیاه و زرد باشد که از لیم
و چشمها را و سرخ بود و سر او بلند
بود و کردن او با یک و بلند و سوسوم او
کوتاه و قوی بود و چنانکه گوید سوسوم رسیده
است و از این جهت او را کلمت دم گویند
و قدر او مقدار یک ذراع و نیم تا دو ذراع بود و گاهی
او جوی قلاب بگیرد و نشان دودندان
او پیدا می آید و از موضع لیسخت
چندیدی پیدا می آید **افعی** برکت و هیئت
پنحال مرغان است کاری بچهره سرنگها
بر مر افعی یا بند از خوردن آن غشی و
خدر و قی با فراط و درم اعضا او

۲۹۷ حادثه و هلاک کنند بعد از قتل و بیکار و موسوم
 بنتر است و آن مادی باشد بیک و در از همچون
 بنتر مقدار یک و نیم و دو و سه و چهار و پند
 که خود را به بلوی حیوانات زود همچون تر از بلوی
 دیگر کند و در شخص اعتقاد در حکایت کرد که دیدم
 که بر تر از چشم بار کرده خود را از از آن طرف
 است تا ابر چشم در دهن او در رفت و بر او را
 دو پاره کرده است و نام کریدن این چشم تر از
 با عرض افعی است لبکی که از آدمی را قتل دیگر
 موسوم بکفر مار بود و جنت آنکه سر و حال او بدست
 و میان سر او در حال بود و در بدن بلند شیره بکفر خون
 بر او و سر و گردن را سخت بلند بر داشتند
 باشد چنانکه استاده برود از کریدن او هم
 اعراض افعی بدید و در حال بر و مادی دیدم و در
 یک دست و در سر نام سنگ اندازن و در

۲۹۸ صورت سوب و کور بود و خون بر سر او
 کس سبزه که در غی غیغ است و آنرا او را
 گویند موسوم بموضع که نام دارد و جنت غلیظ آن
 در آن محل و بعضی او را کور نامند که کریدن
 او اعراض بد ظاهر شود و در تر از افعی کشند
 و بسیار است که تر از آن را در یک طبع باشند
 بحسب مواضع و اوضاع و اوقات و احوال متفاوت
 باشد و همانکه زخم مده بر او تر بود جنت آنکه تر از آن
 پیش مده چهار دندان پیشتر بود و از آن تر از
 دو پیش باشند و در طبع افعی تر از او بود و در
 جوان بد تر از تر باشند و در سر تر از تر باشند
 مکلف بر تر در تر باشند بد تر از خود و
 کوتاه آنکه در مواضع خشک باشند بد تر از آنکه در یک
 آب باشد و در سنگستان و کوه بد تر از تر است
 و هموار و آنکه در ناستان و آخر بسیار که بد تر باشد

۲۹۹ از آنکه در باقی اوقات / در سباه بدر قرار سینه
و سرخ از زرد و زرد از سفید و سبزه بدر قرار
که رنگ بود و خاکستر بن میان سینه و سینه
باشد و بعضی نیز از سرخ باشد که یک یک
زخم زده و زخم دیگر او ضعیفتر از اول باشد و آن
در خشکی یا اگر کمی روز گذرد بدتر از آن است که
در میان آب اتفاقا یا در وقت جنگی آخر روز
که در وقت شام بوده بدر قرار سوده باشد که
در وقت که خشک و نجیب / که بدتر از آنکه در وقت
که در آنکه آب او باشد بان با عصب با خون
رسد بدتر از آنکه بر جلد و یا و آنکه قریب عصاره
رسد باشد بدتر از آنکه بعد از آنکه با باشد و
دند و کلاه و محرابان پسند زهر مار سبزه بدر قرار زرد
باشد و زهر مار حلقه از دانه است آن سر و
جست نخد و خیار آوردن کم در دانه و بکر صفا

۳۰۰ علاج یافت و زهر مار پیشتر در دندان و زهره
و کلاه و زنب با لای و دانه علم **عقرب** کلاه پسند
و هر جمیع اعضاء عقرب را گرم داشته اند و جنت
علاج و ج و حراره و علاج بدتر رفتن بسرد و بکاه
بویان زهر غیر جاده را سرد داشته اند و جنت
یا فتن در فتن اعضاء قبول علاج بکر صفا و حق علاج
در کرمه / که دوم آن است که اول فلفل ساییده
در سرکه حل کرده بمالند و آنرا بکشند که از محل
س زهر آنرا بگیرند بسیار و بجز و امثال آن بکشند
آنکه دو یا مالند و سبزه بود بهر حال اگر ممکن یا با اول
بالا از محل زخم را بر بندند تا زهر بیرون آید
و سبزه است بهر تن کنند و بعد سیر خام کوفته بکشند
و از آن آن یک لحظه در دهند و گرم بکشند با عن
کنند و اگر در سر مافلفل با جود و سرد دهند لغایت
باشد و اگر در سر دم اندک پختال با آب سوده بمالند

۱۰۱ در ساعت وقع کند هر چند که جدا باشد و بسیار
از صوره ام و بهترین علاج جدا دار فلعل در سر که او است
دار یکیدن بسیار در خط اب از دهن دور افکندن
علاجی ندیدم و گویند شش خطی را عقرب بر حمل
نمی آرد و او بیدار و بیدارم صطبل از خورده و اندک
مالید در ساعت صحت یافت و عوب گاهی
که صطبل تر می باشد بیدار می آید و الجالی آن می بیند
و نفعی آید و فسون بر حوب است از همه آمده
نرا نیست زرد که در دلتک سیالتر تقبل است
سنگ کردی سفال کردی خشت بخت کردی در روی
دیوار کس در حفرت نازد این دقت سام علی آباد
علی خون بر وقت آرام خلق است که است
بر صفت حفظ از عطر است و در است بر دشمنان
خود دهند و دم و دستها بر هم رهند محکم به
نوبت فنا بکند نوبت شود و خواب کنند و عقرب

۱۰۲ و ملک زرد این باشند خصوصاً از دیگر حیوانات
عربا و صنعت این را در انواع خورما بخرید بمردم و
یا فیه ایم و تا که با خلاص تمام بخرید نگذارند
عقرب صنعت ما در نباید و بکری نیست در مردان
شاد دانی که کاد بوسی که احاطه و گویند از نرفاق
خود را در اینکند و نرب عقرب را و الی که صفت
در آن عشته باشند بکند را بکند و دور
کنند و در این مکتب را **فصل هفتم** ادویه
که حیوانات موده از بوی بلرینند سیر و بسیار
و بیست سن و شش سن دامل حلیث
بودن فصاع سیر مشک افیون سرکه گوگرد
در سرکه حل کرده مراب فاروقی که اصل صنعت
ببازند بوره ساخته حعه کنند تا و الی بکند
سکینه قطران سار بری غار ایشم خدای گوشت
نوش آور بار بر سرکه حل کرده اما ادویه که

مخصوص از دو دان بگردد و خوب نامرین پس
 مطلقا برز و سبب و سوزن و سبب و سوزن
 برز و کا و وسعت مطلقا عقل و سوزن که خوب
 الفار برک و در حدود و سبب و سوزن که خوب
 قد مانع از آمدن سبب و سوزن که خوب
 و مار و خار و سبب و سوزن که خوب
 افق بود و کوهی سبب و سوزن که خوب
 حیوانات فاسد را ببارد که سبب و سوزن که خوب
 و زردی که سبب و سوزن که خوب
 از بوی این بگردد که سبب و سوزن که خوب
 که اخته میگرد و دروغی زبانی که در برک صندوب
 نازده گرفته و دروغی خوشایند را سر و صاحب
 الفار صاحب الودع را برک سبب و سوزن که خوب
 صاحب سبب و سوزن که خوب
 با بعضی خلط کرده و گرفته و اندر دروغی زبانی که خوب

و اگر دروغی کا و کو سبب و سوزن که خوب
 و دروغی که سبب و سوزن که خوب
 تنها با لند خصو صیاست و یک و دروغی که خوب
 لوف الجدر را گرفته بر خود مالیدن افق که خوب
 عصا دره خطی صاری با یک خطی بر خود مالیدن زینور
 و کس را که رمان جوان خود بدینند آن گرفته باشند
 زینور که خوب و اورا نکرده **طریق و سبب و سوزن که خوب**
 در عین مسمومات بعد از زنی و احتقان در سبب و سوزن که خوب
 نریا قات پس از دردت و کوشش بدید آید یک
 بر ف و و دروغی کل دهند و بدان فی فرمایند
 و اگر نسکین زیاده صاحب با نکلات و کافور
 و سبب و سوزن که خوب و سبب و سوزن که خوب
 و بر دل و جگر و دماغ بزر از این نوع طلاء میکنند
 و بر سبب و سوزن که خوب و بر سبب و سوزن که خوب
 که در خواب رود که سبب و سوزن که خوب

کند و از خوابش بیدار شود و او را که گشتند
 در دهان او را گشتند و بیکدیگر چسباندند و فم
 معده او را می مالند و هوای مسکن معده میدادند
 بخرباش تر باقی و لباسها عبث و مشک الوده
 بزخمی پوشند و اگر در قی و اسهال افراطی بماند
 تر باقی خالص بمیدهند **نور و حکایت**
 است که اول تحقیق کنند که اسم از جنس
 است از مثل پیش با اسم ماه است و اگر
 با فسون دفع کنند چنانکه همواره افسون
 آنرا میخوانند و بر شتر کاو و زوبید میزدند و باو
 میخوانند و جادوی از علف شتر بر میزنند
 از سر بطرف پای او میکنند و افسون
 میدهند و بعد از آن بر زمین میزنند چنانکه در
 ستن شترها مقرر شده حکم حضرت ربانی
 بهر شتر میبخشد و او اسهال دارد و زخم

بیرون رود و هر چند که مسموم بپوشش شده
 باشد و لباس کرده که باین تدبیر او را بخوابند
 حال اصلی باز آورند و بعضی که سم است سم را
 قوی مانند در این اثنا تر باقیات خورانشند
 و بر زخمها نیز مالند و او عای ایشان است که اگر
 زهر خورده یا مار زنده که در روی او که مرده یا
 او را بخورانشند و گویند که کسی که بپوشش زهر مرده
 یا زنده باشد روز گرفت شده بپوشش و تمام
 نموده است چون از آن مدت بگذرد دیگر قابل
 اصلاح نباشد و از کبار جویگان شنیدم که
 در اول حال چون افسون بر مسموم بپوشش شده
 میخوانند و شتر طش است که بر گرد او بچوب
 مشکلی بپسند و بر سر او جادوی پوشند
 و از بیرون شتر طش زین می نوازند و فسون
 بآب مشک و اصول بخوانند ساعتی را بر خیزد

۴۷
 و نشینند و همچون حیوانات و گیاهان سست
 بگویند از زبان زهر انگاه در افسون آن ستم می
 گویند یا آن مار را که آن زخم زده سوگویند و
 می پرسند که از کدام زهر می یازد که آن مار
 و چرا و چه نوع برین شخص دارد و شده آن شخص
 از زبان آن ستم میگویند که من فلانم و چه نوع در
 آمدن آن برین که خود ستم است و نسبت به
 بوده اکنون در افسون التماس میکنند
 برون می رود و روان و آن شخص بمش
 می آید و گاه هست که ستم مار از زده است
 و از غایت غضب بدنی و بیک عوض میطلبند
 از آنجا برون رود و او را بکشد و در پای را
 بروحوال میکنند و آن عالیشان شخص را
 می آید و بر میزد و آن حیوان می افتد و هلاک
 میشود و من چندین بار و عقوبت و دملک

۴۸
 دیدم که با فسون محض خلاص شدند و چندین را
 دیدم که بعلی اند که در خلاص یافتند و بسیار زیر
 خود را دیدم که با فسون و شیره و جید و از خلاص
 شده اند و در پیش خود رده همان است که سابقا
 در بند خود در پیش مذکور است و چون افسونهای
 مار و عقوبت و غیره بکار است بچگونگی بود و صحتی
 در اندامهاست و نقل بنفشه و ابی که فسون
 بگویند و با شرا بطل بعضی مفقود میسوان
 موجود است و علامات ستم ظهور و نرفتن
 باید ستر خام کاوی بتخصیص کاو زرد با زراط
 میدهند و بعد از خط بکار می فرمایند و خط
 رنگ و قوام و بوی آن میکنند / عظیم منعم است
 بکار می فرمایند چند تا شیره چنانکه بود بحال
 خود باز آید و مگر از آن لغت نکند و مغز
 بنشیند و در زیر چمن حکم در انگاه تر بافت

در ستم
 و علایق
 ان

۴۹ قوی در شیر / ده دهند مثل مک و شیر خام و جگر
 و فاذر و بچناک و ریس و حساب و فلفل و
 ریح و اسبیه اینها را با آب مناسب بمیوم
 بوده باشد و الحاک بعد از حاجت یا پیش
 دهند چند آنکه در بایند که زهر پاک شده و ریح
 و حشا و فلفل یا فاذر و ریح و حشا در بایند
 کادی بسیار دهند و الحاک قوت بانی یا سم
 غام نشده یا اندک هر مرل در شیر کاه دهند
 تا با سممال یا بقی برون آید و الحاک حار است یا
 سوزش در درون یا با دوع نازه کادی
 کرده دهند یا ترافی قوی و بدان قوی نمایند و الحاک
 که زخمی یا با از حیوان کسی بران موضع بخت
 ترافی قوی مانند مثل بچناک و شیر و فلفل و
 اسبیه اینها را در رخم اندک بود آن محل را کاه
 بسریع بپارند و نگاه بمانند و کاه را ز شیر

۴۰ افکنند نگاه ترافات بمانند و الحاک سیریشی
 دهند حرای سر مثل ریس و فلفل و ریح و حشا
 در پیش او دهند و او را بیدار بستر کند و بپاک
 شود او را در مقامی مرد و نگاه دارند و لیس
 او ترافات مناسب بپالایند و او را طعام
 و شراب در شام / کردن دهند یا در وقت
 او یا در شام کادی که هر ما در شام هر گوی یا
 در وقت آنکه بادی که اسیر / یا هر گوی یا
 و کاه بود که کالی آب بول خودش را با بول هر گوی
 یا بول زن بخوراند و بعضی مسموم را در اول حال
 در میان شیر کادی با کوه سفید بنفشه
 کردن اگر چه در میان آن بول کنند شیر بود
 شیر آنقدر را بپایند بطور در میان بول مطلقا
 مایه دو یا بول آردی یا جوی بنفشه کاه بود
 که آب تر نشیب کنند از طبع خلطها تر فانی

مثل اجدان و شیر کوفته ریزد / و کالایض را
 سراب و بر سبب و نشان جعد و کردگار
 چون ملک و شاهان آن اعلیٰ در راه خورده و
 آنکه بدان مانند از حیوانات محرق می شود
 و انش از مریدان شنیده بود که کس دیوانه
 که بیدار از راه سود می برد و شب در خواب
 دیدم که او را کس که بیدار می شد و خواب
 و در راه خنک کرده حاضر بود و به عدد انداخت
 و پایمال انداخته خایه و فرو برد و ساعت زمان
 و خلق و کامش و رم کرد و بوش بدی و حرمان
 و درد و سوزش در اندرون او پیدا شد
 اضطراب و بی خوابی میگرد و فرود جعد و آزار
 ساییده و در خلق چنانکه شد و قدیمی در آرایش
 بختند و پر دما و مثاله اش مال بدن و گاهی
 و فو کاهن نازده خور ایندند و شیر می داشت

۲۱۲
 است کاهن و شیر کاهن با طعام جعد اند
 و گاهی با طعام و هر روز جعد و ریزد و بوش
 کشیده و دور تمام می آید اما متنها ضعیف
 داشت آخر الامر سرتاپای پوست انداخت
 بعد از آن شتر از پیشتر بقوت آمد و بعضی
 علتها گشت داشت مثل قوی و ضعف معده و درد
 پشت و اسهال اینها جمله بدن فعل بر طرف
 شد اگر در اول جهت مثاله یا سبب گشتند
 هم مناسب بود و لعاب بدن خنک می شدند
 و قیحه و شیر مناسب با و حفته می گشتند
 که جعد در آن با عظیم موافق آید و طبع
 انحراف شراب شفت و هوای در جرب نافع
 بود و حب الصندوب با بنج و نیکو بود و فادوم
 حیوان در شیر بسیار نافع آید علی احارب
 کرم و آنکه بدان مانند از حیوانات معده و حرم

۳۱۳ و معراج است که بعد از قیام و بقیه بمسجد قوی
 میکنند شیرازستان حیوانات و طبع سرطان
 کوشش بدن و خارش پست و خون او و خون لبط و بول و غایب
 انسانی و کوشش را سرحد سود دارد و جودار
 و فاد زهر و الفح و کوشش و الهود شیر یا شرب
 موافق بود و چیزهای که کشش و دل و مثانه را قوت
 دهند و حجاب را مناسب بود و بیرون از السعال
 در دهن و کشش و با غذای حب و شتاب خوردن
 و فالوده بر روغن بادام و حب السفا و حافظ الصبی
 و تریان کامل در شیر حل کردن تمام **علاج مار**
 کزیده میانه است که در قوا نیست کلمه و اسلم
 ندر بر در آن قطع عضو است بزودی و زاع
 کردن اگر در آن خط و یک تپان و ناقص بودن او
 از مردن باخ و اگر رسم مادر را عمل عصور مانع
 باخ بسن طرف بالای رخم در ساعت و شب

۳۱۴ بود تا زهر سرایت نکند و بزودی انکاد محج زهر را
 کشیدن و تریان نیکو در حال خوردن بود و زهر
 بر آن محل افکندند چند انکاد تمام زهر کشیده شود
 و زهر کشیدن آن زهر مملک میشود و بعد از آن
 مسیر خام بسیار گرفته بار و غش کاوس طلا
 کردن بر محل آب و بر بال آن و شیب زهر چند
 کس را دیدم که از رسم مار بدین طریق علاج
 یافتند و مسیر خام بسیار با خر خوراک شدند
 گویند که معشیه به **علاج** علامت بسیار و کند نا
 و خردل را و نفعیت مفید بی و تریان
 کلیدار و شکران که نافع در آن افتاده مانع و
 آن که خوردن مازدا را دیدم و در هر یک طرح
 و کیم و کیم آن و یاد در پیش و جود دارد
 یاد در هر معد و تریان فاروق و تریان الطین
 و سر دس و کوراجول بری و مسهل مرنا و

قضیب ابل و مخلوط و حب بلبلان و گشت
 راس و طبع گوشت جود و خون سنگ پخت
 و کوز سر و فلفل و تر باق العفنه و دینار
 و به و انقم حدس و خرگوش و خون شش و مهره
 آن و گوشت مار الحید مفود و مهر که خورده
 از موده است و ضاد کردن و حب الفار و بار
 و بنیز کند شوره و گوشت افغ و غره و صغیر
 شکم شکافه و کلای و مرغان شکم شکافه
 و سر کین و خیزه و سر کین و گوشت بادق
 و ما آن بسیار و کند نای گوشت و غنصل گوشت
 با سر که یادوغ یا سر شرب حل نافه است
 مفود و مرکب طلای رس و آب سیر و طبعیت
 و عصاره کند تا وجد و ار سر که سر شده
 تا بخور و غلط سفید و سیاه و کل مختوم سر
 حل کرده و خوش و بر گوشتی مار خورده و فلفل

۳۱۶
 سر که سر شده و دروغن بلبلان مار و روغن غوطه
 و زغ و به مار پیله و سر و تر آب فاروقی و بمان
 و بول ریخته و امثال آن و سر که سر که حل کرده
 و زراوند و پوست به کبر شرب آب با سر که حل کرده
 و عصاره مخلوط و شیطان سیاه و آب در دل
 و نیم تر تر بنه ناکوفنه از سر که در دم تر آب و عصاره
 کند تا و حرم پاد زهر در بول ساد و بدنه و زهره کاد
 گوشتی کسک و عصاره فونج مفود او و مرکب
 مقبض اندازد و سر که سر که در باغ خورده و سر که سر که
علاج از زهر بیدار است فلفل سید در
 سر که حل کرده بمالند و اگر توانند که نخ از محل
 پس زهر اثر بگیرد بسیار و محج و امثال
 آن کشیدن آب گاه دو اما بیدن او را بود و حال
 اگر محسوس بماند او را بالانتر از محل زخم را به بنزد
 تا زهر بهال نرود و سرایت بهیمن نکند و بعد

11

